

Collegium Bohemicum, o. p. s.

Výroční zpráva za rok 2009
Jahresbericht für das Jahr 2009

The background of the page is filled with a dense, chaotic pattern of thin, light blue lines. A single, slightly thicker pink line cuts across the upper left quadrant, extending from the top edge towards the center.

Úvodní slovo ředitelky	7
Geleitwort der Direktorin	9
From the Director	11
Úvodní slovo primátora statutárního města Ústí nad Labem / Geleitwort des Oberbürgermeisters der Statutarstadt Ústí nad Labem	14
I. Struktura instituce a grémia / Institutionsstruktur und Gremien	17
1. Zakladatelé / Gründer	19
2. Orgány / Gremien	23
3. Vědecká rada / Wissenschaftlicher Beirat	31
4. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost / Beirat für den Sammlungs Aufbau	42
5. Externí pracovní skupina / Externe Arbeitsgruppe	47
II. Aktivity v roce 2009 / Aktivitäten im Jahre 2009	51
1. Příprava stálé expozice dějin německojazyčných obyvatel českých zemí / Die Vorbereitung der Dauerausstellung über die Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern	53
2. Projekty / Projekte	59
3. Stipendisté Collegia Bohemica / Stipendiaten im Collegium Bohemicum	67
4. Vzdělávací aktivity / Bildungsaktivitäten	69
5. Konference / Konferenzen	73
6. Kulturní aktivity / Kulturelle Veranstaltungen	77
7. Další akce pořádané s podporou Collegia Bohemica / Weitere Veranstaltungen mit Unterstützung des Collegium Bohemicum	93
8. Veřejné prezentace Collegia Bohemica / Öffentliche Präsentationen des Collegium Bohemicum	95

III. Mediální ohlasy / Pressespiegel	99
IV. Partneři a spolupracující instituce / Kooperationspartner	109
V. Hospodaření v roce 2009 / Haushalt im Jahre 2009	115
1. Výsledky hospodaření Collegia Bohemica v roce 2009 / Finanzbericht für das Jahr 2009	
2. Collegium Bohemicum, o.p.s. v roce 2009 finančně podpořili / Quellen der Finanzierung für das Jahr 2009	
VI. Kontakty / Kontakte	119

Úvodní slovo ředitelky

Vážení zájemci o činnost Collegia Bohemica, milí zástupci našich partnerů, předkládáme Vám čtvrtou výroční zprávu společnosti Collegium Bohemicum. V roce 2009 stála v popředí našeho zájmu příprava první stálé české expozice k dějinám německy mluvících obyvatel českých zemí. Konkrétním výstupem sedmi setkání naší pracovní skupiny, řady konzultací s teoretickými i praktickými experty a odborných připomínek vědecké rady je základní koncepce dvou výstavních pater v rekonstruovaném Muzeu města Ústí nad Labem. V červenci jsme zakoupili první exponáty, jež tvoří základ první specializované sbírky na toto téma v Česku. Pozici Collegia Bohemica mezi muzejními institucemi upevnilo zářijové přijetí do Asociace muzeí a galerií ČR, v rámci kterého přebíráme část závazků plynoucích ze vztahů Asociace k partnerským sdružením muzeí v Německu a Rakousku.

Zásadním způsobem se v roce 2009 rozvinula naše činnost v oblasti vzdělávání. Šlo především o dva projekty. Prvním je projekt „Tragická místa paměti jednoho regionu“, který realizujeme ve spolupráci se sdružením Antikomplex. Více než osmdesát gymnazistů ze čtyř severočeských měst zkoumalo historii míst ve svém bezprostředním okolí, se kterými jsou spojeny tragické události regionu i celé země z období 1938 až 1945. Druhým projektem je pilotní vzdělávací projekt pro výuku k demokracii v Česku „Škola demokratického vzdělávání“. Chceme naučit mladé lidi formovat postoje a názory podle hodnot otevřené demokratické společnosti, protože její kvalita závisí právě na aktivitě kultivovaných občanů.

Kulturní akce Collegia Bohemica letos zajišťovaly dvě kulturní manažerky. Těší nás, že právě díky nim se Ústí nad Labem etabluje jako centrum živé české i německé kultury. V Ústí nad Labem byly například v září za přítomnosti ministra pro evropské záležitosti Štefana Füleho vedle Drážďan poprvé zahájeny Dny české a německé kultury, přeshraniční mnohožánrový festival, který je současně největší pravidelnou přehlídkou české kultury v zahraničí. Zahajovací večer se podařilo navázat na mezinárodní vědeckou konferenci Středoevropský den o česko-saské odborné spolupráci. Ústí nad Labem bylo prvním městem mimo Sasko, jež toto setkání odborníků se zájmem o střední Evropu hostilo. Collegium Bohemicum bylo jeho hlavním organizátorem.

Vědeckou práci v oblasti dějin německy mluvících obyvatel českých zemí a česko-německých a česko-rakouských vztahů jsme i letos podpořili udělením šestiměsíčního doktorského stipendia. Zahájili jsme také v pozici českého partnera tříletý dokumentační projekt „Průzkum a dokumentace malých památek v česko-saském příhraničí“. Jeho cílem je zjistit aktuální stav a kulturně-historickou hodnotu drobných památek v příhraniční části Ústeckého, Libereckého a Karlovarského kraje. Ty často trpí značnou devastací, a přitom zůstávají na pokraji zájmu. Vypracovanou dokumentaci chceme dát k dispozici lokálním institucím, které budou moci na jejím základě kapličky, krucifixy či sochy ve volné krajině restaurovat.

V lednu jsme spustili nové webové stránky. Na nich bych Vaší pozornosti ráda doporučila virtuální verzi propagačního kalendáře s obrázky nabytých sbírkových předmětů, který jsme vydali na přelomu roku 2009 a 2010 ve spolupráci s Institutem pro saskou historii a etnografii (Institut für Sächsische Geschichte und Volkskunde). Před Vánoci jsme také zahájili publikační činnost, a to pohádkovou knihou libereckého rodáka Otfrieda Preusslera *Anděl v kulichu*. Vyvrcholila tak řada

vědeckých akcí věnovaných Otfriedu Preusslerovi, na kterých se Collegium Bohemicum v roce 2009 podílelo a o nichž Vám podáváme zprávu. Jsme rádi, že právě knížka známého německy mluvícího libereckého rodáka vzbudila velký zájem jak mezi čtenáři a publikem na hojně navštěvovaných čteních, tak pozornost médií. Media knížce, jejímu autorovi, resp. širšímu tématu českých Němců věnovala mj. rozhovor, recenze a komponovaný pořad v Českém rozhlasu.

Počet mediálních ohlasů vzrostl oproti roku 2008 o 50 procent. České i německé novináře zajímají nejen naše kulturní, vědecké a vzdělávací aktivity, ale jméno Collegia Bohemica uvádějí i v širších souvislostech jako příklad instituce, která se výrazně profiluje na poli česko-německých vztahů. Pozitivní vnímání naší práce veřejností nás velmi těší.

Činnost Collegia Bohemica může růst takovým tempem a v tolika oblastech jen díky velkému zájmu o spolupráci ze strany mnoha institucí v Ústí nad Labem, v České republice, Německu a Rakousku a díky finanční podpoře z mnoha stran. Chci poděkovat také všem svým spolupracovníkům, jejichž počet v roce 2009 výrazně vzrostl, za pracovní nasazení a angažovanost ve smyslu cílů Collegia Bohemica.

Mgr. Blanka Mouralová
ředitelka

Geleitwort der Direktorin

Liebe Freunde und Partner des Collegium Bohemicum,

hiermit legen wir Ihnen den vierten Jahresbericht des Collegium Bohemicum vor. Im Jahr 2009 stand die Vorbereitung der ersten tschechischen Dauerausstellung über die Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern im Mittelpunkt unseres Interesses. Die sieben Treffen des Vorbereitungsteams, eine Reihe von Konsultationen mit Experten und die fachkundigen Hinweise des Wissenschaftlichen Beirats haben zu einem konkreten Ergebnis geführt: Die Gesamtkonzeption für die beiden Ausstellungsetagen im renovierten Stadtmuseum Ústí ist fertig. Im Juli haben wir die ersten Exponate erworben, die den Grundstock für die erste auf dieses Thema spezialisierte Sammlung in Tschechien bilden. Im September wurde das Collegium Bohemicum in den „Verband der Museen und Galerien der Tschechischen Republik“ (Asociace muzeí a galerií ČR) aufgenommen und hat damit seine Position unter den Museumsinstitutionen gefestigt. Im Rahmen des Verbandes übernehmen wir einen Teil der Verpflichtungen, die sich aus den Beziehungen zwischen dem Verband und den Partnermuseen in Deutschland und Österreich ergeben.

Unsere Aktivitäten im Bildungsbereich haben wir 2009 deutlich ausgebaut. Dabei ging es vor allem um zwei Projekte: In Zusammenarbeit mit dem Verein Antikomplex führen wir das Projekt „Tragische Erinnerungsorte einer Region“ durch. Mehr als achtzig Gymnasiasten/innen aus vier nordböhmisches Städten erforschten in ihrer unmittelbaren Umgebung die Geschichte von Orten, die mit den tragischen Ereignissen in der Region und im ganzen Land zwischen 1938 und 1945 verbunden sind. Das andere Bildungsprojekt heißt „Schule der Demokratie“ und ist ein Pilotprojekt für Demokratieerziehung in Tschechien. Dabei sollen junge Menschen lernen, zu ihren eigenen Standpunkten und Meinungen im Sinne der Werte einer offenen demokratischen Gesellschaft zu finden, denn eine solche Gesellschaft braucht engagierte, kultivierte Bürger.

Für die kulturellen Veranstaltungen des Collegium Bohemicum waren in diesem Jahr zwei Kulturmanagerinnen zuständig. Es freut uns, dass sich Ústí nad Labem dank ihres Engagements als Zentrum einer lebendigen tschechischen und deutschen Kultur etabliert. So wurden beispielsweise im September die Deutsch-Tschechischen Kulturtag im Beisein des Ministers für europäische Angelegenheiten Štefan Füle erstmals auch in Ústí nad Labem, und nicht nur in Dresden eröffnet. Die Kulturtag sind ein grenzübergreifendes Festival, das die verschiedensten Genres umfasst und gleichzeitig die größte regelmäßige Präsentation tschechischer Kultur im Ausland darstellt. Der Eröffnungsabend schloss sich direkt an den Mittel- und Osteuropatag an, eine internationale Konferenz über sächsisch-tschechische Wissenschaftskooperation, an der Wissenschaftler mit einem Interesse an Mittel- und Osteuropa teilnahmen. Ústí nad Labem war die erste Stadt außerhalb Sachsens, in der die Konferenz zu Gast war. Hauptorganisator des Symposiums war das Collegium Bohemicum.

Die wissenschaftliche Arbeit im Bereich Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern und der deutsch-tschechischen und österreichisch-tschechischen Beziehungen haben wir auch in diesem Jahr wieder durch die Vergabe eines sechsmonatigen Promotionsstipendiums gefördert. Als tschechischer Partner waren wir auch am Start des dreijährigen Dokumentationsprojekts „Untersuchung und Dokumentation von Kleindenkmälern im sächsisch-böhmischen Grenzraum“ beteiligt. Mit seiner Hilfe soll der aktuelle Zustand und der kulturhistorische Wert von

Kleindenkmalen an der deutsch-tschechischen Grenze in den Bezirken Ústí, Liberec und Karlovy Vary erfasst werden. Diese Denkmale sind häufig in einem sehr schlechten Zustand und finden nur wenig Beachtung. Die fertige Dokumentation möchten wir den Institutionen vor Ort zur Verfügung stellen, die dann auf dieser Grundlage Kapellen, Kruzifixe und Statuen in der freien Landschaft restaurieren können.

Seit Januar sind unsere neuen Internetseiten online. In diesem Zusammenhang möchte ich Sie auf die virtuelle Version unseres Kalenders mit Bildern der neu erworbenen Museumsexponate aufmerksam machen, den wir in Zusammenarbeit mit dem Institut für sächsische Geschichte und Volkskunde zum Jahreswechsel herausgegeben haben. Vor Weihnachten haben wir auch unser erstes Buch veröffentlicht – das Märchenbuch „Anděl v kulichu“ (Der Engel mit der Pudelmütze) des gebürtigen Reichenbergers Otfried Preußler. Es war gleichzeitig der krönende Abschluss einer diesem Autor gewidmeten wissenschaftlichen Veranstaltungsreihe, an der das Collegium Bohemicum 2009 beteiligt war und von der wir noch berichten werden. Wir freuen uns, dass dieses Buch des bekannten, aus Reichenberg stammenden deutschsprachigen Autors bei den Lesern und in den gut besuchten Lesungen auf so großes Interesse gestoßen ist und auch die Aufmerksamkeit der Medien geweckt hat. Letztere widmeten dem Buch, seinem Autor bzw. allgemein dem Thema der Deutschen in Böhmen u. a. ein Interview, eine Rezension und ein Feature im Tschechischen Rundfunk.

Die Zahl der Berichte über das Collegium Bohemicum in den Medien ist 2009 gegenüber dem Vorjahr um 50 Prozent gestiegen. Die tschechischen und deutschen Journalisten interessieren sich nicht nur für unsere Aktivitäten in den Bereichen Kultur, Wissenschaft und Bildung, sondern erwähnen den Namen des Collegium Bohemicum auch in allgemeineren Zusammenhängen als Beispiel für eine Institution, die sich auf dem Gebiet der deutsch-tschechischen Beziehungen klar profiliert. Es freut uns sehr, dass unsere Arbeit von der Öffentlichkeit so positiv wahrgenommen wird.

Dass das Collegium Bohemicum seine Aktivitäten in einem so großen Tempo und in so vielen Bereichen ausbauen konnte, ist dem großen Interesse an einer Zusammenarbeit vonseiten zahlreicher Institutionen in Ústí nad Labem, der Tschechischen Republik, Deutschland und Österreich und der finanziellen Unterstützung von vielen Seiten zu verdanken. Für ihren Einsatz und ihr Engagement im Sinne der Ziele des Collegium Bohemicum möchte ich auch allen meinen Mitarbeitern/innen danken, deren Zahl 2009 deutlich gestiegen ist.

Mgr. Blanka Mouralová
Direktorin

Introductory Word of the Director

Dear friends of Collegium Bohemicum, dear partners,

In 2009 we focused on the preparation of the first Czech permanent exhibition devoted to the history of German-speaking inhabitants of the Bohemian lands. On the basis of seven meetings of the core workgroup and a number of consultations with external theoretical and practical experts, and under supervision of the academic advisory board, we created the concept of the exhibition that will occupy two floors of the Museum of the City of Ústí nad Labem (now under reconstruction). In July we acquired first objects for our Collection, the first specialized collection on the topic in the Czech Republic. In September, Collegium Bohemicum joined the Association of Museums and Galleries of the Czech Republic, where it was entrusted with representing the Association in relations with its partner associations in Germany and Austria.

At the same time, we managed to raise our educational activities substantially in 2009, above all by starting two new projects. The first of them is “Tragic Places of Memory in One Region”, which we carry out in cooperation with the civic association Antikomplex. Over 80 high school students from four North Bohemia towns researched the history of their immediate surroundings related to the tragic events of the region and of the whole country in the period from 1938 to 1945. The other project is the pilot educational program on democratic education, “The School of Democratic Education”. Our aim is to help the young people to form their attitudes and views in accordance with the values and demands of the open democratic society, whose proper functioning depends largely on the activity of vigilant citizens.

The cultural events supported by Collegium Bohemicum were organized by two cultural managers this year. We are glad to observe that, thanks to them, Ústí nad Labem is becoming one of lively centres of Czech and German culture. For the first time, the Czech-German Culture Days were open not only in Dresden, as traditionally, but also on the Czech side of the border in Ústí nad Labem, in the presence of the Minister for European Affairs Štefan Füle. It is a cross-border multi-genre festival, the biggest regular show of Czech culture abroad. The festivities were also co-ordinated with the opening evening of “The Central-European days of Czech-Saxon academic cooperation” international conference. Ústí nad Labem was the first city outside Saxony that hosted this meeting and Collegium Bohemicum was its main organizer.

Further, we supported academic work in the field of German-speaking inhabitants of Czech lands and the Czech-German and Czech-Austrian relationships by granting one six-month PhD-work scholarship. In the position of the Czech partner, we also started a three-years-long documentation project “Research and Documentation of Small Monuments in Czech-Saxon Borderland”. Its aim is to assess the actual state and the cultural and historical value of small-sized monuments in the border parts of Ústecký, Liberecký and Karlovarský regions. They often suffer from serious devastation and remain marginalized. We intend to share the elaborate documentation with local institutions which might be able to restore small chapels, crucifixes or statues in the open.

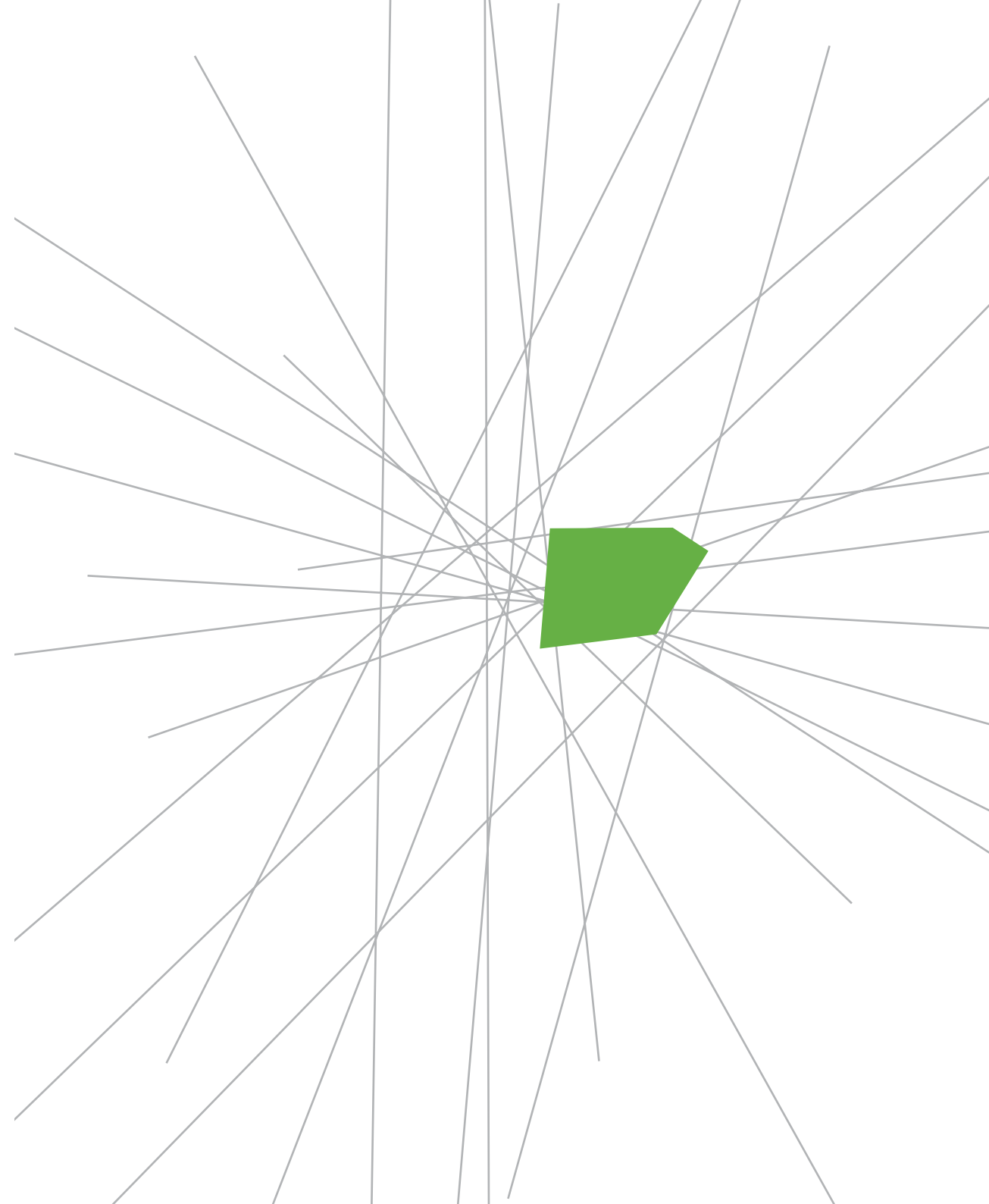
In January, we launched the new website. There, I would like to recommend to your attention the virtual version of our complimentary calendar which contains photographs of some of the objects acquired for our Collection. Before Christmas, we also started our publication activity by publishing

the first Czech translation of fairy-tale book "Anděl v kulichu" ("Angel in a Woolly Cap") by German-speaking author Otfried Preussler, born in Liberec. The publication was connected with several academic projects focusing on Otfried Preussler and his context, in which Collegium Bohemicum participated in 2009. We are happy that the book caught interest among readers and audience at much-frequented readings, as well as drew attention of the media (e.g. an interview, reviews and a thematic programme on the book on the Czech Radio).

The number of media references to Collegium Bohemicum grew up by 50 percent in 2009 compared to 2008. Czech and German journalists are interested not only in our cultural, academic and educational activities, but they have also started to refer to Collegium Bohemicum in the wider context as to an institution recognized in the field of Czech-German relations. We are very pleased by our positive public perception.

The activity of Collegium Bohemicum can grow as rapidly and in as many fields only thanks to the support of many institutions in Ústí nad Labem, in the Czech Republic in general, and in Germany and Austria, and thanks to financial support from other sources. I also want to thank all my co-workers, whose number grew substantially in the year 2009, for their enthusiasm and commitment to our work.

Mgr. Blanka Mouralová
Director

Úvodní slovo primátora statutárního města Ústí nad Labem / Geleitwort des Oberbürgermeisters der Statutarstadt Ústí nad Labem

Vážení přátelé,
jsem velmi rád, že jsem dne 25. dubna 2009 za Statutární město Ústí nad Labem mohl slavnostně zahájit komplexní rekonstrukci budovy Muzea města Ústí nad Labem. Na její rekonstrukci se magistrátu jako investorovi podařilo získat evropskou dotaci ve výši 337 milionů korun. I ta umožní otevřít velkorysou stálou expozici dějin německy mluvících obyvatel českých zemí, svým rozsahem 1 500 m² jeden z vůbec největších muzejních projektů naší historie. Že vzniká právě zde, vnímám jako další pozitivní krok k poznání česko-německé historie a kulturního dědictví, o které Collegium Bohemicum pečuje. Tento úspěch město jako jednoho ze zakladatelů Collegia Bohemica velmi těší. Stejně jako to, že ve čtvrtém roce své existence Collegium Bohemicum významně posílilo své vzdělávací aktivity, a zároveň do města stále přináší bohaté spektrum kulturních akcí.

Sehr geehrte Freunde,
ich bin sehr froh, dass ich am 25. April 2009 im Namen der Statutarstadt Ústí nad Labem die Renovierung des Stadtmuseums feierlich eröffnen konnte. Das Magistrat erhält als Investor für die Renovierung EU-Fördergeldern in Höhe von 337 Mio. Kronen. Dadurch wird eine umfangreiche Dauerausstellung über die Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern ermöglicht, die mit 1 500 m² eines der größten Museumsprojekte unserer Geschichte ist. Dass sie gerade hier entsteht, betrachte ich als einen positiven Schritt zur Annäherung an die deutsch-tschechische Geschichte und ihr kulturelles Erbe, um das sich das Collegium Bohemicum bemüht. Über diesen Erfolg ist die Stadt als einer der Gründer des Collegium Bohemicum sehr froh. Uns freut auch, dass diese Institution im vierten Jahr ihrer Existenz ihre Aktivitäten im Bildungsbereich

S potěšením sleduji, jak v Ústí nad Labem vyrůstá významná vědecká a kulturní instituce s celostátním působením a evropským přesahem, ale s pevnými ústeckými kořeny. Činnost Collegia Bohemica dokazuje, že poznání vzájemné česko-německé historie a kulturního dědictví vede k nezatížené budoucnosti, novým myšlenkám a impulzům.

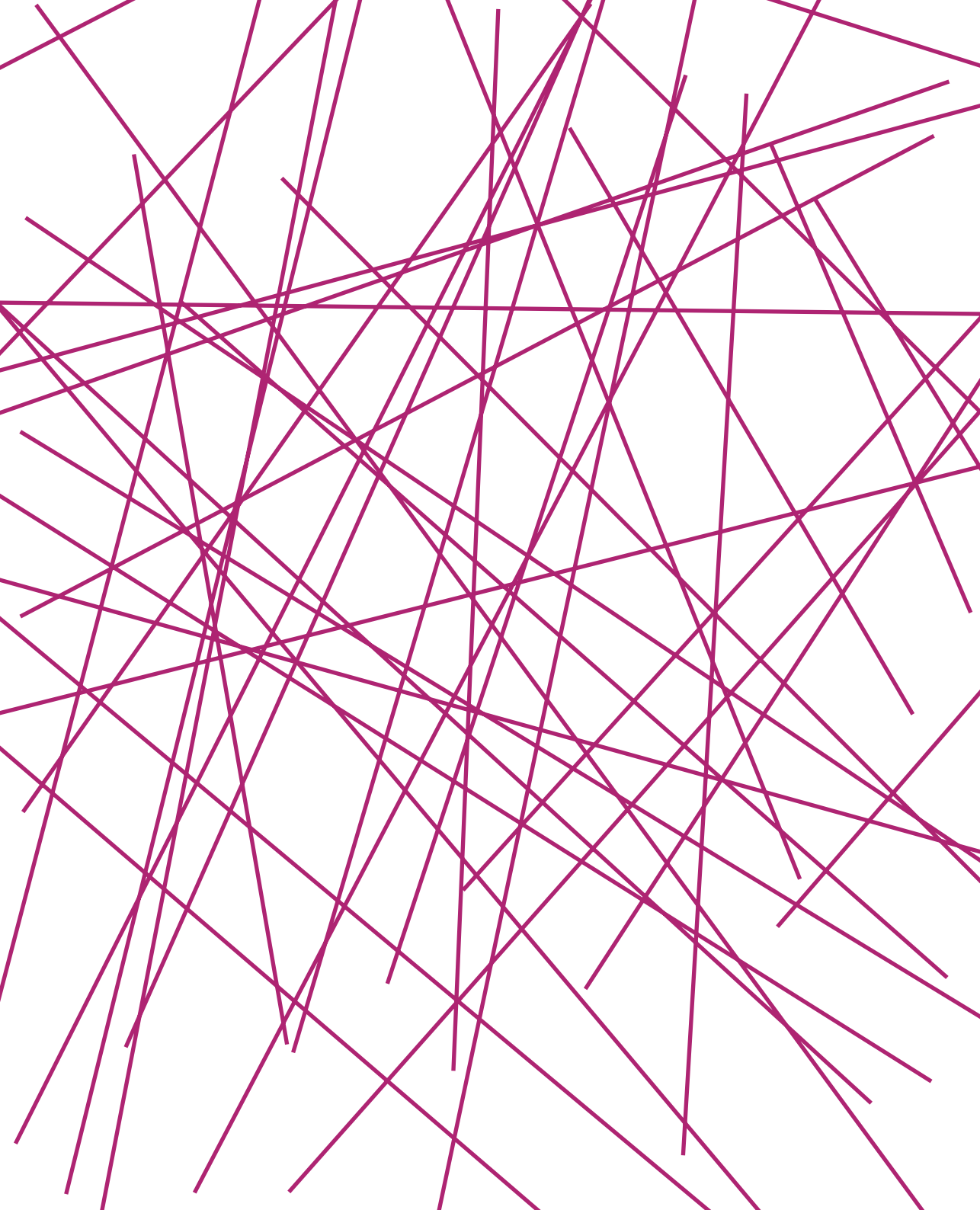
Mgr. Jan Kubata
primátor statutárního města
Ústí nad Labem

deutlich ausgebaut hat und dass sie die Stadt nach wie vor auch durch ein breites Spektrum an kulturellen Veranstaltungen bereichert.

Es erfüllt mich mit Freude, dass damit in Ústí nad Labem eine wichtige wissenschaftliche und kulturelle Institution entsteht, die landesweit aktiv ist und auch eine europäische Dimension hat, gleichzeitig aber fest in Ústí verwurzelt ist. Die Tätigkeit des Collegium Bohemicum beweist, dass die Beschäftigung mit der deutsch-tschechischen Geschichte und dem kulturellen Erbe eine unbelastete Zukunft ermöglicht und Raum für neue Gedanken und Impulse schafft.

Mgr. Jan Kubata
Oberbürgermeister der Statutarstadt
Ústí nad Labem

I. Struktura instituce a grémia / Institutionsstruktur und Gremien

I. 1. Zakladatelé / Gründer

Statutární město Ústí nad Labem

Sídlo
Velká Hradební 8
400 01 Ústí nad Labem

Primátor
Mgr. Jan Kubata

Statutární město Ústí nad Labem leží na severu České republiky přibližně 25 kilometrů od hranice s Německem a 100 kilometrů od Prahy v krásném údolí řeky Labe. Se svými 95 000 obyvateli je devátým největším městem České republiky a sídlem Ústeckého kraje. Město má řadu památek odkazujících na německé obyvatelstvo, které ve městě do doby po konci druhé světové války převládalo. Město je napojeno na významné komunikace, především na dálnici D8 a mezinárodní železniční koridor (Berlín – Drážďany – Praha).

Stadt Ústí nad Labem

Sitz
Velká Hradební 8
400 01 Ústí nad Labem

Oberbürgermeister
Mgr. Jan Kubata

Die statutarische Stadt Ústí nad Labem (Aussig) liegt in Nordböhmen, etwa 25 km von der Grenze zu Deutschland und 100 km von Prag entfernt, im wunderschönen Elbtal. Mit seinen 95 000 Einwohnern ist es die neuntgrößte Stadt der Tschechischen Republik und Sitz des Kreises Ústí. Die Stadt besitzt eine Reihe Denkmäler, die auf die deutsche Bevölkerung hinweisen, die hier bis Ende des Zweiten Weltkrieges klar überwog. Die Stadt ist an bedeutende Fernverkehrswege angebunden, vor allem an die Autobahn A17/D8 und die Bahnlinie Berlin – Dresden – Prag.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Sídlo
Hoření 13
400 96 Ústí nad Labem

Rektorka
Doc. Ing. Iva Ritschelová, CSc.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem byla zřízena 28. září 1991 s těmito fakultami: Pedagogickou fakultou, Fakultou sociálně ekonomickou a Fakultou životního prostředí. V průběhu dalších let byly zřízeny další fakulty a ústavy: Fakulta užitého umění a designu, Přírodovědecká fakulta, Filozofická fakulta, Fakulta výrobních technologií a managementu a Ústav zdravotnických studií. Univerzita nese jméno velkého severočeského rodáka z Libochovic Jana Evangelisty Purkyně. UJEP v Ústí nad Labem, umístěná v příhraniční části České republiky, věnuje mimořádnou pozornost česko-německé interkulturní problematice. K tomu účelu byl vytvořen Ústav slovansko-germánských studií, který například nabízí doktorské studium českých a česko-německých dějin s důrazem na regionální aspekty pohraničí v německém jazyce.

Jan-Evangelist-Purkyně-Universität in Ústí nad Labem

Sitz
Hoření 13
400 96 Ústí nad Labem

Rektorin
Doc. Ing. Iva Ritschelová, CSc.

Die Jan-Evangelist-Purkyně-Universität (UJEP) in Ústí nad Labem wurde am 28. September 1991 mit folgenden Fakultäten eingerichtet: Pädagogische Fakultät, Fakultät für Sozial- und Wirtschaftswissenschaften und Fakultät für Umweltwissenschaften. Im Laufe der Jahre wurden weitere Fakultäten und Institute eingerichtet: die Fakultät für Angewandte Kunst und Design, die Naturwissenschaftliche Fakultät, die Philosophische Fakultät, die Fakultät für Produktionstechnik und Management und das Institut für Gesundheitswissenschaften. Die Universität trägt den Namen des nordböhmisches Physiologen und Gelehrten Jan Evangelist Purkyně, der aus Libochovice stammte. Die UJEP in Ústí nad Labem, angesiedelt im Grenzgebiet der Tschechischen Republik, widmet ihre besondere Aufmerksamkeit den deutsch-tschechischen Themen. Zu diesem Zweck wurde das Institut für slawisch-germanische Studien gegründet, das kontinuierlich zunehmende, auch internationale Resonanz und Anerkennung findet. Mit Fragen soziokultureller Pädagogik befasst sich das an der Pädagogischen Fakultät angesiedelte Zentrum für interkulturelle Erziehung.

Ministerstvo kultury České republiky

Sídlo
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

Ministr
prof. Václav Riedlbauch

Vláda České republiky si uvědomuje, že trvalé hodnoty, které přežily do dnešních dní, jsou výsledkem činnosti všech národů, které na našem území žily. Dlouhodobě podporuje dobré vztahy a dialog mezi Čechy a Němci. S tímto vědomím vstoupila prostřednictvím Ministerstva kultury ČR rozhodnutím ze dne 21. května 2008 jako čtvrtý zakladatel Collegia Bohemica.

Kulturministerium der Tschechischen Republik

Sitz
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

Minister
prof. Václav Riedlbauch

Die Regierung der Tschechischen Republik ist sich dessen bewusst, dass das Kulturerbe, das wir bis heute genießen können, ein Produkt der Tatkraft von allen Nationen ist, die auf unserem Gebiet gelebt haben. Dauerhaft unterstützt sie gute Beziehungen zwischen den Tschechen und Deutschen. Mit diesem Bewusstsein ist sie auch durch den Beschluss vom 21. Mai 2008 mittels des Kulturministeriums der Tschechischen Republik als vierter Gründer des Collegium Bohemicum beigetreten.

Společnost pro dějiny Němců v Čechách

Sídlo

Masarykova 1000/3
400 01 Ústí nad Labem

Předsedkyně

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.

Společnost pro dějiny Němců v Čechách byla založena v Ústí nad Labem v roce 1999 z potřeby změnit situaci, kdy v České republice neexistovala žádná specializovaná vědecká instituce, která by se věnovala dějinám a kultuře svého času největší a nejvýznamnější národnostní menšiny v českých zemích. Jejimi zakládajícími členy jsou pracovníci univerzit, muzeí a archivů, členství je otevřené i pro zahraniční zájemce. Společnost si dala za úkol provést „inventuru“ dosavadní vědecké činnosti a seznamovat s výsledky této činnosti širší veřejnost, v první řadě učitele. Zvláštní pozornost věnuje studentským pracím. Společnost založila tradici mezinárodních studentských kolokvií – reflexe let 1968, 1945 – a v tzv. Zprávách jsou publikovány kvalitní diplomové práce.

Gesellschaft für Geschichte der Deutschen in Böhmen

Sitz

Masarykova 1000/3
400 01 Ústí nad Labem

Vorsitzende

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.

Die Gesellschaft für die Geschichte der Deutschen in Böhmen wurde im Jahre 1999 aus dem Bedürfnis heraus gegründet, die Situation von Einrichtungen in der Tschechischen Republik, die sich mit der Geschichte und Kultur der früher größten und bedeutendsten nationalen Minderheit in den böhmischen Ländern beschäftigen, zu verbessern. Gründer der Gesellschaft sind Mitarbeiter der Universitäten, Museen und Archive; die Mitgliedschaft ist auch für ausländische Interessenten möglich. Die Gesellschaft stellt sich die Aufgabe, eine „Inventur“ bisheriger wissenschaftlicher Tätigkeit zu machen und gleichzeitig möchte sie eine breitere Öffentlichkeit, vor allem Lehrer, mit den Ergebnissen dieser Forschung vertraut machen. Der Schwerpunkt liegt bei studentischen Arbeiten. Es gibt eine Tradition internationaler Studentenkolloquien – und in den so genannten Meldungen werden qualitativ hochwertige Diplomarbeiten gedruckt.

I. 2. Orgány / Gremien

Sekretariát

Ředitelka

Mgr. Blanka Mouralová

Předchozí čtyři roky ředitelkou Českého centra v Berlíně, předtím stipendistkou Nadace Roberta Bosche, vystudovala politologii v Praze, studijně byla v Londýně, Vídni a Berkeley. Externě učí na univerzitě, dříve pracovala také jako politická redaktorka a poradkyně.

Odborný asistent ředitelky

Bc. Milan Rudík

Sekretářka

Jaroslava Picková

Sekretariat

Direktorin

Mgr. Blanka Mouralová

Zuvor vier Jahre lang Leiterin des Tschechischen Zentrums in Berlin, davor Stipendiatin der Robert Bosch Stiftung; Studium der Politikwissenschaften in Prag, Studienaufenthalte in London, Wien und Berkeley; externe Lehrkraft an der Universität, früher auch politische Redakteurin und Beraterin.

Fachassistent der Direktorin

Bc. Milan Rudík

Sekretärin

Jaroslava Picková

Projektoví zaměstnanci

Dokumentátoři sbírek Collegia Bohemica
Patrik Eichler
Tereza Šimůnková

Projekt Škola demokratického vzdělávání

Koordinátorka projektu
PhDr. Ilona Rožková

Historik projektu
Dr. des. Miroslav Němec

Didaktička projektu
Mgr. Andrea Vedralová

Projekt Tragická místa paměti jednoho regionu

Collegium Bohemicum je nositelem projektu, který organizuje Antikomplex o.s., koordinátorem je **Mgr. Ondřej Matějka**.

Projekt Průzkum a dokumentace malých památek v česko-saském příhraničí

Česká koordinátorka projektu
Mgr. Kateřina Matasová

Asistent koordinátorky
Bc. Milan Rudík

Projektmitarbeiter/innen

Dokumentatoren der Sammlungen des Collegium Bohemicum
Patrik Eichler
Tereza Šimůnková

Projekt „Schule der Demokratie“

Projektkoordinatorin
PhDr. Ilona Rožková

Projektbetreuung – Geschichtswissenschaften
Dr. des. Miroslav Němec

Projektbetreuung – Didaktik
Mgr. Andrea Vedralová

Projekt „Tragische Erinnerungsorte einer Region“

Träger
Collegium Bohemicum

Organisator
Verein Antikomplex

Projektkoordinator
Mgr. Ondřej Matějka

Projekt „Untersuchung und Dokumentation von Kleindenkmalen im sächsisch-böhmischen Grenzraum“

Tschechische Projektkoordinatorin
Mgr. Kateřina Matasová

Assistent der Koordinatorin
Bc. Milan Rudík

Externí spolupracovníci

Mgr. Jan Šícha
Odbor střední Evropy, MZV ČR, pověřen prací na přípravě trvalé expozice Collegia Bohemica

PhDr. Šárka Daňková
organizátorka konference Středoevropský den o česko-saské odborné spolupráci – na základě smlouvy s partnerem projektu GWZO Lipsko.

Kulturní manažerka u Collegia Bohemica
Kulturní manažerka Nadace Roberta Bosche **Frauke Wetzel** úspěšně navázala na činnost své předchůdkyně Jennifer Schevardo. Vybuodovala stálé kontakty mezi českými a německými kulturními pořadateli, například v rámci kabaretu Eño Ňuño, které provozuje Činoherní studio v Ústí nad Labem. Její spolupráce s Collegiem Bohemicem skončila ve shodě s programem Nadace Roberta Bosche po dvou letech k 31. 7. 2009. F. Wetzel nastoupila poté u drážďanské Nadace Brücke/Most, kde s ní nadále spolupracujeme v rámci festivalu Dny české a německé kultury. Práci kulturní manažerky převzala naše externí spolupracovnice **Kateřina Matasová**, která tak navázala na zkušenost asistentky F. Wetzel (10. 1. 2008 – 30. 7. 2008).

Dobrovolník u Collegia Bohemica a asistent kulturní manažerky
Philipp Kirchenmaier

Externe Mitarbeiter/innen

Mgr. Jan Šícha
Referat Mitteleuropa, Außenministerium der Tschechischen Republik, beauftragt mit der Vorbereitung der Dauerausstellung des Collegium Bohemicum

PhDr. Šárka Daňková
Organisatorin des Mittel- und Osteuropatags (Konferenz über sächsisch-tschechische Wissenschaftskooperation) – aufgrund eines Vertrags mit dem Projektpartner GWZO Leipzig

Kulturmanagerin am Collegium Bohemicum
Die Kulturmanagerin der Robert Bosch Stiftung **Frauke Wetzel** hat die Arbeit ihrer Vorgängerin Jennifer Schevardo erfolgreich weitergeführt und dauerhafte Kontakte zwischen tschechischen und deutschen Kulturträgern aufgebaut, zum Beispiel im Rahmen des Kabarets Eño Ňuño, das vom Theater „Činoherní studio“ in Ústí nad Labem betrieben wird. Ihre Zusammenarbeit mit dem Collegium Bohemicum endete, wie vom Programm der Robert Bosch Stiftung vorgesehen, nach zwei Jahren, am 31. 7. 2009. F. Wetzel trat anschließend eine Stelle bei der Dresdner Brücke/Most-Stiftung an, wo wir im Rahmen der „Deutsch-Tschechischen Kulturtag“ weiter mit ihr zusammenarbeiten werden. Die Arbeit der Kulturmanagerin übernahm unsere externe Mitarbeiterin **Kateřina Matasová**, die dabei auf ihre Erfahrungen als Assistentin von F. Wetzel (10. 1. 2008 – 30. 7. 2008) zurückgreifen konnte.

Mitarbeiter am Collegium Bohemicum im Rahmen eines Freiwilligendienstes der Aktion Sühnezeichen Friedensdienste und Assistent der Kulturmanagerin
Philipp Kirchenmaier

Pracovní tým Collegia Bohemica – zleva: T. Šimůnková, P. Eichler, K. Matasová, M. Rudík, B. Muralová, J. Šícha, I. Rožková, P. Kirchenmaier, J. Picková, T. Oellermann, J. Urbánek (nastoupil k 1. 2. 2010); chybí A. Vedralová, M. Němec /
 Das Team des Collegium Bohemicum – von links: T. Šimůnková, P. Eichler, K. Matasová, M. Rudík, B. Muralová, J. Šícha, I. Rožková, P. Kirchenmaier, J. Picková, T. Oellermann und J. Urbánek (seit 1. 2. 2010), es fehlen A. Vedralová und M. Němec

Správní rada

Předseda

Mgr. Jan Kubata

primátor Statutárního města Ústí nad Labem

Členové

Mgr. Petr Gandalovič

poslanec Parlamentu ČR

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.

ředitelka Ústavu slovansko-germánských studií UJEP

PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.

děkanka Filozofické fakulty UJEP

Mgr. Lenka Černá

ředitelka Dobrovolnického centra v Ústí nad Labem

Mgr. Tomáš Wiesner

vedoucí odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR

Verwaltungsrat

Vorsitzender

Mgr. Jan Kubata

Oberbürgermeister der Statutarischen Stadt Ústí nad Labem

Mitglieder

Mgr. Petr Gandalovič

Landwirtschaftsminister der Tschechischen Republik

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.

Direktorin des Institutes für slawisch-germanische Studien der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität Ústí nad Labem

PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.

Dekanin der Philosophischen Fakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität Ústí nad Labem

Mgr. Lenka Černá

Direktorin des Freiwilligenzentrums, Ústí nad Labem

Mgr. Tomáš Wiesner

Leiter der Abteilung für den Schutz kultureller Güter, Museen und Galerien beim Kulturministerium der Tschechischen Republik

Termíny zasedání Správní rady Collegia Bohemica, o. p. s. v roce 2008

10. 4. 2009 – 20. zasedání
22. 6. 2009 – 21. zasedání
5. 10. 2009 – 22. zasedání
14. 10. 2009 – 23. zasedání

Termine der Verwaltungsratssitzungen des Collegium Bohemicum, o. p. s. im Jahre 2008

10. 4. 2009 – 20. Verwaltungsratssitzung
22. 6. 2009 – 21. Verwaltungsratssitzung
5. 10. 2009 – 22. Verwaltungsratssitzung
14. 10. 2009 – 23. Verwaltungsratssitzung

Správní rada se loučí s kulturní manažerkou Frauke Wetzel, červenec 2009 /
Der Verwaltungsrat verabschiedet die Kulturmanagerin Frauke Wetzel, Juli 2009

Dozorčí rada

Předseda
Ing. Václav Petržíla
kvestor Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Členové
Bc. Zuzana Kailová
náměstkyně primátora města Ústí nad Labem

Mgr. Václav Houfek
vědecký tajemník Muzea města Ústí nad Labem

Termín zasedání Dozorčí rady Collegia Bohemica, o. p. s. v roce 2009

9. 2. 2009

Aufsichtsrat

Vorsitzender
Ing. Václav Petržíla
Leiter des Finanzdezernates der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität Ústí nad Labem

Mitglieder
Bc. Zuzana Kailová
Stellvertretende Oberbürgermeisterin der statuarischen Stadt Ústí nad Labem

Mgr. Václav Houfek
Wissenschaftlicher Sekretär des Museums der Stadt Ústí nad Labem

Termin der Aufsichtsratssitzung des Collegium Bohemicum, o. p. s. im Jahre 2009

9. 2. 2009

I. 3. Vědecká rada / Wissenschaftlicher Beirat

Prof. Dr. Milena Bartlová

- historička umění, nar. 1958 v Praze
- 1978–1991 a 1996–1997 pracovala v Národní galerii v Praze, mj. jako kurátorka Sbírký starého umění a zástupkyně ředitele sbírky
- od r. 1998 na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (Seminář dějin umění), r. 2005 jmenována profesorkou
- v ak. r. 2009/10 hostující profesorka v Institutu dějin výtvarného umění na Humboldtově univerzitě v Berlíně
- specializuje se na umění a kulturu středověku, také na otázku nacionalismů v dějinách umění

Prof. Dr. Milena Bartlová

- Kunsthistorikerin, geb. 1958 in Prag
- 1978–1991 und 1996–1997 tätig in der Nationalgalerie in Prag, u. a. als Sammlungskuratorin für alte Kunst, Vizedirektorin der Sammlung
- seit 1998 an der Philosophischen Fakultät der Masaryk-Universität in Brünn (Seminar der Kunstgeschichte)
- 2005 zur Professorin ernannt
- Mitglied des Vorbereitungskomitees und Vorsitzende der Abteilung 1 (2003) und 2 (2006) des tschechischen Kunsthistorikerkongresses. Spezialisierung auf Kunst und Kultur des Mittelalters und auf Nationalismusfragen in der Kunstgeschichte

Dr. Peter Becher

- historik, nar. 1952 v Mnichově
- od roku 1986 jednatel Nadace Adalberta Stiftera v Mnichově
- člen českého PEN-klubu a Rady Česko-německého diskusního fóra
- autor či spoluautor řady publikací o literatuře a kulturních dějinách českých zemí

Dr. Peter Becher

- Historiker, geb. 1952 in München
- seit 1986 Geschäftsführer des Adalbert Stifter Vereins
- Mitglied des tschechischen PEN und des Beirats zum deutsch-tschechischen Gesprächsforum
- Autor oder Mitautor zahlreicher Publikationen über Literatur und Kulturgeschichte der böhmischen Länder

Prof. Dr. Dr. h.c. Detlef Brandes

- historik, nar. 1941
- od roku 1991 profesor pro kulturu a dějiny Němců ve východní Evropě na univerzitě v Düsseldorfu
- člen smíšené Česko-německé komise historiků
- je jedním z nejvýznamnějších německých historiků věnujících se českým dějinám
- specializován mj. na dějiny Němců ve střední a východní Evropě

Prof. Dr. Dr. h. c. Detlef Brandes

- Historiker, geb. 1941
- seit 1991 Professor am Institut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa an der Heinrich-Heine-Universität in Düsseldorf
- Mitglied der Deutsch-tschechischen Historikerkommission
- Gehört zu den bedeutendsten deutschen Historikern mit Forschungsschwerpunkt böhmische Geschichte
- Spezialisierung u.a auf die Geschichte der Deutschen in Mittel- und Osteuropa

Prof. Dr. Peter Haslinger

- historik, nar. 1964 v Innsbrucku
- od r. 2007 ředitelem Herderova Institutu v Marburgu a zároveň profesor pro dějiny východní Evropy v interdisciplinárním Centru pro východní Evropu v Giessenu (GiZo)
- spoluvydavatel časopisu „Zeitschrift für Ostmitteleuropaforschung“
- specializován mj. na dějiny českých zemí, Slovenska a Maďarska v letech 1867–1938, nacionalismus, regionalismus a otázky menšin

Prof. Dr. Peter Haslinger

- Historiker, geb. 1964 in Innsbruck
- seit 2007 Direktor des Herder-Instituts Marburg und zugleich Professor für die Geschichte Ostmitteleuropas am interdisziplinären Gießener Zentrum Östliches Europa (GiZo)
- Mitherausgeber der „Zeitschrift für Ostmitteleuropaforschung“
- Spezialisierung u.a. auf Geschichte der böhmischen Länder, der Slowakei und Ungarns 1867–1938, Nationalismus, Regionalismus und Minderheitenfragen

Prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc.

- filosof a sociolog, nar. 1944 v Brně
- od r. 1999 profesorem na Ústavu politologie FF UK Praha
- od r. 2002 profesorem FHS UK v Praze, proděkan pro vědu a výzkum
- 1993–2001 byl šéfredaktorem Sociologického časopisu a Czech sociological Review
- specializován mj. na české politické myšlení a filosofii českých dějin, otázky transformace české společnosti

Prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc.

- Philosoph und Soziologe, geb. 1944 in Brünn
- seit 1999 Professor der Politologie an der Karlsuniversität in Prag
- seit 2002 Professor der Sozialwissenschaftlichen Fakultät der Karlsuniversität, Vize-dekan für Wissenschaft und Forschung
- 1993–2001 Chefredakteur der Zeitschriften „Sociologický časopis“ („Soziologische Zeitschrift“) und „Czech sociological Review“
- Spezialisierung u. a. auf tschechisches politisches Denken und Philosophie der böhmischen Geschichte, Problematik der Transformation der tschechischen Gesellschaft

Dr. Hans Peter Hye

- (odstoupil k 26. 11. 2009)
- historik, nar. 1955 v Innsbrucku
- činný v Komisi pro dějiny habsburské monarchie
- od roku 1996 pracovník Historické komise Rakouské akademie věd
- specializuje se na výzkum dějin spolkové činnosti a měšťanstva v habsburské monarchii, politické, ústavní a správní dějiny především zemí habsburské monarchie, dějiny města Ústí nad Labem v 19. století a revoluční rok 1848

Dr. Hans Peter Hye

- (zurückgetreten zum 26. November 2009)
- Historiker, geb. 1955 in Innsbruck
- Mitarbeiter der Kommission für die Geschichte der Habsburgermonarchie
- seit 1996 Mitarbeiter der Historischen Kommission der Österreichischen Akademie der Wissenschaften
- spezialisiert sich auf: Studien zur Geschichte des Vereinswesens und des Bürgertums in der Habsburgermonarchie, zur politischen Geschichte, zur Verfassungs- und Verwaltungsgeschichte insbesondere der Länder der Habsburgermonarchie, zur Geschichte der Stadt Aussig im 19. Jahrhundert und zur „Revolution“ von 1848

Mgr. Daniel Kroupa, Ph.D.

- politik a filozof, nar. 1949 v Praze
- od r. 1977 činný v Chartě 77
- 1990–1992 poslancem FS,
- 1996–1998 poslancem Parlamentu ČR
- 1998–2004 senátorem Parlamentu ČR
- od roku 2006 vedoucí katedry politologie a filosofie Univerzity J.E. Purkyně v Ústí nad Labem

Mgr. Daniel Kroupa, Ph.D.

- Politologe, Philosoph, geb. 1949 in Prag
- seit 1977 tätig in der Charta 77
- 1990–1992 Abgeordneter des Föderalen Parlaments der ČSFR,
- 1996–1998 Abgeordneter im Parlament der Tschechischen Republik
- 1998–2004 Senator im Parlament der Tschechischen Republik
- seit 2006 Leiter des Lehrstuhls für Politologie und Philosophie der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität in Ústí nad Labem

Prof. Dr. Marek Nekula

- literární vědec a bohemista
- od r. 1998 profesorem na univerzitě v Řezně, vedoucím Bohemicum Regensburg–Passau
- r. 2006 jmenován v ČR profesorem pro český jazyk
- spoluvydavatel ročenky Brücken
- specializován mj. na téma jazyka a identity, vztahů mezi češtinou a němčinou, lingvistické stránky Kafkova díla

Prof. Dr. Marek Nekula

- Literaturwissenschaftler und Philologe der tschechischen Sprache
- seit 1998 Professor an der Universität Regensburg für Bohemistik und Westslawistik, Leiter des Bohemicum in Regensburg-Passau
- 2006 zum Professor für Tschechische Sprache in Tschechien ernannt
- Mitherausgeber des Jahresbandes „brücken“
- spezialisiert u.a. auf das Thema der Sprache und Identität, der deutsch-tschechischen Sprachbeziehungen und das Thema der Sprache im Werk von Kafka

Prof. Dr. Stefan Michael Newerkla

- slavista, bohemista, nar. 1972 v Hornu (Rakousko)
- od roku 2004 univerzitní profesor západoslovanských jazyků na vídeňské univerzitě
- od roku 2005 člen řídicího grémia programu AKTION Rakousko – Česká republika
- specializován mj. na vývoj kontaktů mezi němčinou a západoslovanskými jazyky, školství a výuku jazyků v habsburské monarchii

Prof. Dr. Stefan Michael Newerkla

- Slawist, Bohemist, geb. 1972 in Horn (Österreich)
- seit 2004 Professor der westslawischen Sprachen an der Wiener Universität
- seit 2005 Mitglied des leitenden Gremiums des Programmes AKTION Österreich – Tschechische Republik
- Spezialisierung u. a. auf Entwicklung der Kontakte zwischen der deutschen und den westslawischen Sprachen, Bildungswesen und Fremdsprachenunterricht in der Habsburger Monarchie

Prof. Dr. Jiří Pešek, CSc.

- historik, nar. 1954 v Praze
- 1978–1993 pracoval v Archivu hl. města Prahy, od r. 1990 jako zástupce ředitele
- od r. 1995 vedoucím Institutu německých a rakouských studií na FSV UK Praha
- od r. 1993 členem a od r. 2001 spolupředsedou Česko-německé komise historiků
- r. 2007 obdržel Spolkový kříž za zásluhy 1. třídy
- zabývá se hl. interdisciplinárními aspekty kulturních a sociálních dějin Evropy 16. až 20. st. a německými dějinami

Prof. Dr. Jiří Pešek, CSc.

- Historiker, geb. 1954 in Prag
- 1978–1993 tätig im Archiv der Hauptstadt Prag, seit 1990 als Vizedirektor
- seit 1995 Leiter des Lehrstuhles f. deutsche und österreichische Studien des Institutes f. internationale Studien der Sozialwissenschaftlichen Fakultät an der Karlsuniversität
- seit 1993 Mitglied und seit 2001 tschechischer Vorsitzender der Deutsch-Tschechischen Historikerkommission
- 2007 Bundesverdienstkreuz 1. Klasse
- Forschungsthemen: interdisziplinäre Probleme der Kultur- und Sozialgeschichte des 16. bis 20. Jahrhunderts, deutsche Geschichte

PhDr. Václav Petrbok, Ph.D.

- literární historik, nar. 1972 v Rakovníku
- od 1997 vědecký pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR
- 2004 zastupující asistent v Institutu slavistiky na vídeňské univerzitě
- od 2005 externí spolupracovník Filozofické fakulty UK (Ústav germánských studií, Ústav českých dějin)
- zaměřen na dějiny česko-německých literárních a kulturních vztahů 18.–20. století

PhDr. Václav Petrbok, Ph.D.

- Literaturhistoriker, geb. 1972 in Rakovník
- seit 1997 wissenschaftlicher Mitarbeiter am Institut für tschechische Literatur der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik
- 2004 stellvertretender Assistent am Institut für Slawistik der Universität Wien
- seit 2005 freier Mitarbeiter an der Philosophischen Fakultät der Karlsuniversität (Institut für germanische Studien, Institut für tschechische Geschichte)
- beschäftigt sich mit der Geschichte der deutsch-tschechischen Beziehungen in Kultur und Literatur vom 18. bis zum 20. Jahrhundert

Prof. Jacques Rupnik

- historik a politolog, narozen 1950 v Praze
- 1977–1982 působil jako odborník na východní Evropu v BBC World Service
- od r. 1982 profesor v Institutu politických studií v Paříži
- 1990–1992 poradce prezidenta Václava Havla
- specializován na politickou transformaci ve střední a východní Evropě a otázky nacionalismu

Prof. Jacques Rupnik

- Historiker und Politologe, geb. 1950 in Prag
- 1977–1982 tätig als Osteuropaspezialist in BBC World Service
- seit 1982 Professor am Institut d'Études Politiques de Paris
- 1990–1992 Berater Präsident Václav Havels
- Spezialisierung auf die politische Transformation in Mittel- und Osteuropa und Fragen des Nationalismus

Jun.-Prof. Doc. PhDr. Miloš Řezník, Ph.D.

- historik, nar. 1970 v Rychnově nad Kněžnou
- 1998–2001 odborným asistentem v Ústavu světových dějin na FF UK Praha
- 200–2002 odborným asistentem v Humanitněvědném centru pro dějiny a kulturu středovýchodní Evropy v Lipsku (GWZO)
- od r. 2002 držitelem juniorské profesury pro evropské regionální dějiny na Technické univerzitě v Saské Kamenici / Chemnitz
- specializuje se mj. na historii česko-saského pohraničí, nacionalismus a utváření kolektivních identit

Jun.-Prof. Doc. PhDr. Miloš Řezník, Ph.D.

- Historiker, geb. 1970 in Rychnov nad Kněžnou
- 1998–2001 wissenschaftlicher Mitarbeiter im Institut für Weltgeschichte der Philosophischen Fakultät der Karlsuniversität in Prag
- 2001–2002 wissenschaftlicher Mitarbeiter in GWZO Leipzig
- seit 2002 Juniorprofessor für Europäische Regionalgeschichte mit besonderer Berücksichtigung des sächsisch-böhmischen Grenzraums an der TU Chemnitz
- beschäftigt sich u.a. mit der Geschichte des sächsisch-böhmischen Grenzraumes, dem Nationalismus und moderner Nationsbildung

Prof. Dr. Walter Schmitz

- literární vědec, filolog, nar. 1953 v Cochemu
- od roku 2000 ředitel Středoevropského centra pro státovědu, hospodářství a kulturní vědy na Technické univerzitě v Drážďanech
- prezident Středoevropského svazu germanistů
- specializace na německou literaturu romantismu a biedermaieru, přelomu století a současnosti, sémiotiku

Prof. Dr. Walter Schmitz

- Literaturwissenschaftler, Philologe, geb. 1953 in Cochem
- seit 2000 Direktor des Mitteleuropazentrums für Staats-, Wirtschafts- und Kulturwissenschaften an der TU Dresden
- Präsident des Mitteleuropäischen Germanistenverbandes
- Spezialisierung auf deutsche Literatur der Romantik und der Biedermeierzeit, der Jahrhundertwende und Gegenwart, Semiotik

Prof. Dr. Martin Schulze Wessel

- historik, nar. 1962
- od r. 2003 profesorem dějin východní Evropy na Univerzitě Ludvíka Maxmiliána v Mnichově
- předseda Česko-německé a Slovensko-německé komise historiků
- vydavatel časopisu „Bohemia“
- specializuje se mj. na české dějiny po r. 1848, církevní dějiny střední a východní Evropy, dějiny impérií ve vých. Evropě a transnacionální vztahy mezi východem, středem a západem Evropy

Prof. Dr. Martin Schulze Wessel

- Historiker, geb. 1962
- seit 2003 Professor für Geschichte Osteuropas an der Ludwig-Maximilians-Universität München
- Vorsitzender der Deutsch-Tschechischen und Deutsch-Slowakischen Historikerkommission
- Herausgeber der Zeitschrift „Bohemia“
- Spezialisierung u.a. auf tschechische Geschichte seit 1848, Religionsgeschichte Ostmittel- und Osteuropas, Geschichte der Imperien in Osteuropa und auf transnationale Beziehungen zwischen Ost-, Mittel- und Westeuropa

PhDr. Stanislav Slavík

- kurátor, nar. 1948
- od roku 1973 zaměstnán v Národním muzeu
- autor scénářů mnohých výstav k českým a československým dějinám po roce 1918
- specializuje se na novodobé české dějiny v muzejní reflexi, dějiny českého osídlení na Volyni, problematice muzejnictví
- člen poradních a profesních orgánů českých muzeí

PhDr. Stanislav Slavík

- Kurator, geb. 1948
- seit 1973 im Nationalmuseum Prag beschäftigt
- Autor vieler Ausstellungen zur tschechischen sowie tschechoslowakischen Geschichte nach 1918
- Mitglied der Beratungs- und Professionalisierungsorgane tschechischer Museen
- Spezialisiert sich auf tschechische Zeitgeschichte im Spiegel der Museen, Geschichte der tschechischen Siedlung auf Wolynien, Fragen der Museologie

Mgr. Jan Šícha

- diplomat, publicista, nar. 1967 v Ústí nad Labem
- 1990–1995 pracoval v Literárním archivu Památníku národního písemnictví
- 1997–1999 pracovníkem kulturního oddělení Českého velvyslanectví v Bonnu
- zakládající ředitel Českého centra v Mnichově
- nyní pracuje na Odboru států střední Evropy Ministerstva zahraničí ČR, pověřen prací pro Collegium Bohemicum, o.p.s.

Mgr. Jan Šícha

- Diplomat, Publizist, geb. 1967 in Ústí nad Labem (Aussig)
- 1990–1995 Mitarbeiter im Tschechischen Nationalen Literaturarchiv in der Gedenkstätte des Nationalen Schrifttums in Prag
- 1997–1999 Mitarbeiter der Kulturabteilung der Botschaft der Tschechischen Republik in Bonn
- Gründungsdirektor des Tschechischen Zentrums in München
- zur Zeit Mitarbeiter in der Abteilung Mitteleuropäische Staaten im tschechischen Außenministerium, mit der Arbeit für das Collegium Bohemicum beauftragt

Dr. Tobias Weger

- historik a překladatel, nar. 1968 v Mnichově
- od r. 2004 vědecký pracovník Spolkového institutu pro kulturu a dějiny Němců ve východní Evropě (BKGE) v Oldenburgu
- 2002–2004 kulturní referent ve Slezském muzeu ve Zhořelci (Görlitz)
- specializován mj. na dějiny českých zemí, dějiny národních hnutí ve střední Evropě a studium historických stereotypů

Dr. Tobias Weger

- Historiker und Übersetzer, geb. 1968 in München
- seit 2004 wissenschaftlicher Mitarbeiter des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa in Oldenburg
- 2002–2004 Kulturreferent im Schlesischen Museum in Görlitz
- Spezialisierung u. a. auf Geschichte der böhmischen Länder, Geschichte der Volksbewegungen in Mitteleuropa und Studium der Stereotypen

Termíny konání Vědecké rady Collegia Bohemica

14. – 15. 5. 2009 — IV. zasedání
3. – 4. 12. 2009 — V. zasedání

Na **IV. zasedání Vědecké rady Collegia Bohemica** byly prezentovány závěrečné zprávy stipendistů 2008/09 a přihlášky stipendistů na následující rok a další projekty Collegia Bohemica. Informovali jsme zejména o vývoji koncepce trvalé expozice k dějinám Němců v českých zemích, o zpracovaných studiích použitelných pro expozici a diskutovali o návrzích na zpracovatele dílčích rešerší. Členové vědecké rady poskytli svá doporučení ohledně zpracovávané koncepce. Celkově konstatovali spokojenost se zřetelným pokrokem ve vypracovanosti koncepce od podzimního zasedání r. 2008 a byli celkově spokojeni s její obsahovou vyvážeností. Informovali dále o akcích a projektech domovských institucí s možností spolupráce (Dr. Peter Becher, Adalbert Stifter Verein: výstavní projekt „Praha-Prag 1900–1945. Literaturstadt zweier Sprachen, vieler Mittler“).

V. zasedání Vědecké rady Collegia Bohemica předcházela přednáška historika Thomase Oellermanna, stipendisty Collegia Bohemica, s názvem „Více než jen politická strana..., Německá sociální demokracie v Československu v letech 1918–1938.“ Informovali jsme o aktuální struktuře a aktivitách Collegia Bohemica a o vývoji koncepce trvalé expozice, po níž následovala diskuse. Členové vědecké rady formulovali dílčí doporučení a konkrétní návrhy na možnou inspiraci a materiál. Vyjádřili spokojenost se způsobem informování o vývoji koncepce expozice a s postupem zpracovávání jejich podnětů a doporučení. V druhé

Termine der Sitzungen des Wissenschaftlichen Beirates des Collegium Bohemicum

14. – 15. 5. 2009 — IV. Sitzung
3. – 4. 12. 2009 — V. Sitzung

Bei der **IV. Sitzung des Wissenschaftlichen Beirates des Collegium Bohemicum** wurden die Abschlussberichte der Stipendiaten des akademischen Jahres 2008/09, die Anmeldungen der Stipendiaten für das Folgejahr und weitere Projekte des Collegium Bohemicum präsentiert. Wir informierten vor allem über die Erarbeitung der Konzeption für die Dauerausstellung zur Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern und über die Studien, die erstellt wurden und für die Ausstellung verwendet werden können. Außerdem diskutierten wir die Personalvorschläge für die Teilrecherchen. Die Mitglieder des Wissenschaftlichen Beirates sprachen ihre Empfehlungen für die Konzeption aus. Insgesamt zeigten sie sich zufrieden mit der inhaltlichen Ausgewogenheit der Konzeption und dem deutlichen Fortschritt bei ihrer Erarbeitung seit der Sitzung im Herbst 2008. Sie informierten außerdem über Veranstaltungen und Projekte tschechischer Institutionen, bei denen die Möglichkeit einer Kooperation besteht (Dr. Peter Becher, Adalbert Stifter Verein: Ausstellungsprojekt „Praha-Prag 1900–1945. Literaturstadt zweier Sprachen, vieler Mittler“).

Der **V. Sitzung des Wissenschaftlichen Beirates des Collegium Bohemicum** ging eine Vorlesung des Historikers Thomas Oellermann, Stipendiat des Collegium Bohemicum, mit dem Titel „Mehr als nur eine politische Partei. Die deutsche Sozialdemokratie in der Tschechoslowakei 1918–1938“ voraus. Wir informierten

části programu jsme informovali o projektu Škola demokratického vzdělávání, následovala porada o rozvoji badatelských a publikačních aktivit Collegia Bohemica.

über die aktuelle Struktur und die Aktivitäten des Collegium Bohemicum und über die Erarbeitung der Konzeption für die Dauerausstellung. Anschließend wurde diskutiert. Die Mitglieder des Wissenschaftlichen Beirates formulierten einzelne Empfehlungen und konkrete Vorschläge, wo man Anregungen und Materialien finden könnte. Sie äußerten sich zufrieden mit der Art und Weise, wie sie über die Entwicklung der Ausstellungskonzeption informiert werden, und mit den Fortschritten beim Einarbeiten ihrer Anregungen und Empfehlungen. Im zweiten Teil der Sitzung informierten wir über das Projekt „Schule der Demokratie“. Danach wurde über den Ausbau der Forschungs- und Publikationsaktivitäten des Collegium Bohemicum beraten.

I. 4. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Collegia Bohemica /

Beirat für den Sammlungs Aufbau

Mgr. Václav Houfek

vědecký tajemník Muzea města Ústí nad Labem

PhDr. Vladimír Kaiser

ředitel Archivu města Ústí nad Labem

Doc. Peter Lozoviuk

Institut pro saskou historii a etnografii v Drážďanech

Na své členství po vzájemné dohodě o jeho zapojení do práce pracovní skupiny pro přípravu koncepce expozice na základě společného projektu s ISGV rezignoval k 11. 8. 2009.

Dr. Hana Nogosseck

Německé historické muzeum v Berlíně

Mgr. Alena Petruželková

vedoucí knihovny Památníku národního písemnictví

PhDr. Hana Rousová

historička umění

Prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.

ředitel Sbírkový starého umění Národní galerie

Mgr. Václav Houfek

Wissenschaftlicher Sekretär des Museums der Stadt Ústí nad Labem

PhDr. Vladimír Kaiser

Direktor des Archivs der Stadt Ústí nad Labem

Doc. Peter Lozoviuk

Institut für sächsische Geschichte und Volkskunde in Dresden

Dr. Petr Lozoviuk legte zum 11. 8. 2009 seine Mitgliedschaft nieder, nachdem seine Beteiligung am Vorbereitungsteam für die Ausstellungskonzeption auf der Grundlage eines gemeinsamen Projekts mit dem ISGV beschlossen worden war.

Dr. Hana Nogosseck

Deutsches Historisches Museum in Berlin

Mgr. Alena Petruželková

Leiterin der Bibliothek der Gedenkstätte für nationales Schrifttum in Prag

PhDr. Hana Rousová

Kunsthistorikerin

Prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.

Direktor der Sammlung für alte Kunst der Nationalgalerie, Prag

Náplň činnosti Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Collegia Bohemica je definován v souladu s Metodickým pokynem k provádění některých činností souvisejících s tvorbou sbírek, péčí o sbírky a vývozem sbírkových předmětů do zahraničí Ministerstva kultury ČR, Č.j. 14.639/2002.

Termín zasedání Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Collegia Bohemica

16. 3. 2009 — 1. zasedání

První zasedání Poradního sboru se konalo 16. března 2009 v Praze. Ředitelka Collegia Bohemica informovala o aktuálním stavu příprav trvalé expozice k dějinám Němců v českých zemích, její koncepci, plánu postupu při tvorbě sbírek a jejím financování. Členové komise si prohlédli materiál v antikvariátu „Ztichlá klika“ předběžně vybraný ke koupi do sbírek. Zredukované množství materiálu bylo poté zdokumentováno a předloženo Poradnímu sboru k posouzení nákupu. Většina nabízených věcí byla doporučena k nákupu rozhodnutím per rollam z 28. července 2009.

Do sbírky Collegia Bohemica byly v roce 2009 zakoupeny zejména předměty umělecké, historické, kronikářské a staré tisky, předměty turistického charakteru, literární publikace a předměty zastupující expoziční témata prů-

Die Kompetenzen des Beirats für den Sammlungs Aufbau des Collegium Bohemicum werden in Übereinstimmung mit den methodischen Anweisungen des Kulturministeriums Aktnr. 14.639/2002 zur Tätigkeitsentfaltung im Bereich des Sammlungs Aufbaus und -pflege und dem Export der Sammlungsstücken ins Ausland definiert.

Termine der Sitzungen des Beirates für den Sammlungs Aufbau des Collegium Bohemicum im Jahre 2009

16. 3. 2009 — 1. Sitzung

Die erste Sitzung des Beirates fand am 16. März 2009 in Prag statt. Die Direktorin des Collegium Bohemicum informierte über den aktuellen Stand der Vorbereitungen für die Dauerausstellung zur Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern, über die Konzeption, den Zeitplan für den Aufbau der Sammlung und ihre Finanzierung. Die Kommissionsmitglieder nahmen im Antiquariat „Ztichlá klika“ eine Vorauswahl des Materials, das für die Sammlung zum Ankauf in Frage kam, in Augenschein. Danach wurde eine engere Auswahl des Materials dokumentiert und dem Beirat zur Begutachtung vorgelegt. Die meisten angebotenen Objekte wurden aufgrund eines Beschlusses per Umlaufverfahren vom 28.07.2009 zum Kauf empfohlen.

Für die Sammlung des Collegium Bohemicum wurden 2009 vor allem künstlerische und his-

mysl, společnost, místopis a národopis, literární historie a jazykověda, školství a lázeňství v celkové hodnotě 775 480 Kč.

Rádi bychom upozornili například na ručně kolorovanou faksimili Oráče z Čech – Ackermann aus Böhmen z roku 1919. Tento text trvalé estetické hodnoty patří k těm historickým monumentům, které návštěvníci budou v muzeu hledat. K „povinným“ exponátům patří i dvousvazková sporkiana Das Christliche Jahr, Oder Die Episteln und Evangelien... (2 sv., Praha, 1733). Hrabě Sporck poznamenal českou krajinu i českou knižní kulturu, jeho dílo svého času oslavovali čeští obrozenci stejně jako tvůrci proslulého sborníku Deutsche Arbeit in Böhmen z roku 1900. V hodnocení historika Franka Boldta byl hrabě Sporck vždy tím Němcem, který v českých zemích zanechal trvalou pozitivní stopu. Takových osobností byla řada a výstava by je měla připomenout a zvýraznit.

První vydání Jungmannova česko-německého slovníku (1836) ukazuje jiný aspekt působení němčiny v českých zemích. Existuje-li ve střední Evropě slovník, který je zároveň monumentem, je to slovník Jungmannův. Česko-německou literaturu zastupuje například nedatovaný rukopis Václava Hanka napsaný tužkou na rubu tištěného úmrtního oznámení Josefa Jungmanna v němčině. V části věnované Praze budou mít prostor např. romány E. E. Kische v češtině i němčině nebo třístránkový dopis Maxe Broda pražské redakci (datován 18. 5. 1913). Výtvarné umění zastupují například grafiky R. Teschnera či litografie od H. Steiner-Praga (1935), turistiku sedm souborů grafik Heberových hradů nebo turistická mapa Labe Prag-Dresdner Panorama für Touristen der Eisenbahn und Dampfschiffahrt (Praha, 1858).

Již z prvních nákupů, ke kterým patří dále i chebský kraj, je zřejmá mnohotvárnost působení německy mluvících obyvatel v českých zemích a různé aspekty používání němčiny včetně možnosti bezbariérové komunikace přes hranice země.

torische Objekte, Chroniken und alte Drucke, Objekte, die mit dem Tourismus zusammenhängen, literarische Publikationen und Exponate zu den in der Ausstellung behandelten Themen Industrie, Gesellschaft, Topografie, Volkskunde, Literaturgeschichte, Sprachwissenschaft, Schul- und Kurwesen in einem Gesamtwert von 775 480 CZK angekauft.

Erwähnt werden soll hier beispielsweise ein handkoloriertes Faksimile des „Ackermanns aus Böhmen“ von 1919. Dieser ästhetisch wertvolle Text gehört zu den historisch bedeutenden Werken, die den Besucher im Museum erwarten. Zu den „Pflichtexponaten“ zählt auch das zweibändige Werk „Das Christliche Jahr, Oder Die Episteln und Evangelien“ (2 Bde., Prag 1733) des Grafen von Sporck, der sich darin zur böhmischen Landschaft und Buchkultur äußert. Sein Werk wurde von den Protagonisten des tschechischen nationalen Aufbruchs im 19. Jahrhundert ebenso gepriesen wie von den Herausgebern des berühmten Sammelbandes „Deutsche Arbeit in Böhmen“ aus dem Jahr 1900. Nach dem Urteil des Historikers Frank Boldt wurde Graf Sporck immer als ein Deutscher wahrgenommen, der in den böhmischen Ländern eine bleibende positive Spur hinterlassen hat. Es gab eine ganze Reihe solcher Persönlichkeiten und die Ausstellung sollte an sie erinnern bzw. auf sie aufmerksam machen.

Die erste Ausgabe von Jungmanns deutsch-tschechischem Wörterbuch (1836) zeigt einen anderen Aspekt der Wirkung des Deutschen in den böhmischen Ländern. Wenn es in Mitteleuropa ein Wörterbuch gibt, das gleichzeitig ein historischer Meilenstein ist, dann ist es Jungmanns Wörterbuch. Die deutsch-tschechische Literatur ist beispielsweise durch eine undatierte Handschrift von Václav Hanka vertreten, die er in deutscher Sprache mit Bleistift auf die Rückseite der gedruckten Traueranzeige Josef Jungmanns notierte. In dem Teil, der Prag gewidmet ist, werden zum Beispiel die Romane Egon Erwin Kische auf Tschechisch und Deutsch und ein dreiseitiger

Brief Max Brods vom 18.05.1913 an die Prager Redaktion zu sehen sein. Die bildende Kunst repräsentieren beispielsweise die Grafiken R. Teschners und Lithografien des Illustrators H. Steiner-Prag. Für den Tourismus stehen sieben Grafikerien F. A. Hebers mit Abbildungen von Burgen und das „Prag-Dresdner Panorama für Touristen der Eisenbahn und Dampfschiffahrt“ (Prag, 1858), eine Landkarte für den Elbtourismus.

Schon die ersten angekauften Objekte, darunter auch eine Egerländer Tracht, zeigen die Vielfalt des Wirkens der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern und verschiedene Aspekte des Gebrauchs der deutschen Sprache einschließlich der Möglichkeit einer ungehinderten Kommunikation über die Ländergrenzen hinweg.

Dvousvazkovou sporkianu Das Christliche Jahr, Oder Die Episteln und Evangelien (1733) prezentovalo Collegium Bohemicum i v propagačním kalendáři. / Das zweibändige Werk „Das Christliche Jahr, Oder Die Episteln und Evangelien“ (1733) des Grafen von Sporck präsentiert das Collegium Bohemicum auch in seinem Kalender.

Jedno ze zasedání pracovní skupiny pro přípravu expozic /
Bei einer Sitzung des Vorbereitungsteams für die Ausstellung

I. 5. Externí pracovní skupina

Externí pracovní skupina pro přípravu expozice o dějinách německy mluvících obyvatel českých zemí pro budovu Muzea města Ústí nad Labem – členové

Prof. Milena Bartlová

Seminář dějin umění Filozofické fakulty MU Brno

Doc. Kristina Kaiserová

ředitelka Ústavu slovansko-germánských studií FF UJEP Ústí nad Labem

Mgr. Luděk Krčmář

oddělení novějších dějin Západočeského muzea v Plzni

Prof. Eduard Kubů

zástupce ředitele Ústavu hospodářských a sociálních dějin UK Praha

PhDr. Miroslav Kunštát

Katedra německých a rakouských studií FSV UK Praha

Mgr. Ondřej Matějka

jednatel Antikomplexu, Praha

PhDr. Jiří Petrás

vedoucí oddělení nejnovějších dějin Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

PhDr. Václav Petrbock

Ústav pro českou literaturu AV ČR v Praze

PhDr. Stanislav Slavík

Oddělení novodobých českých dějin Národního muzea v Praze

Mgr. Matěj Spurný

Antikomplex, Praha

Mgr. Jan Šícha

Odbor střední Evropy, MZV ČR Praha

Za Muzeum města Ústí nad Labem

PaedDr. Gustav Krov

ředitel

Mgr. Václav Houfek

vědecký tajemník

Tomáš Okurka

a další kurátoři vybraných sbírek muzea

I. 5. Externe Arbeitsgruppe

Externe Arbeitsgruppe für die Vorbereitung der Dauerausstellung über die Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern für das Gebäude des Stadtmuseums Ústí nad Labem – Mitglieder

Prof. Milena Bartlová

Seminar der Kunstgeschichte der Philosophischen Fakultät der Masaryk-Universität Brunn

Mgr. Luděk Krčmář

Abteilung für Neuere Geschichte des Westböhmischen Museums in Pilsen.

Prof. Eduard Kubů

stellvertretender Direktor des Instituts für Wirtschafts- und Sozialgeschichte der Karls-Universität Prag

PhDr. Miroslav Kunštát

Institut für deutsche und österreichische Studien der Sozialwissenschaftlichen Fakultät der Karlsuniversität Prag

Mgr. Ondřej Matějka

Geschäftsführer von Antikomplex, Prag

PhDr. Jiří Petrás

Abteilungsleiter Neueste Geschichte des Südböhmischen Museums in Budweis

PhDr. Václav Petrbo

Institut für tschechische Literatur der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik in Prag

PhDr. Stanislav Slavík

Abteilung für neuzeitliche tschechische Geschichte des Nationalmuseums in Prag

Mgr. Matěj Spurný

Antikomplex, Praha

Mgr. Jan Šícha

Abteilung Mitteleuropa, Außenministerium der Tschechischen Republik in Prag

Für das Stadtmuseum Ústí nad Labem

PaedDr. Gustav Krov

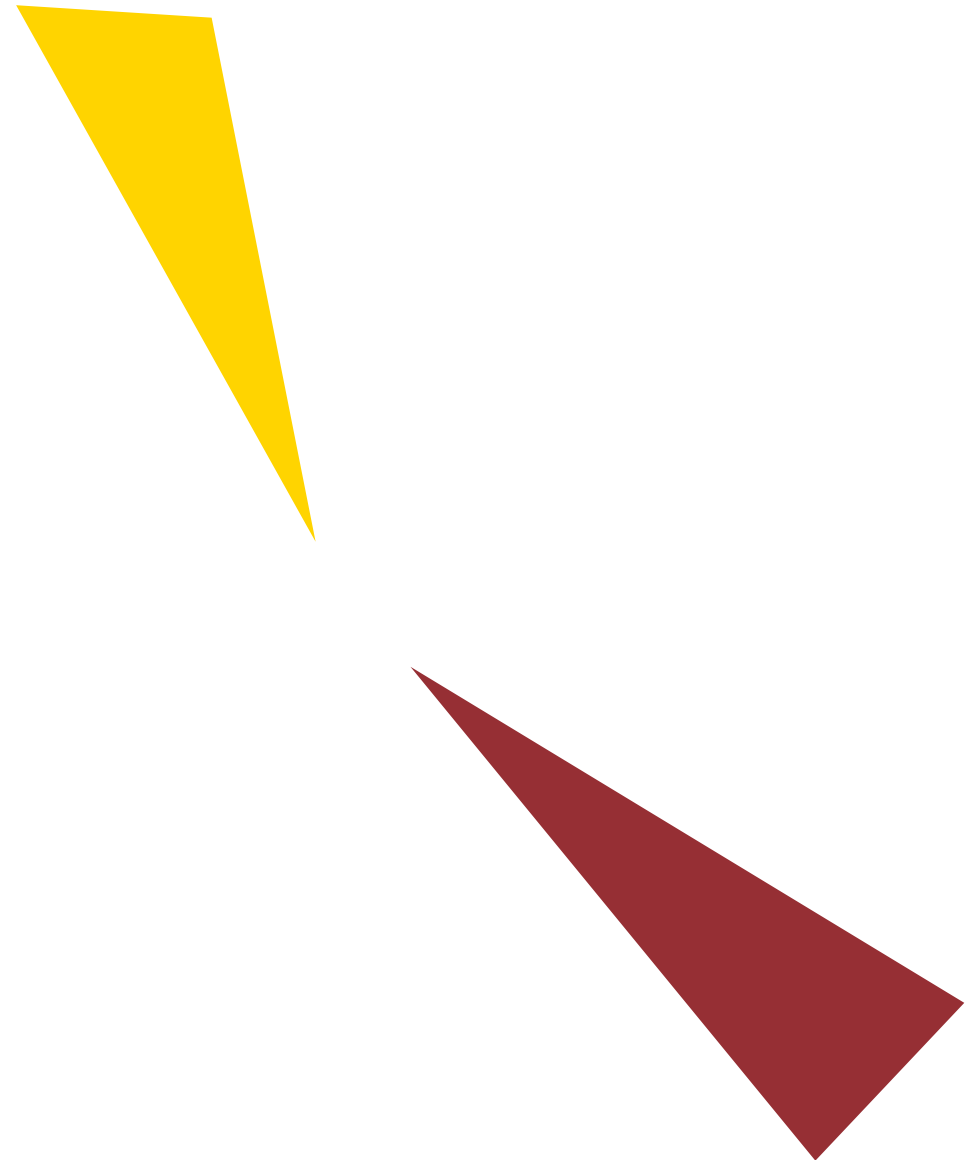
Direktor

Mgr. Václav Houfek

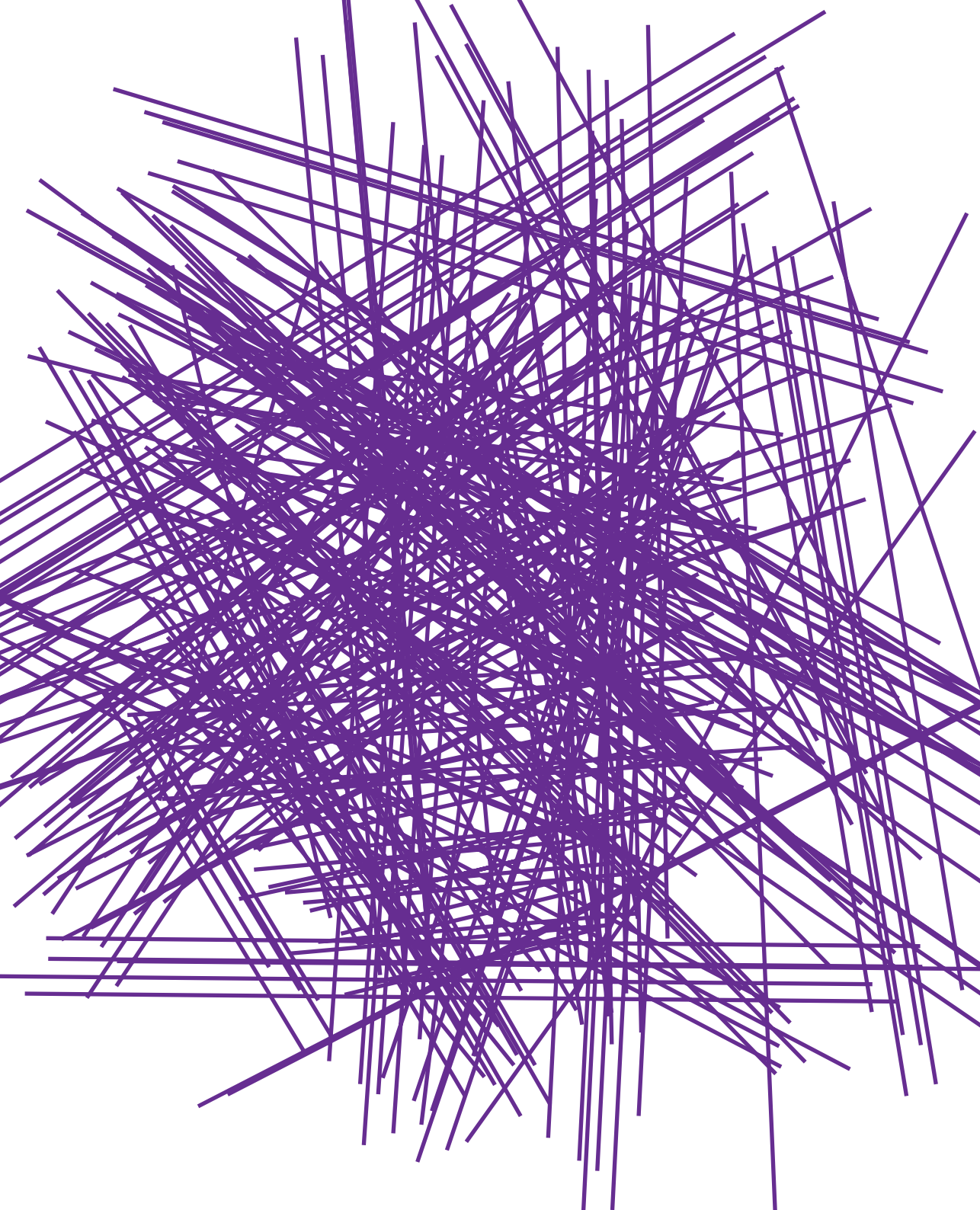
wissenschaftlicher Sekretär

Tomáš Okurka

und weitere Sammlungskuratoren des Museums

II. Aktivita v roce 2009 / Aktivitäten im Jahre 2009

II. 1. Příprava stálé expozice o dějinách německy mluvících obyvatel českých zemí /

Die Vorbereitung der Dauerausstellung über die Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern

Příprava první stálé české expozice o dějinách německy mluvících obyvatel českých zemí je naším prvořadým úkolem. Koncepce vzniká v expertním týmu historiků, kunsthistoriků a praktických muzejníků z různých míst České republiky a prošla několikerým projednáním mezinárodní vědecké rady Collegia Bohemica. Od prvních ideových návrhů jsme do konce roku postoupili ke konkrétnímu rozvržení expozičních místností a jejich obsahu v obou patrech muzea.

Die Vorbereitung der ersten tschechischen Dauerausstellung über die Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern hat für uns oberste Priorität. Die Konzeption wird in einem Expertenteam aus Historikern, Kunsthistorikern und praktischen Museumsfachleuten aus verschiedenen Teilen der Tschechischen Republik erarbeitet und wurde mehrmals im internationalen wissenschaftlichen Beirat des Collegium Bohemicum verhandelt. Von den ersten Ideen haben wir uns bis Ende des Jahres zu einer konkreten Aufteilung der Ausstellungsräume und ihrer Inhalte in den beiden Museumsetagen vorgearbeitet.

Termíny zasedání pracovní skupiny k expozici stálé výstavy dějin německojazyčných obyvatel českých zemí v roce 2009

6. 3. 2009 — 1. zasedání
24. 4. 2009 — 2. zasedání
25. 5. 2009 — 3. zasedání
8. 7. 2009 — 4. zasedání
13. 8. 2009 — 5. zasedání
6. 11. 2009 — 6. zasedání
11. 12. 2009 — 7. zasedání

Termine der Sitzungen der Arbeitsgruppe für die Vorbereitung der Dauerausstellung über die Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern im Jahre 2009

6. 3. 2009 — 1. Sitzung
24. 4. 2009 — 2. Sitzung
25. 5. 2009 — 3. Sitzung
8. 7. 2009 — 4. Sitzung
13. 8. 2009 — 5. Sitzung
6. 11. 2009 — 6. Sitzung
11. 12. 2009 — 7. Sitzung

Pracovní skupina pro přípravu expozice se v průběhu roku 2009 sešla sedmkrát. Navázala tím na svou práci, která začala už v polovině roku 2008. Na březnovém zasedání byly diskutovány ideové náměty pro konkrétní místnosti, proběhlo posouzení prvního předběžného výběru předmětů k nákupu z hlediska připravované expozice.

Koordinátorem tvorby muzejních sbírek Collegia Bohemica se stal Mgr. Jan Šícha, který byl pověřen prací pro Collegium Bohemicum Ministerstvem zahraničních věcí nejprve do srpna 2009 na ¾ úvazku, poté bylo toto pověření prodlouženo do otevření expozice a rozšířeno na celý úvazek. Jedná se o jednu z forem podpory Collegia Bohemica ze strany vlády ČR. J. Šícha v průběhu jara a léta za spolupráce muzejní sekce pracovní skupiny koordinoval jednání o zápůjčkách a nákupech. Proběhla v muzeích v Českých Budějovicích, Českém Krumlově, v ateliéru Seidler v Českém Krumlově, v muzeu v Teplicích, v Plzni, Tachově, Chebu, Slavonicích, Jindřichově Hradci a také ve sbírce zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou. Ochotu k zápůjčkám na německé straně projevilo již např. Německé historické muzeum v Berlíně.

Postup přípravy expozice jsme konzultovali s vědeckou radou Collegia Bohemica. Na zasedání 15. května v Ústí nad Labem její členové konstatovali spokojenost se zřetelným pokrokem ve vypracovanosti koncepce od podzimního zasedání a byli celkově spokojeni s její obsahovou vyvážeností.

V létě 2009 se dokončovaly ideové návrhy a navrhovala vizualizace jednotlivých místností.

Projekt byl od počátku zcela samozřejmě plánován přeshraničně s přímými výstupy na české i saské straně. Bude i přeshraničně realizován. Jako oficiálního partnera projektu jsme oslovili Institut für Sächsische Geschichte und Volkskunde, e. V. (Institut pro saskou historii a etnografii) v Drážďanech a jako odborného

Das Vorbereitungsteam für die Ausstellung trat im Laufe des Jahres 2009 siebenmal zusammen und führte damit seine Arbeit, die bereits Mitte 2008 begonnen hatte, weiter. Bei der Sitzung im März wurden die Vorschläge für die konkreten Ausstellungsräume diskutiert. Es wurde eine erste Bewertung der Vorauswahl von Exponaten vorgenommen, die man für die geplante Ausstellung erwerben könnte.

Zum Koordinator des Collegium Bohemicum für den Aufbau der Museumssammlung wurde Mgr. Jan Šícha ernannt, der vom Außenministerium zunächst bis August 2009 mit der Arbeit für das Collegium Bohemicum beauftragt wurde und eine Dreiviertelstelle erhielt. Danach wurde sein Auftrag bis zur Eröffnung der Ausstellung verlängert und zu einer vollen Stelle erweitert. Dies ist eine der Formen, wie die tschechische Regierung das Collegium Bohemicum unterstützt. J. Šícha koordinierte im Laufe des Frühlings und Sommers in Zusammenarbeit mit den Museumsfachleuten des Vorbereitungsteams die Verhandlungen über Leihgaben und Ankäufe. Sie fanden in den Museen in České Budějovice, Český Krumlov, im Atelier Seidler in Český Krumlov, in den Museen in Teplice, Plzeň, Tachov, Cheb, Slavonice und Jindřichův Hradec sowie mit den Verantwortlichen für die Sammlung des Schlosses Ohrada bei Hluboká nad Vltavou statt. Die Bereitschaft, Leihgaben zur Verfügung zu stellen, wurde von deutscher Seite u. a. bereits vom Deutschen Historischen Museum Berlin signalisiert.

Das Vorgehen bei der Vorbereitung der Ausstellung wurde mit dem wissenschaftlichen Beirat des Collegium Bohemicum konsultiert. Bei der Sitzung am 15. Mai in Ústí nad Labem zeigten sich die Beiratsmitglieder zufrieden mit der inhaltlichen Ausgewogenheit der Konzeption und dem deutlichen Fortschritt bei ihrer Erarbeitung seit der Sitzung im Herbst.

Im Sommer 2009 wurde das Sammeln von Ideen abgeschlossen und ein Entwurf für

konzultanta Sächsische Landesstelle für das Museumswesen (Saský zemský úřad pro muzejnictví) v Saské Kamenici / Chemnitz. Druhá jmenovaná instituce poskytuje odbornou pomoc v muzejní činnosti a v rámci projektu zprostředkuje kontakty k vybraným saským muzeím. Obě instituce nám byly doporučeny jako nejvhodnější partneři pro náš záměr dopisem saské ministryně pro vědu a umění Dr. Stange. Od samého počátku je do přípravy expozice zapojeno také Muzeum města Ústí nad Labem. 25. září jsme odevzdali společný projekt k přípravě expozice v evropském programu Cíl 3/Ziel 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko (celková koncepce, libreto, scénář, architektonické zpracování, doprovodné publikace, internetová verze expozice a propagační materiály).

Naše pozvání na listopadovou schůzku pracovní skupiny přijala autorka koncepce Sude-toněmeckého muzea v Mnichově (prof. Marita Kraus) a její kolegyně Sarah Scholl. Účastnil se jí také spoluautor koncepce Dolnorakouské zemské výstavy Mag. Armin Laussegger, jež byla v roce 2009 tematicky zaměřena na česko-rakouské vztahy.

Koncepci expozice projednávala naposledy v závěru roku vědecká rada Collegia Bohemica.

Při tvorbě koncepce myslíme především na českého návštěvníka, kterému chceme představit nečekané souvislosti příběhů z dějin vlastní země. Zahraničním návštěvníkům by mělo být jasné, že hledá širší souvislosti a připomíná bývalou otevřenost českých zemí okolnímu světu. Chceme srozumitelným způsobem vrátit německy mluvící obyvatelstvo do obecného povědomí. Stálá výstava bude současnou sondou i kritickým zhodnocením přínosu německojazyčného prostředí pro české země.

Paralelně tak pracujeme nejen na zajištění muzejních exponátů a muzejním zpracováním tématu, ale také na výkladu dějin Němců v čes-

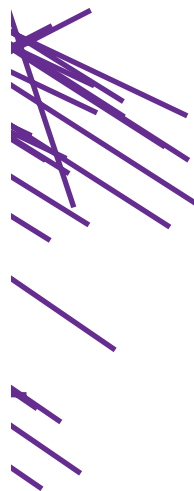
die Gestaltung der einzelnen Räume angefertigt.

Die Ausstellung war von Anfang an ganz selbstverständlich als grenzübergreifendes Projekt mit einem direkten Output auf tschechischer und sächsischer Seite geplant und wird auch als solches realisiert. Als offiziellen Partner des Projekts haben wir das Institut für sächsische Geschichte und Volkskunde e. V. in Dresden und als Fachberater die Sächsische Landesstelle für Museumswesen in Chemnitz angesprochen. Letztere unterstützt uns bei musealen Fachfragen und vermittelt im Rahmen des Projekts Kontakte zu ausgewählten sächsischen Museen. Beide Institutionen wurden uns von der sächsischen Ministerin für Wissenschaft und Kunst Dr. Stange brieflich als die geeignetsten Partner für unser Vorhaben empfohlen.

Von Beginn an ist auch das Stadtmuseum Ústí in die Vorbereitung der Ausstellung involviert. Am 25. September haben wir das gemeinsame Projekt für die Vorbereitung der Ausstellung im Rahmen des europäischen Programms Ziel 3 zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik eingereicht (Gesamtkonzeption, Projekt für die inhaltliche und räumliche Gestaltung und Umsetzung, begleitende Publikationen, Internetversion der Ausstellung und Werbematerialien).

Zur Sitzung des Vorbereitungsteams im November hatten wir Prof. Marita Kraus, die Autorin der Konzeption für das Sudetendeutsche Museum München, und ihre Kollegin Sarah Scholl eingeladen. Auch Mag. Armin Laussegger, Mitautor der Konzeption für die Niederösterreichische Landesausstellung, die 2009 thematisch den tschechisch-österreichischen Beziehungen gewidmet war, nahm an dieser Sitzung teil.

Vor dem Wissenschaftlichen Beirat des Collegium Bohemicum wurde die Ausstellungskonzeption zum letzten Mal Ende des Jahres verhandelt.

kých zemích. Expozice odkryje v dílčích segmentech nové souvislosti i odborníkům, doprovodně vzniknou odborné studie. Až bude na přelomu let 2011 a 2012 otevřena, chce být podnětem k pořádání odborných konferencí a iniciování dalšího výzkumu. Snažíme se, aby nebyla řadovou muzejní institucí se standardním vymezením, nýbrž aby se stala zcela ojedinělým zařízením s velmi detailní profilací na problematiku česko-německých kulturních vztahů.

Komplexní rekonstrukce Muzea města Ústí nad Labem, kam bude expozice o rozloze 1500 m² umístěna, byla slavnostně zahájena poklepáním na základní kámen 25. dubna 2009 za přítomnosti bývalého i současného primátora města a hejtmanky Ústeckého kraje. Umožnila ji evropská dotace ve výši 337 milionu korun na rekonstrukci budovy Muzea města Ústí nad Labem, kterou získal Magistrát města v roce 2008.

Ve zrekonstruovaném muzeu vzniknou vedle výstavních prostor přednáškové místnosti a reprezentační konferenční sál. Součástí muzea bude také knihovna se studovnou. Při tvorbě expozice myslíme i na praktický a vzdělávací rozměr a na to, že přední cílovou skupinou budou studenti a žáci. Již nyní v rámci našich vzdělávacích projektů spolupracujeme se středními školami a spolupráce bude po otevření muzea zčásti přenesena do něj.

Bei der Erarbeitung der Konzeption haben wir vor allem den tschechischen Besucher im Blick, dem wir neue Zusammenhänge in der eigenen Geschichte aufzeigen möchten. Den ausländischen Besuchern sollte deutlich werden, dass die Ausstellung nach größeren Zusammenhängen sucht und an die frühere Offenheit der böhmischen Länder gegenüber ihrer Umwelt erinnern möchte. In einer verständlichen Art und Weise möchten wir die deutschsprachige Bevölkerung wieder in das allgemeine Bewusstsein heben. Die Dauerausstellung wird die Bedeutung des deutschsprachigen Umfeldes für die böhmischen Länder aus der heutigen Sicht beleuchten und kritisch bewerten.

Parallel arbeiten wir nicht nur an der Beschaffung der Museumsexponate und an der musealen Umsetzung des Themas, sondern auch an einer Interpretation der Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern. Die Ausstellung wird in ihren Teilsegmenten auch für Fachleute neue Zusammenhänge aufzeigen, begleitend werden wissenschaftliche Studien entstehen. Nach der Eröffnung Ende 2011/Anfang 2012 soll die Ausstellung auch Anstöße für Fachkonferenzen und für die weiterführende Forschungsarbeit geben. Wir möchten kein gewöhnliches Museum im klassischen Sinne gestalten, sondern eine ganz besondere Institution schaffen, die ihren Fokus sehr detailliert auf die Problematik der deutsch-tschechischen kulturellen Beziehungen richtet.

Am 25. April 2009 erfolgte im Beisein des ehemaligen und des amtierenden Oberbürgermeisters der Stadt und der Bezirkshauptfrau des Bezirks Ústí die symbolische Grundsteinlegung für die umfassende Renovierung des Stadtmuseums Ústí, in dem für die Ausstellung 1500 m² zur Verfügung stehen werden. Ermöglicht werden die Arbeiten durch EU-Fördergelder in Höhe von 337 Mio. Kronen, die dem Magistrat 2008 für die Renovierung des Stadtmuseums Ústí zugesagt wurden.

Im renovierten Museum wird es neben den Ausstellungssälen auch Vortragsräume und einen repräsentativen Konferenzsaal geben. Zum Museum wird auch eine Bibliothek mit Lesesaal gehören. Bei der Gestaltung der Ausstellung denken wir auch an die praktische Seite und das Bildungsanliegen und haben im Blick, dass die primäre Zielgruppe Schüler/innen und Studenten/innen sind. Schon jetzt arbeiten wir im Rahmen unserer Bildungsprogramme mit Schulen zusammen und diese Kooperation soll nach der Eröffnung des Museums teilweise dorthin verlagert werden.

Pohled na Muzeum města Ústí nad Labem, sídlo budoucí stálé expozice. /
Blick auf das Stadtmuseum Ústí, den künftigen Sitz der Dauerausstellung

II. 2. Projekty / Projekte

Škola
demokratického
vzdělávání

Škola demokratického vzdělávání

V dubnu 2009 jsme zahájili pilotní školní vzdělávací projekt Škola demokratického vzdělávání. Je určen žákům posledních ročníků základních a studentům středních škol a jejich učitelům. Chce zprostředkovat hodnoty demokratického občanství na příkladech z česko-německých dějin a vést tak mladou generaci k občanské odpovědnosti.

V první fázi projektu (duben – červenec 2009) byl vybrán tříčlenný tým Collegia Bohemica pro oblast vzdělávání (1 vedoucí projektu, 1 historik a 1 didaktička). Dále jsme kontaktovali spolupracující instituce a oslovili možné kolegy do mezinárodní skupiny odborníků. Vybrali jsme první témata a vypracovali první podklady.

Ve druhé fázi (srpen – prosinec) vznikly na pravidelných schůzkách pracovního týmu první tři metodické a pracovní listy s tématy „Mapa jako politický argument“, „Svůj ke svému“ a „Píseň a politika“. V prosinci tým vycestoval na dvoudenní exkurzi ke zkušeným a inspirujícím vzdělávacím institucím v Saské Kamenici/Chemnitz a Lipsku. V rámci projektu vznikl také externí tým expertů z České republiky, Německa a dalších zemí, který má za úkol ve spolupráci s Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy

Schule der Demokratie

Im April 2009 haben wir ein Pilotprojekt für Schulen, das Bildungsprojekt „Schule der Demokratie“, gestartet. Es ist für Schüler/innen der 7. bis 12. Klasse und ihre Lehrer bestimmt und möchte die Werte der demokratischen Zivilgesellschaft anhand von Beispielen aus der deutsch-tschechischen Geschichte vermitteln und die junge Generation so an ihre Verantwortung als Bürger heranführen.

In der ersten Projektphase (April–Juli 2009) wurde für den Bereich Bildung ein dreiköpfiges Team des Collegium Bohemicum zusammengestellt (ein Projektleiter, ein Historiker und eine Didaktikerin). Außerdem haben wir Partnerinstitutionen kontaktiert und Kollegen angesprochen, um ein internationales Expertenteam zu bilden. Wir haben erste Themen ausgewählt und die ersten Unterlagen erstellt.

In der zweiten Projektphase (August–Dezember) wurden bei den regelmäßigen Treffen der Arbeitsgruppe die ersten drei Methodik- und Arbeitsblätter zu den Themen „Die Landkarte als politisches Argument“, „Nationale Abgrenzung“ und „Lied und Politik“ erarbeitet. Im Dezember unternahm das Team eine zweitägige Exkursion zu Bildungseinrichtungen in Chemnitz und Leip-

vytvořit dlouhodobou strategii občanského vzdělávání v České republice. Jeho členové mohou současně poskytovat poradní činnost Collegiu Bohemicu v oblasti vzdělávání.

Financováno Ministerstvem školství České republiky a Nadací Roberta Bosche.

www.skolademokracie.cz

zig, von deren Erfahrungen und Anregungen wir profitieren konnten.

Im Rahmen des Projekts wurde auch ein Team externer Fachleute aus der Tschechischen Republik, Deutschland und anderen Ländern gebildet, dessen Aufgabe es ist, in Zusammenarbeit mit dem Bildungsministerium eine langfristige Strategie für die Bürgerbildung in der Tschechischen Republik zu erarbeiten. Die Mitglieder des Teams können gleichzeitig das Collegium Bohemicum im Bildungsbereich beraten.

Finanziert vom Bildungsministerium der Tschechischen Republik und der Robert Bosch Stiftung

www.skolademokracie.cz

Tragická místa paměti jednoho regionu

Ve vzdělávacím projektu Tragická místa paměti jednoho regionu jsme mapovali cestu soužití českého, německého a židovského obyvatelstva v těch místech severních Čech, kde došlo k výrazným násilnostem, ať už za druhé světové války nebo po ní, a která vedla přes obsazení Sudet německými vojsky v roce 1938 až po nucené vysídlení německých obyvatel po roce 1945. Pracovalo na něm osmdesát studentů z gymnázií z Loun, Kadaně, Chomutova a Ústí nad Labem. Protože se jedná o místa vzdálená jen několik desítek kilometrů, bylo jedním z cílů přirozené propojení studentů na regionální úrovni.

Poté, co byl navázán kontakt se školami, se v únoru konal úvodní dvoudenní seminář pro všechny studenty v Ústí nad Labem. Renomovaní historici je pomohli uvést do historického tématu a metod, které budou využívat. Do června studenti prováděli rešerše, navštěvovali pamětníky a pracovali s odbornými prameny i literaturou.

V červnu se za účasti studentů gymnázií Chomutov a Kadaň konal pochod z Jirkova do Nové Vsi v Krušných horách na hranicích s Německem, který z velké části sledoval trasu, již muselo v květnu 1945 absolvovat několik tisíc chomutovských mužů německé národnosti a jehož cílem byl pomník několika desítkám jeho obětí. V září se konal společný dvoudenní workshop studentů na Božím Daru. Ten mj. prohloubil jejich znalosti německých dějin českých zemí a nabídl možnost zažít je atraktivním způsobem přímo v několika zaniklých německých obcích. Formou textové dílny také hledali podobu výstupu projektu. Těmi je osobní pohled na téma, událost či situaci spojených se „zastavením“ – konkrétním „tragickým místem“ – a dále autentické prameny spojené s daným zastavením/místem. Těch by mělo být v každém městě deset až patnáct.

Tragische Erinnerungsorte einer Region

Im Rahmen des Bildungsprojekts „Tragische Erinnerungsorte einer Region“, das in Nordböhmen durchgeführt wurde, folgten wir dem Weg des Zusammenlebens der deutschen, tschechischen und jüdischen Bewohner an Orten, an denen es während des Zweiten Weltkriegs oder danach zu schlimmen Gewaltakten kam. Der Weg führte über die Besetzung der Sudetengebiete durch die deutsche Wehrmacht 1938 bis zur Zwangsausiedlung der deutschen Bevölkerung nach 1945. An diesem Projekt arbeiteten achtzig Gymnasiasten/innen aus Louny, Kadaň, Chomutov und Ústí nad Labem mit. Da es sich um Orte handelt, die nicht sehr weit voneinander entfernt liegen, gehört zu den Projektzielen auch die Vernetzung der Schüler/innen auf regionaler Ebene.

Nachdem wir den Kontakt zu den Schulen hergestellt hatten, fand im Februar in Ústí nad Labem ein zweitägiges Einführungsseminar für alle Schüler/innen statt. Renommierter Historiker führten sie in das historische Thema und die Arbeitsmethoden ein. Im Juni beschäftigten sich die Schüler/innen mit den Recherchen, sie besuchten Zeitzeugen und arbeiteten mit historischen Quellen und Fachliteratur.

Im Juni fand an der deutsch-tschechischen Grenze im Erzgebirge ein Gedenkmarsch von Jirkov nach Nová Ves statt, an dem die Schüler/innen der Gymnasien in Chomutov und Kadaň teilnahmen. Sie folgten zum größten Teil der Strecke, die im Mai 1945 mehrere tausend deutsche Männer aus Komotau zurücklegen mussten. Ziel der Schüler/innen war ein Denkmal für die zahlreichen Opfer des damaligen Marsches.

Im September wurde in Boží Dar ein gemeinsamer zweitägiger Workshop für die Schüler/innen durchgeführt. Dort vertieften sie unter anderem ihre Kenntnisse über die deutsche Geschichte der böhmischen Länder und hatten die Möglichkeit, diese Geschichte in mehreren

V průběhu podzimu studenti pokračovali ve sběru materiálů – zejména natáčení pamětníků. Také se setkali s německy mluvícími pamětníky přímo v dotčených lokalitách (Žatec, Postoloprty, Kadaň) nebo v Německu. Na všech školách proběhly prezentace na zkoušku, během nichž studenti prováděli své kolegy.

Projekt v květnu 2010 zakončila studentská výstava (vernisáž 13. května v kostele sv. Vojtěcha v Ústí nad Labem), s níž je počítáno jako s putovní a česko-německou.

Collegium Bohemicum je nositelem projektu, který organizuje Antikomplex o.s.

Odborná asistence

Filosofická fakulta UJEP, Ústí nad Labem.

www.mistapameti.cz

Financováno Česko-německým fondem budoucnosti.

verschwundenen deutschen Ortschaften hautnah nachzuvollziehen. Im Rahmen einer Textwerkstatt suchten sie nach der Form, in der die Projektergebnisse präsentiert werden sollen. Dies wird durch einen persönlichen Blick auf ein Thema, ein Ereignis oder eine Situation geschehen, die mit einer „Station“, einem konkreten „tragischen Erinnerungsort“ verbunden sind, und außerdem mithilfe authentischer Quellen zur jeweiligen Station bzw. dem Ort. Pro Stadt sollen es zehn bis fünfzehn Orte sein.

Im Laufe des Herbstes sammelten die Schüler/innen weiter Material, vor allem indem sie Gespräche mit Zeitzeugen aufzeichneten. Sie trafen sich auch direkt vor Ort (in Žatec, Postoloprty und Kadaň) oder in Deutschland mit deutschsprachigen Zeitzeugen. In allen Schulen fanden Probeerpräsentationen der Schüler/innen für ihre Klassenkameraden statt.

Das Projekt wird im Mai 2010 mit einer Schülersausstellung abgeschlossen (Ausstellungseröffnung am 13. Mai in der St. Adalbertkirche Ústí nad Labem), die als deutsch-tschechische Wanderausstellung geplant ist.

Das Collegium Bohemicum ist Träger des Projekts, das vom Verein Antikomplex organisiert wird.

Fachliche Beratung

Philosophische Fakultät der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität Ústí nad Labem.

www.mistapameti.cz

Finanziert vom Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds

Kasárna v Postoloprtech – společná exkurze gymnázií Louny a Kadaně v prosinci / Die Kaserne in Postoloprty – gemeinsame Exkursion der Gymnasien Louny und Kadaň im Dezember

Průzkum a dokumentace malých památek v česko-saském příhraničí

Hlavním cílem projektu je zjištění aktuálního stavu malých památek v příhraniční části Ústeckého, Libereckého a Karlovarského kraje. Výklenkové kapličky, boží muka, kruzifixy, kříže či sochy ve volné krajině často trpí značnou devastací, a přitom zůstávají na pokraji zájmu. Vypracovanou dokumentaci poté poskytneme lokálním institucím (např. městským samosprávám), na jejichž katastru se malé památky nacházejí, aby je mohly zrestaurovat. Projekt má rozvíjet občanskou angažovanost, nové průzkumné metody a navázat dlouhodobé kontakty mezi odborníky a odpovědnými pracovníky v oblasti památkové péče.

Od počátku projektu 1. června 2009 na něm pracují odborníci na obou stranách hranice. Čeští památkáři z Národního památkového ústavu a Centra pro dokumentaci a digitalizaci kulturního dědictví v Ústí nad Labem studovali v prvních měsících projektu odbornou literaturu a prováděli rešerše v archívech Ústeckého kraje (soupisy kaplí a křížů, korespondence farních úřadů atd.), na jejichž základě odborný pracovník projektu realizoval první průzkumy v terénu (v oblasti Petrovic, Tisé, Krupky, Cínovce, Bohosudova, Měděnce a Přísečnice). Jelikož má projekt mj. zvýšit obecné povědomí veřejnosti regionu o malých památkách na ochranu proti krádežím a vandalismu, budujeme dvojjazyčný česko-německý webový portál k tematice kulturní krajiny s informacemi o malých památkách i kulturní krajině česko-saského příhraničí.

Lead-partnerem projektu je Technická univerzita Hornická akademie ve Freibergu. Na konci roku 2009 přistoupila do projektu Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem jako další partner projektu. Projekt byl prezentován mimo jiné i na Středoevropském dni o česko-saské odborné spolupráci v říjnu 2009.

Untersuchung und Dokumentation von Kleindenkmalen im sächsisch-böhmischen Grenzraum

Hauptziel des Projekts ist die Erfassung des aktuellen Zustands von Kleindenkmalen im Grenzgebiet der Bezirke Ústí, Liberec und Karlovy Vary. Nischenkapellen, Bildstöcke, Kruzifixe, Kreuze und Statuen in der freien Landschaft sind häufig in einem sehr schlechten Erhaltungszustand und finden oft nur wenig Beachtung. Die fertige Dokumentation stellen wir anschließend den lokalen Institutionen (z. B. den Stadtverwaltungen) zur Verfügung, auf deren Gebiet sich die Kleindenkmale befinden. Auf dieser Grundlage können sie dann die Denkmale restaurieren. Das Projekt soll das Engagement der Bürger stärken, zur Entwicklung neuer Forschungsmethoden beitragen und langfristige Kontakte zwischen Experten und den verantwortlichen Mitarbeitern im Bereich Denkmalschutz herstellen.

Seit dem Projektstart am 1. Juni 2009 arbeiten daran Fachleute aus beiden Ländern mit. Die tschechischen Denkmalschützer vom Nationalen Denkmalamt (Národní památkový ústav) und dem Zentrum für Dokumentation und Digitalisierung des kulturellen Erbes (Centrum pro dokumentaci a digitalizaci kulturního dědictví) in Ústí nad Labem studierten in den ersten Monaten des Projekts die Fachliteratur zum Thema und führten Recherchen in den Archiven des Bezirks Ústí durch (Verzeichnisse von Kapellen und Kreuzen, Korrespondenz der Pfarrämter usw.), auf deren Grundlage die ersten Nachforschungen im Gelände angestellt wurden (im Gebiet Petrovice, Tisá, Krupka, Cínovec, Bohosudov, Měděnce und Přísečnice). Da das Projekt die Kleindenkmale in der Region unter anderem wieder in das allgemeine Bewusstsein rücken soll, um sie besser vor Diebstahl und Vandalismus zu schützen, bauen wir ein zweisprachiges deutsch-tschechisches Internetportal zum Thema Kulturlandschaft mit Informationen über

Nositel projektu
Collegium Bohemicum o.p.s.
TU Bergakademie Freiberg
Filozofická fakulta UJEP v Ústí nad Labem

Odborná asistence:
Národní památkový ústav, ú. o. p. v Ústí nad Labem
Das Landesamt für Denkmalpflege Sachsen

Financováno Cílem 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a svobodným státem Sasko 2007–2013.

die Kleindenkmale und die Kulturlandschaft im sächsisch-böhmischen Grenzraum auf.

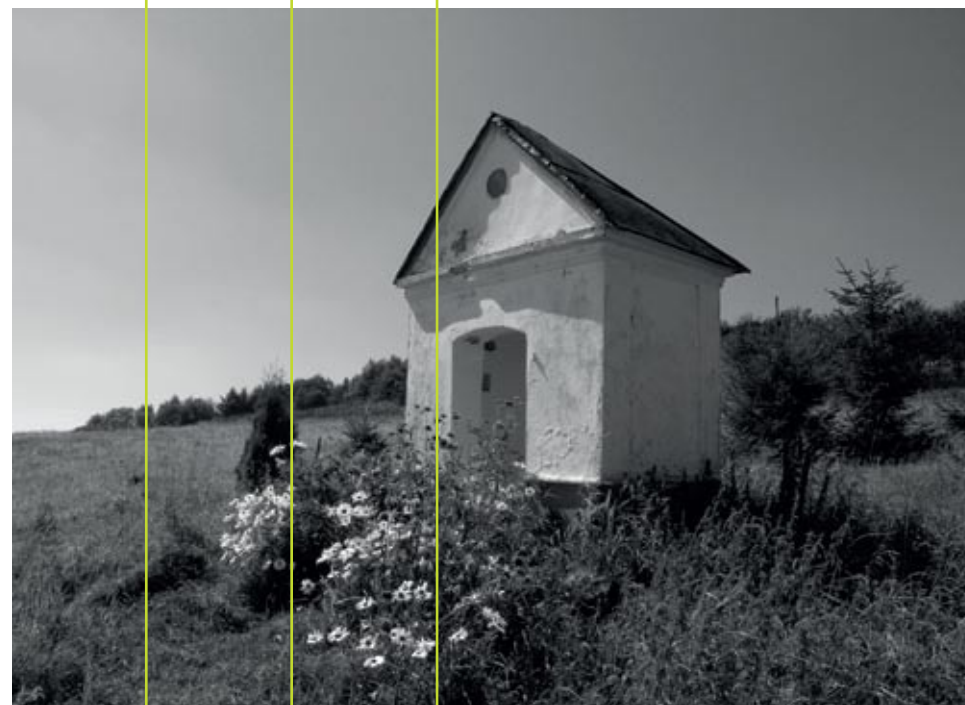
Lead Partner des Projekts ist die TU Bergakademie Freiberg. Ende 2009 kam die Jan-Evangelista-Purkyně-Universität Ústí nad Labem als Partner hinzu. Das Projekt wurde unter anderem im Oktober 2009 beim Mittel- und Osteuropatag über sächsisch-tschechische Wissenschaftskooperation präsentiert.

Projektträger
Collegium Bohemicum o.p.s.
TU Bergakademie Freiberg
Philosophische Fakultät der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität Ústí nad Labem

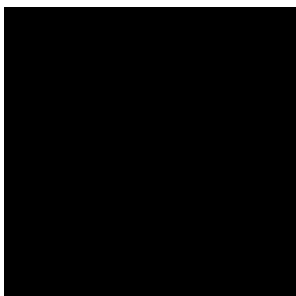
Fachberater
Nationales Denkmalamt Ústí nad Labem
Landesamt für Denkmalpflege Sachsen

Finanziert mithilfe des Programms Ziel 3 zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik 2007–2013

Kaplička, Měděnec / Kapelle, Měděnec

II. 3. Stipendisté Collegia Bohemica v akademickém roce 2009/10 / Die Stipendiaten des Collegium Bohemicum im akademischen Jahr 2009/10

Doktorská stipendia za účelem dopsání doktorské dizertace na téma související s dějinami Němců v českých zemích uděluje Collegium Bohemicum v součinnosti s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně a Muzeem města Ústí nad Labem. Dva stipendisté ukončili pobyt v Collegiu Bohemicu v únoru 2009, třetí v červnu 2009.

V akademickém roce 2009/10 získal stipendium historik Thomas Oellermann z univerzity v Düsseldorfu.

Thomas Oellermann je s Českem ve stálém kontaktu od roku 2005, kdy byl na roční praxi v německém vysílání Českého rozhlasu. Působil jako tutor na Katedře německých a rakouských studií Institutu mezinárodních studií na FSV UK a jako lektor němčiny. Spolupracoval na německojazyčném sborníku k dějinám sudetoněmeckých antifašistů na Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd a také na webu Křišťálová noc v pohraničí – 70. výročí polozapomenuté události. Dlouhodobě se soustředí na meziválečné sudetoněmecké dělnické hnutí, volnočasovou a kulturní činnost spolků a odbory. Je autorem jednoho z textů stálé expozici „Zapomenutí hrdinové“ Muzea města Ústí nad Labem. Byl také stipendistou Collegia Carolina v Mnichově.

Thomas Oellermann v rámci stipendia zpracovává místní archivní zdroje k dějinám ústecké sociální demokracie. Doktorské stipendium Collegia Bohemica získal na dopsání dizertace na téma „Sociálně-demokratická spolková činnost

Die Promotionsstipendien, die für die Fertigstellung von Doktorarbeiten über die Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern genutzt werden können, erteilt das Collegium Bohemicum zusammen mit der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität und dem Stadtmuseum Ústí. Zwei Stipendiaten haben im Februar 2009 ihren Aufenthalt am Collegium Bohemicum beendet, ein dritter Stipendiat im Juni 2009.

Im akademischen Jahr 2009/10 erhielt der Historiker Thomas Oellermann von der Universität Düsseldorf das Stipendium.

Thomas Oellermann ist seit 2005, als er ein einjähriges Praktikum in der deutschen Redaktion des Tschechischen Rundfunks absolvierte, in ständigem Kontakt zu Tschechien. Er war als Tutor am Lehrstuhl für deutsche und österreichische Studien des Instituts für internationale Studien an der Sozialwissenschaftlichen Fakultät der Karlsuniversität und als Deutschlektor tätig. Er arbeitete am Institut für Zeitgeschichte der Akademie der Wissenschaften an einem deutschsprachigen Sammelband zur Geschichte der sudetendeutschen Antifaschisten und an den Internetseiten „Die Reichskristallnacht im Grenzgebiet – Erinnerung an die Ereignisse vor 70. Jahren“ mit. Er befasst sich seit langem mit der sudetendeutschen Arbeiterbewegung in den zwanziger und dreißiger Jahren, mit den Aktivitäten der Freizeit- und Kulturvereine und mit den Gewerkschaften. Thomas Oellermann ist Autor eines Textes zur Dauerausstellung „Vergessene Helden“ im Stadtmuseum Ústí und

a německé dělnické prostředí za první československé republiky“. Na stipendium do Collegia Bohemica nastoupil 1. října 2009.

Doktorské stipendium Collegia Bohemica financují Severočeské doly, a.s.

war auch Stipendiat des Collegium Carolinum in München.

Im Rahmen des Stipendiums studiert Thomas Oellermann vor Ort die Archivquellen zur Geschichte der Sozialdemokratie in Ústí. Das Promotionsstipendium des Collegium Bohemicum erhielt er für die Fertigstellung seiner Dissertation zum Thema „Sozialdemokratisches Verbandswesen und deutsches Arbeitermilieu in der Ersten Tschechoslowakischen Republik“. Das Stipendium des Collegium Bohemicum trat er am 1. Oktober 2009 an.

Das Promotionsstipendium des Collegium Bohemicum wird vom Bergbauunternehmen Severočeské doly finanziert.

II. 4. Vzdělávací aktivity / Bildungsaktivitäten

9. března 2009

Prezentace knihy „Nejisté útočiště. Československo a uprchlíci před nacismem, 1933–1938“

Severočeská vědecká knihovna,
Ústí nad Labem

Historici Kateřina Čapková, Ph.D. a Michal Frankl, Ph.D. představili svou knihu a s ní spojený výzkum o situaci uprchlíků před nacismem v Československu. Věnují se obyčejným lidem bez kulturních a politických konexí. Složitou situaci nejen židovských uprchlíků ukazují na zcela neznámých příbězích a osudech. Akci moderovala Mgr. Jaroslava Čečrdlová.

18. března 2009

Nebezpečné známosti. Pravicový extremismus v malém příhraničním styku

Severočeská vědecká knihovna,
Ústí nad Labem

Česko-německý sborník „Nebezpečné známosti. Pravicový extremismus v malém příhraničním styku“ představili v rámci filmového festivalu Jeden Svět Mirek Bohdalek a Friedemann Bringt, pracovníci Kulturbüro Sachsen. Aktivity přeshraničních pravicově extremistických struktur narůstá, a proto je nutné, aby organizace pro demokracii a proti rasismu na obou stranách česko-německé hranice reagovaly společně. Sborník informuje o pravicově extre-

9. März 2009

Präsentation des Buchs „Unsichere Fluchtstätte. Die Tschechoslowakei und die Naziflüchtlinge 1933–1938“

Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek
Ústí nad Labem

Die Historikerin Kateřina Čapková, Ph.D. und Michal Frankl, Ph.D. stellten ihr Buch und im Zusammenhang damit auch ihre Forschungsarbeit zur Situation der Naziflüchtlinge in der Tschechoslowakei vor. Sie beschäftigen sich mit einfachen Menschen ohne besondere kulturelle und politische Beziehungen und schildern die Situation, die nicht nur für die jüdischen Flüchtlinge schwierig war, anhand unbekannter Geschichten und Schicksale. Die Veranstaltung wurde von Mgr. Jaroslava Čečrdlová moderiert.

18. März 2009

Gefährliche Liebschaften. Rechtsextremismus im kleinen Grenzverkehr

Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek
Ústí nad Labem

Die deutsch-tschechische Broschüre „Gefährliche Liebschaften. Rechtsextremismus im kleinen Grenzverkehr“ wurde im Rahmen des Filmfestivals „Jeden Svět“ (Eine Welt) von den Mitarbeitern des Kulturbüros Sachsen Mirek Bohdalek und Friedemann Bringt vorgestellt. Grenzübergreifende rechtsextremistische Strukturen gewinnen zunehmend an Bedeutung. Deshalb müssen die Organisationen auf beiden Seiten der deutsch-tschechischen Grenze, die sich für

mystických strukturách, jejich aktérech a ideologických východiscích. Je součástí publikační řady Nadace Heinricha Bölla a finančně podpořen Česko-německým fondem budoucnosti.

7.–20. května 2009

Místa vzpomínání – Umístění vzpomínání

Kulturní centrum Řehlovice, Drážďany (SRN),
Priština (Kosovo)

Česko-německo-kosovské setkání o formě historické paměti. Trinacionální tým mladých lidí umělecky zpracovával dávnější i nedávné vzpomínky na válku a válečné etnické vyvražďování. Účastníci navštívili pamětní místa v Čechách, v Německu a v Kosovu a setkali se s pamětníky války. Tyto impulzy a navazující diskuze je vedly k realizaci umělecky vlastní formy vzpomínání. Semináře doprovodila Marie Luise Lange, profesorka teorie uměleckého ztvárnění na Institutu pro vědu o umění a o hudbě, obor výtvarná pedagogika na Technické univerzitě v Drážďanech.

Partneři projektu byli: v Kosovu Multimedia Centrum a Youth Initiative for Human Rights z Pristiny, v Německu TU Dresden a v ústeckém kraji kulturní centrum Řehlovice a Collegium Bohemicum.

Projekt podpořila Nadace Roberta Bosche a Goethe-Institut Praha.

Demokratie und gegen Rassismus engagieren, gemeinsam darauf reagieren. Die Broschüre informiert über rechtsextremistische Strukturen, ihre Akteure und die ideologischen Wurzeln. Sie ist Teil einer Publikationsreihe der Heinrich Böll Stiftung, die vom Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds finanziell unterstützt wird.

7.–20. Mai 2009

Orte der Erinnerung – Erinnerungen orten

Kulturzentrum Řehlovice (Tschechien),
Dresden, Priština (Kosovo)

Deutsch-tschechisch-kosovarische Begegnung, die sich mit der Form des historischen Gedächtnisses beschäftigte. Eine Gruppe junger Leute aus drei Nationen befasste sich mit den länger und kürzer zurückliegenden Erinnerungen an Krieg und Völkermord. Die Teilnehmer besuchten Erinnerungsorte in Tschechien, Deutschland und dem Kosovo und trafen sich mit Zeitzeugen des Krieges. Diese Impulse und die damit verbundenen Diskussionen setzten sie in eine eigene künstlerische Form des Erinnerns um. Marie Luise Lange, Professorin für Theorie künstlerischer Gestaltung am Institut für Kunst- und Musikwissenschaft, Fachbereich Kunstpädagogik der TU Dresden, betreute die Seminare.

Projektpartner waren: im Kosovo Multimedia Centrum und Youth Initiative for Human Rights aus Priština; in Deutschland TU Dresden, im Bezirk Ústí Kulturzentrum Řehlovice und Collegium Bohemicum

Das Projekt wurde von der Robert Bosch Stiftung und dem Goethe-Institut Prag unterstützt.

14. května 2009

Přednáška Prof. Dr. Marka Nekuly: Národní kódování pražského veřejného prostoru

Velká aula Filozofické fakulty UJEP,
Ústí nad Labem

Člen vědecké rady Collegia Bohemica Marek Nekula hovořil o obsazování veřejného prostoru národní ideologií a její fixací a proměnami v 19. a 20. století v Praze s výhledem na obdobné mechanismy v ostatních českých městech. Přednáška se vztahovala ke konstrukci národní identity a konala se u příležitosti čtvrtého zasedání vědecké rady Collegia Bohemica a ve spolupráci s Katedrou germanistiky FF UJEP.

28.–31. května 2009

Didaktický seminář – Hotzenplotz z Osoblahy

Kulturní centrum v Řehlovicích

Tématem mezinárodního studentského semináře bylo využití didaktického potenciálu díla Otfrieda Preusslera ve výuce němčiny. Zúčastnilo se ho 43 studentů z UJEP v Ústí nad Labem, Západočeské univerzity v Plzni, německých univerzit v Bayreuthu a Rezně a polských univerzit ve Vratislavi a Nise. Studenti, rozděleni do čtyř národnostně smíšených skupin, absolvovali čtyři půldenní workshopy. Poznali didaktické metody vedení žákovské četby na příkladu fantastického románu pro mládež Krabat (Čarodějův učeň), nacvičili scény podle

14. Mai 2009

Vorlesung von Prof. Dr. Marek Nekula: Nationale Kodierung des öffentlichen Raums in Prag

Große Aula der Philosophischen Fakultät,
Jan-Evangelista-Purkyně-Universität Ústí nad
Labem

Marek Nekula, Mitglied des Wissenschaftlichen Beirats des Collegium Bohemicum, sprach am Beispiel der Stadt Prag über die Besetzung des öffentlichen Raums durch die nationale Ideologie, ihre Fixierung und ihre Wandlungen im 19. und 20. Jahrhundert und gab einen Ausblick auf ähnliche Mechanismen in anderen tschechischen Städten. Die Vorlesung nahm Bezug auf die Herausbildung der nationalen Identität und fand anlässlich der vierten Sitzung des Wissenschaftlichen Beirats des Collegium Bohemicum in Kooperation mit dem Lehrstuhl für Germanistik der Philosophischen Fakultät für Germanistik der Philosophischen Fakultät (Jan-Evangelista-Purkyně-Universität) statt.

28.–31. Mai 2009

Didaktikseminar – Hotzenplotz aus Osoblaha

Kulturzentrum Řehlovice

Thema des internationalen Seminars war die Erschließung des didaktischen Potenzials im Werk Otfried Preußlers für den Deutschunterricht. Es nahmen 43 Studierende der Universitäten Ústí nad Labem, Plzeň, Bayreuth, Regensburg, Breslau und Neiße teil. Vier national gemischte Gruppen absolvierten vier Workshops, die jeweils einen halben Tag dauerten. Sie lernten am Beispiel des phantastischen Jugendromans „Krabat“ didaktische Methoden für das gemeinsame Lesen im Unterricht kennen, übten Szenen aus der „Kleinen Hexe“ ein, behandelten anhand

II. 5. Konference / Konferenzen

Malé čarodějnice, probrali didaktickou tvorbu rozhlasové hry podle knížky Ráuber Hotzenplotz (Loupežník Hotzenplotz) a seznámili se s tradicí pimprlového divadla včetně výroby loutek a secvičení loutkového představení. Dále získali povědomí o česko-německém kontextu Preusslerova díla.

Lze předpokládat, že nabyté znalosti a zkušenosti budou předávány dalším generacím, neboť všichni účastníci studují učitelství němčiny. Na tuto úspěšnou realizaci hodláme v budoucnu navázat organizováním dalších literárních a didaktických seminářů pro studenty germanistiky z Německa a Česka.

S podporou Česko-německého fond budoucnosti, Nadace Roberta Bosche, AGC Flat Glass Czech.

3. prosince 2009

Přednáška Thomase Oellermana: Víc než jen strana. Německá sociální demokracie v Československu v letech 1918–1938

Dokumentální centrum FF UJEP,
Ústí nad Labem

Přednáška stipendisty Collegia Bohemica Thomase Oellermana na téma meziválečného sudetoněmeckého dělnického hnutí byla zaměřena na volnočasovou a kulturní činnost jejich spolků. Prezentované informace načerpal během práce na dizertační práci, jejíž vznik Collegium Bohemicum podpořilo.

des Buchs „Der Räuber Hotzenplotz“ die didaktische Erarbeitung eines Hörspiels, sie wurden mit der Tradition des Kasperletheaters vertraut gemacht, bastelten Marionetten und übten ein Puppenspiel ein. Außerdem beschäftigten sie sich mit dem deutsch-tschechischen Kontext in Preußlers Werk.

Man kann davon ausgehen, dass die erworbenen Kenntnisse und Erfahrungen an die nächsten Generationen weitergegeben werden, denn alle Teilnehmer/innen studieren Deutsch auf Lehramt. Auf diese erfolgreiche Veranstaltung möchten wir in Zukunft aufbauen und werden weitere Literatur- und Didaktikseminare für Germanistikstudenten/innen aus Deutschland und Tschechien organisieren.

Gefördert durch den Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds, die Robert Bosch Stiftung und AGC Flat Glass Czech.

3. Dezember 2009

Vorlesung von Thomas Oellermann: Mehr als nur eine Partei. Die deutsche Sozialdemokratie in der Tschechoslowa- kei 1918–1938

Dokumentationszentrum der Philosophi-
schen Fakultät der Jan-Evangelista-Purkyně-
Universität Ústí nad Labem

Die Vorlesung von Thomas Oellermann, Stipendiat des Collegium Bohemicum, über die sudetendeutsche Arbeiterbewegung in den zwanziger und dreißiger Jahren beschäftigte sich hauptsächlich mit den Aktivitäten ihrer Freizeit- und Kulturvereine. Die präsentierten Informationen hat Thomas Oellermann im Laufe der Arbeit an seiner Dissertation zusammengetragen, die vom Collegium Bohemicum gefördert wurde.

12.–14. června 2009

Mezinárodní vědecké sympozium Hotzenplotz z Osoblaha

Filozofická fakulta UJEP, Ústí nad Labem

Mezinárodní vědecké sympozium v němčině se zabývalo českou tematikou v díle Otfrieda Preusslera. Ačkoli je klasikem dětské literatury a významným česko-německým autorem, jeho dílo bylo zatím opomíjeno. Cílem třídního sympozia bylo tuto mezeru zaplnit. Mezi příspěvateli vystoupila a hlavní organizátorkou byla Rahel Rosa Neubauer, která získala doktorské stipendium Collegia Bohemica na rok 2008/2009. Téma vzpomínek a toužení po ztraceném domově doplnila autorskou četbou spisovatelka Annelies Schwarz (s podporou Rakouského institutu v Praze).

Pořádajícími byly za českou stranu Collegium Bohemicum, Ústí nad Labem a katedra germanistiky Univerzity J.E.Purkyně, na rakouské straně Rakouská společnost pro studia literatury pro děti a mládež ve Vídni.

12.–14. Juni 2009

Internationale Fachkonferenz „Hotzenplotz aus Osoblaha“

Philosophische Fakultät der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität Ústí nad Labem

Die internationale Fachkonferenz, die in deutscher Sprache abgehalten wurde, befasste sich mit dem Thema Böhmen im Werk Otfried Preußlers. Obwohl er ein Klassiker der Kinderliteratur und ein wichtiger deutsch-tschechischer Autor ist, wurde seinem Werk in Tschechien bislang keine Beachtung geschenkt. Ziel des dreitägigen Symposiums war es, diese Lücke zu füllen. Hauptorganisatorin war Rahel Rosa Neubauer, Promotionsstipendiatin des Collegium Bohemicum 2008/2009, die auch selbst einen Vortrag hielt. Das Thema Erinnerungen und Sehnsucht nach der verlorenen Heimat wurde noch durch eine Lesung der Schriftstellerin Annelies Schwarz vertieft (mit Unterstützung des Österreichischen Kulturforums Prag).

Veranstalter waren für die tschechische Seite das Collegium Bohemicum und der Lehrstuhl für Germanistik der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität Ústí nad Labem, von österreichischer Seite die Österreichische Gesellschaft für Kinder- und Jugendliteraturforschung Wien.

19. října 2009

Středoevropský den o česko-saské odborné spolupráci

UJEP, Ústí nad Labem

Ústí nad Labem bylo vůbec prvním městem mimo Německo, které přivítalo pravidelnou mezinárodní vědeckou konferenci Středoevropský den, a to v prostorách Univerzity Jana Evangelisty Purkyně. Myšlenkou této konference bylo propojit výzkumné instituce z obou stran hranic a umožnit jejich představitelům navázat intenzivnější spolupráci v česko-saském prostoru. Středoevropský den v Ústí nad Labem navázal na obdobné konference konané mezi lety 2004–2008 postupně v Lipsku, Saské Kamenici / Chemnitz, Drážďanech, Freibergu a ve Zhořelci / Görlitz. Na programu byly přednášky, odborné panely a diskuze, zúčastněné instituce se také prezentovaly formou informačních stánků. Středoevropského dne se účastnilo asi 150 účastníků z několika desítek institucí.

Organizátorem Středoevropského dne za českou stranu bylo Collegium Bohemicum, partnerem bylo Kompetenční centrum pro střední a východní Evropu v Lipsku.

S finanční podporou Programu Cíl3/Ziel 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007-2013.

19. Oktober 2009

Mittel- und Osteuropatag über die sächsisch-tschechische Wissenschaftskooperation

Jan-Evangelista-Purkyně-Universität
Ústí nad Labem

Die internationale Fachkonferenz „Mittel- und Osteuropatag“ fand erstmals außerhalb Deutschlands statt, und zwar in Ústí nad Labem, in den Räumlichkeiten der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität. Hinter der Konferenz steht der Gedanke, die Forschungseinrichtungen diesseits und jenseits der Grenze miteinander zu vernetzen und im böhmisch-sächsischen Raum eine intensivere Zusammenarbeit von Wissenschaftlern zu ermöglichen. Solche Konferenzen hatten bereits zwischen 2004 und 2008 in Leipzig, Chemnitz, Dresden, Freiberg und Görlitz stattgefunden. Auf dem Programm standen Vorlesungen, Podiumsgespräche und Diskussionen. Die beteiligten Institutionen konnten sich auch in Form von Infoständen präsentieren. Beim Mittel- und Osteuropatag in Ústí nad Labem waren zahlreiche Institutionen vertreten, die Teilnehmerzahl lag bei circa 150 Personen.

Organisator des Mittel- und Osteuropatags war für die tschechische Seite das Collegium Bohemicum, Partner war das Kompetenzzentrum für Mittel- und Osteuropa Leipzig.

Finanziell gefördert wurde die Veranstaltung mithilfe des Programms Ziel 3 zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik 2007–2013.

Před přednáškovými sály během Středoevropského dne /
Vor den Vorlesungssälen während des Mittel- und Osteuropatags

Na panelu Collegia Bohemica jsme se saskými partnery informovali o společných projektech. /
Beim Forum des Collegium Bohemicum informierten wir zusammen mit unseren sächsischen Partnern über gemeinsame Projekte

II. 6. Kulturní aktivity / Kulturelle Veranstaltungen

Literatura

26. února 2009

Dílna „Literatura a skutečnost“

Severočeská vědecká knihovna,
Ústí nad Labem

Literární dílna „Literatura a skutečnost“ dala účastníkům možnost nahlédnout pod autorskou pokličku české autorky Radky Denemarkové a německého spisovatele Marcela Beyera.

Radka Denemarková (1968) – jedna z nejvýraznějších současných českých autorek. Za svůj druhý román Peníze od Hitlera získala cenu Magnesia Litera 2007 za nejlepší prózu roku. Překládá z němčiny, zejména studie a divadelní hry.

Marcel Beyer (1965) – německý básník, esejista a spisovatel. Oceňovaný autor (mj. Cena Heinricha Bölla pro rok 2001) vystudoval anglistiku, germanistiku a literární vědu. Pozornost vyvolal zejména jeho román Kaltenburg (2008) o 20. století „z ptáčích perspektivy“.

Literatur

26. Februar 2009

Werkstatt „Literatur und Wirklichkeit“

Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek
Ústí nad Labem

Bei der literarischen Werkstatt „Literatur und Wirklichkeit“ gewährten die tschechische Autorin Radka Denemarková und der deutsche Schriftsteller Marcel Beyer den Teilnehmern Einblick in ihre Arbeit.

Radka Denemarková (1968) – eine der herausragendsten tschechischen Gegenwartsautorinnen. Für ihren zweiten Roman „Peníze od Hitlera“ (deutscher Titel: Ein herrlicher Flecken Erde) erhielt sie 2007 den Preis Magnesia Litera in der Kategorie beste Prosa. Sie übersetzt aus dem Deutschen, insbesondere Studien und Theaterstücke.

Marcel Beyer (1965) – deutscher Dichter, Essayist und Schriftsteller. Der preisgekrönte Autor (u. a. Heinrich-Böll-Preis 2001) studierte Anglistik, Germanistik und Literaturwissenschaft. Aufmerksamkeit erregte vor allem sein Roman „Kaltenburg“ (2008), der das 20. Jahrhundert aus der Vogelperspektive schildert.

12. května 2009

Čtení: Milena Oda

Severočeská vědecká knihovna
v Ústí nad Labem

Autorské čtení české rodačky a německy píšící autorky Mileny Ody (1975). Po studiích v Česku, Německu a Rakousku se usadila v Berlíně. Píše prózu a divadelní hry, pracuje rovněž jako tlumočnice a překladatelka z němčiny do češtiny (mj. román „Kloktat dehet“ Jáchyma Topola pod názvem „Zirkuszone“). Je oceňována jak v Německu, tak v Česku (mj. Cena Alfreda Radoka). V Ústí nad Labem představila svůj text „Piquadrat“.

16. a 18. května 2009,
28.–29. srpna 2009

přítěž – vášeň – láska / last – lust – láska

Kulturscheune Börtewitz, Německo;
Děčín, Klub Garage v kině Sněžník
a zámek Děčín

Setkání spisovatelů a výtvarníků ze severních Čech a Saska v době, kdy pořádné, natož trvalé styky mezi umělci obou stran hranic neexistují. Dvou pracovních setkání se účastnilo deset spisovatelů obou regionů, dva literární redaktori a dva překladatelé. Účastníci diskutovali a četli texty, představili dva literární časopisy PANDORA a SIGNUM. Na setkání v německém Börtewitz navázalo srpnové setkání v Děčíně, jež bylo součástí Literárních slavností ZARA.

12. Mai 2009

Lesung: Milena Oda

Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek
Ústí nad Labem

Lesung der gebürtigen Tschechin und deutsch schreibenden Autorin Milena Oda (1975). Nach dem Studium in Tschechien, Deutschland und Österreich ließ sie sich in Berlin nieder. Sie schreibt Prosa und Theaterstücke und arbeitet darüber hinaus als Dolmetscherin und Übersetzerin aus dem Tschechischen ins Deutsche (u. a. Übersetzung des Romans „Kloktat dehet“ von Jáchym Topol unter dem Titel „Zirkuszone“). Sie wurde sowohl in Deutschland als auch in Tschechien mit Preisen geehrt (u. a. Alfred-Radok-Preis). In Ústí nad Labem stellte sie ihren Text „Piquadrat“ vor.

16. und 18. Mai 2009,
28.–29. August 2009

přítěž – vášeň – láska / last – Lust – Láska

Kulturscheune Börtewitz, Deutschland;
Děčín, Klub Garage im Kino „Sněžník“ und
Schloss Děčín

Begegnung von Schriftstellern und Künstlern aus Nordböhmen und Sachsen in einer Zeit, da es noch immer keine regulären und schon gar keine dauerhaften Kontakte zwischen Künstlern aus Böhmen und Sachsen gibt. An den beiden Arbeitstreffen nahmen zehn Schriftsteller aus beiden Regionen, zwei Literaturredakteure und zwei Übersetzer teil. Die Teilnehmer diskutierten und lasen Texte. Auch die beiden Literaturzeitschriften PANDORA und SIGNUM wurden vorgestellt. Auf das Treffen in Börtewitz folgte im August eine Begegnung in Děčín im Rahmen des Literaturfestes ZARA.

13. listopadu 2009

II. Ústecká noc literatury

Severočeská vědecká knihovna,
Ústí nad Labem

Druhý ročník Ústecké noci literatury. Texty významných německých autorů současnosti byly tentokrát čteny v jedné z nejzajímavějších ústeckých vil, vile Hanse Weinmanna. K poslechu byly úryvky z Brussigovovi satiry na život ve východním Německu a období po pádu berlínské zdi „Helden wie wir“ („Hrdinové jako my“, česky 2000), „Simple Storys“ („Obyčejný storky“, česky 2003) Ingo Schulze, Judith Hermannové „Nichts als Gespenster“ („Nic než přízraky“, česky 2005) a Der Vorleser Bernharda Schlinka. Čtení bylo obohaceno promítáním filmu Elementární částice německého režiséra Oskara Roehlera.

V rámci 11. Dnů české a německé kultury. V roce 2009 bylo Collegium Bohemicum jejich hlavním koordinátorem na české straně.

Pořádáno ve spolupráci s Goethe-Institutem Praha a Severočeskou vědeckou knihovnou. Finančně podpořeno Letištěm Drážďany, Magistrátem města Ústí nad Labem a Ministerstvem kultury ČR.

13. November 2009

II. Aussiger Literaturnacht

Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek
Ústí nad Labem

Zweiter Jahrgang der Aussiger Literaturnacht. Die Texte namhafter deutscher Gegenwartsauctoren wurden diesmal in einer der interessantesten Aussiger Villen, der Hans-Weinmann-Villa, vorgelesen. Zu hören waren Auszüge aus Thomas Brussigs „Helden wie wir“, einer Satire auf das Leben in Ostdeutschland und die Zeit nach dem Fall der Berliner Mauer, aus „Simple Storys“ von Ingo Schulze, aus Judith Hermanns Buch „Nichts als Gespenster“ und aus dem „Vorleser“ von Bernhard Schlink. Ergänzend zur Lesung wurde der Film „Elementarteilchen“ des deutschen Regisseurs Oskar Roehler gezeigt.

Die Veranstaltung fand im Rahmen der 11. Deutsch-Tschechischen Kulturtag statt. Hauptkoordinator von tschechischer Seite war 2009 das Collegium Bohemicum.

Veranstaltet in Zusammenarbeit mit dem Goethe-Institut und der Nordböhmisches wissenschaftlichen Bibliothek. Finanziell gefördert durch den Flughafen Dresden, das Magistrat der Stadt Ústí nad Labem und das Kulturministerium der Tschechischen Republik.

19. listopadu, 3. a 16. prosince 2009

Představení knihy „Anděl v kulichu“

Knihkupectví a antikvariát Jaroslava Fryče,
Liberec;
Severočeská vědecká knihovna,
Ústí nad Labem;
Divadlo Orfeus, Praha

První knihou vydanou pod hlavičkou Collegia Bohemica se stal Anděl v kulichu – knížka sedmi příběhů Otfrieda Preusslera. Vrací se v ní do krajiny svého dětství, Jizerských hor. Po jejím křtu v Preusslerově rodišti následovala série veřejných čtení, během nichž z knížky předčítali herci Václav Formánek a Michael Pospíšil, resp. Radim Vašínska a Irena Hýsková. Vydáním knihy vyvrcholila řada akcí, kterou jsme O. Preusslerovi v roce 2009 věnovali.

Otfried Preussler: Anděl v kulichu. Sedm vánočních příběhů z Jizerských hor
Z německého originálu Der Engel mit der Pudelmütze přeložili Jan a Jana Kvapilovi. Ilustrovala Jana Kvapilová. Doslov Jan Kvapil. Pro Collegium Bohemicum, o. p. s., vydalo nakladatelství Kristina Kaiserová – albis international. Počet stran: 107. Doporučená cena 195,- Kč. ISBN 978-80-86971-87-2. Distribuce: Kosmas

Knihka byla vydána s finanční podporou:
Nadace Arbor Vitae, Nadace Český literární fond, Česko-německý fond budoucnosti

19. November, 3. und 16. Dezember 2009

Vorstellung des Buchs „Anděl v kulichu“ (Der Engel mit der Pudelmütze)

Buchhandlung und Antiquariat Jaroslav Fryč,
Liberec;
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek,
Ústí nad Labem;
Theater „Orfeus“, Prag

Die erste eigene Publikation des Collegium Bohemicum ist das Buch „Anděl v kulichu“ (Der Engel mit der Pudelmütze), ein Buch mit sieben Geschichten von Otfried Preußler. Er kehrt darin in das Isergebirge, die Landschaft seiner Kindheit, zurück. An die Buchtaufe in Preußlers Geburtsort schloss sich eine Serie öffentlicher Lesungen an, bei denen die Schauspieler Václav Formánek und Michael Pospíšil bzw. Radim Vašínska und Irena Hýsková aus dem Buch vorlasen. Die Veröffentlichung des Buchs war der Höhepunkt einer O. Preußler im Jahr 2009 gewidmeten Veranstaltungsreihe.

Otfried Preußler: Anděl v kulichu (Der Engel mit der Pudelmütze). Sieben Weihnachtsgeschichten aus dem Isergebirge, tschechische Übersetzung: Jan Kvapil und Jana Kvapilová, Illustrationen: Jana Kvapilová, Nachwort: Jan Kvapil, für das Collegium Bohemicum, o. p. s., herausgegeben vom Verlag Kristina Kaiserová – albis international, 107 Seiten, Preisempfehlung: 195,- CZK, ISBN 978-80-86971-87-2, Vertrieb: Kosmas.

Das Buch wurde mit der finanziellen Unterstützung der Stiftung Arbor Vitae, der Stiftung Tschechischer Literaturfonds und des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds herausgegeben.

Obálka knihy Anděl v kulichu, ilustrace Jany Kvapilové. /
Umschlag des Buchs „Anděl v kulichu“, Illustrationen: Jana Kvapilová

Film

16.–20. února 2009

„Der FILM Ústí nad Labem“

Experimentální prostor Mumie,
Ústí nad Labem

V rámci přehlídky německojazyčného filmu představilo Collegium Bohemicum v Ústí nad Labem osm celovečerních hraných a dokumentárních filmů z Německa. DER FILM prezentuje nejnovější filmovou tvorbu německy mluvících zemí. K vidění byly filmy: Full Metal Village, Leroy, Kovbojové a Komunisti, Vnitřní bezpečnost, Black Box BRD, Wholetrain, Smažky, Hanami.

Spolupořadatelem byl Experimentální prostor Mumie a Goethe-Institut Praha.

17. března 2009

Film: Natasha

Experimentální prostor Mumie,
Ústí nad Labem

Filmová projekce za přítomnosti režisérky Ulli Gladik. Režisérka a kameramanka Ulli Gladik poznala mladou žebračku Natashu při žebvání ve Štýrském Hradci a doprovázela ji dva roky. Ukazuje její život mezi Rakouskem a Bulharskem. Akce se konala v rámci filmového festivalu Jeden Svět.

Film

16.–20. Februar 2009

DER FILM, Ústí nad Labem

Experimentální prostor Mumie,
Ústí nad Labem

Im Rahmen des Festivals „Der Film“, das die neuesten Filme aus den deutschsprachigen Ländern präsentiert, stellte das Collegium Bohemicum in Ústí nad Labem acht Spiel- und Dokumentarfilme aus Deutschland vor: Full Metal Village, Leroy, Cowboys & Communists, Die innere Sicherheit, Black Box BRD, Wholetrain, Drifter und Hanami.

Mitveranstalter waren Experimentální prostor Mumie und das Goethe-Institut Prag.

17. März 2009

Film: Natasha

Experimentální prostor Mumie,
Ústí nad Labem

Filmvorführung im Beisein der Regisseurin Ulli Gladik. Die Regisseurin und Kamerafrau Ulli Gladik lernte die junge Bettlerin Natasha in Graz kennen und begleitete sie zwei Jahre lang. Sie zeigt ihr Leben, das sich zwischen Österreich und Bulgarien abspielt. Die Veranstaltung fand im Rahmen des Festivals „Jeden Svět“ (Eine Welt) statt.

25. března 2009

Ostpunk Too Much Future

Filmový klub Aula, Ústí nad Labem

Snímek na pomezí dokumentu a pop artu popisuje osudy několika postav dřívějšího východoněmeckého punkového hnutí, které s sebou neslo úplné odmítnutí tehdejších společenských poměrů. Aktuální záběry jsou kombinovány s dosud nezveřejněným originálním materiálem. Po filmu se konala diskuze s Mikolášem Chadimou o tehdejší situaci v Československu. Ve spolupráci s Goethe-Institutem Praha.

5.–9. listopadu 2009

Femina Film 2009

Experimentální prostor Mumie;
Severočeská vědecká knihovna,
Ústí nad Labem

Mezinárodní soutěžní festival filmové, televizní a video tvorby zaměřené na ženskou tematiku a díla autorek v oblasti filmové, televizní a video tvorby. Tematická sekce roku 2009 nesla název „Profesionálky“ a byla zaměřena nejen na kariéru, ale i na osobní uplatnění žen. Collegium Bohemicum jako jeden ze dvou hlavních partnerů festivalu připravilo celou německou sekci hraných i dokumentárních snímků a dovezlo dvě režisérky. Německý snímek „Voda a mýdlo“ se stal vítězem letošního ročníku festivalu. Uvedeny byly následující filmy: Pink, Nachmittag/Odpoledne, Wasser und Seife/Voda a mýdlo, Grenzland/Pohraničí, InMitten des Malestream/Uprostřed Malestreamu, Frohe Zukunft/Veselá budoucnost a šestice krátkých filmů Krátce od susedů.

25. März 2009

ostPUNK – Too Much Future

Filmklub „Aula“, Ústí nad Labem

Der Film an der Grenze zwischen Dokumentarfilm und Pop-Art beschreibt die Schicksale mehrerer Anhänger der früheren ostdeutschen Punkszene, die die damaligen gesellschaftlichen Verhältnisse radikal ablehnte. Aktuelle Aufnahmen werden mit bislang unveröffentlichtem Originalmaterial kombiniert. Nach dem Film fand eine Diskussion mit Mikoláš Chadima über die damalige Situation in der Tschechoslowakei statt. Veranstaltet in Zusammenarbeit mit dem Goethe-Institut.

5.–9. November 2009

Femina Film 2009

Experimentální prostor Mumie;
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek,
Ústí nad Labem

Internationales Filmfestival mit Kino-, Fernseh- und Videofilmen von und über Frauen. 2009 hieß der Themenschwerpunkt „Frauen als Profis“ und war nicht nur dem Thema Karriere, sondern allgemein der Selbstverwirklichung von Frauen gewidmet. Das Collegium Bohemicum bereitete als einer der beiden Hauptpartner des Festivals die gesamte deutsche Sparte mit Spiel- und Dokumentarfilmen vor und lud zwei Regisseurinnen zum Festival ein. Der deutsche Film „Wasser und Seife“ der Regisseurin Susan Gluth wurde Sieger des Festivaljahrgangs 2009. Es wurden folgende Filme gezeigt: Pink, Nachmittag/Odpoledne, Wasser und Seife/Voda a mýdlo, Grenzland/Pohraničí, Mitten im Malestream/Uprostřed Malestreamu, Frohe Zukunft/Veselá budoucnost und sechs deutsche Kurzfilme.

FeminaFilm 2009 byl zahájen listopadovým večerem uměleckých chuťovek EňoNuňo zaměřeným na zajímavé umělkyně z obou stran hranice.

V rámci 11. Dnů české a německé kultury. V roce 2009 bylo Collegium Bohemicum jejich hlavním koordinátorem na české straně.

Uvedení německých filmů finančně podpořil Goethe-Institut Praha a Nadace Roberta Bosche.

Divadlo

23. ledna 2009

Toxoplazma

Činoherní studio, Ústí nad Labem

Česká premiéra hry v německém znění s českým tlumočením. V říjnu 1994 vypukne v českém městečku K. toxoplazmatická epidemie. Nakažený pacient se zbavuje morálních zábran a dopady na život v městečku jsou obrovské.

13. února 2009

Eňo nuňo: Smolný pátek, špatný začátek

Klub Circus, Ústí nad Labem

První z řady „česko-německých uměleckých chuťovek“ Eňo Nuňo, které vymyslela a zavedla kulturní manažerka Nadace Roberta Bosche u Collegia Bohemica Frauke Wetzels. Kabarety

Das Festival Femina Film 2009 wurde mit einer Performance des Kabarets Eňo Nuňo eröffnet, bei der interessante Künstlerinnen aus Deutschland und Tschechien im Mittelpunkt standen.

Die Veranstaltung fand im Rahmen der 11. Deutsch-Tschechischen Kulturtage statt. Hauptkoordinator von tschechischer Seite war 2009 das Collegium Bohemicum.

Die Vorführung der deutschen Filme wurde vom Goethe-Institut Prag und der Robert Bosch Stiftung finanziell gefördert.

Theater

23. Januar 2009

Toxoplazma

Činoherní studio, Ústí nad Labem

Tschechische Premiere des Stücks, Aufführung in deutscher Sprache mit tschechischer Übersetzung. Im Oktober 1994 bricht in der tschechischen Kleinstadt K. eine Toxoplasmose-Epidemie aus. Die Krankheit führt dazu, dass die infizierten Patienten ihre moralischen Bedenken fallen lassen – mit gewaltigen Folgen für das Leben der Kleinstadt.

13. Februar 2009

Eňo nuňo: Černý pátek, špatný začátek (Schwarzer Freitag, schlechter Anfang)

Klub Circus, Ústí nad Labem

Erster Abend einer deutsch-tschechischen Performance-Reihe des Kabarets Eňo Nuňo, die von Frauke Wetzels, Kulturmanagerin der Robert

Eňo nuňo dávají prostor uměleckým experimentům všeho druhu. Součástí každého Eňo nuňo je host nebo umělecké dílo z Německa. Do konce roku 2009 proběhlo celkem pět česko-německých večerů Eňo nuňo.

Pořádáno za podpory Magistrátu města Ústí nad Labem a Goethe-Institutu Praha.

27. března 2009

Eňo Nuňo: Hráč a hračka

Klub Circus, Ústí nad Labem

Druhý česko-německý večer uměleckých chuťovek. Vystoupil mj. René Jahoda se slam poetry, ústecká fotografka Klárka Žitňanská promítla svá hravá foto, uveden byl krátký německý film.

Za podpory Magistrátu města Ústí nad Labem a Goethe-Institutu Praha.

17. dubna 2009

Eňo nuňo – Ústí ústí

Klub Circus, Ústí nad Labem

Třetí česko-německý večer uměleckých chuťovek.

Za podpory Magistrátu města Ústí nad Labem a Goethe-Institutu Praha.

Bosch Stiftung am Collegium Bohemicum, ins Leben gerufen wurde. Die Aufführungen von Eňo nuňo bieten Raum für künstlerische Experimente aller Art und jedes Mal ist ein Gast oder ein künstlerisches Werk aus Deutschland Teil des Programms. Bis Ende 2009 fanden insgesamt fünf deutsch-tschechische Eňo-nuňo-Abende statt.

Die Veranstaltung wurde vom Magistrat der Stadt Ústí nad Labem und dem Goethe-Institut Prag gefördert.

27. März 2009

Eňo Nuňo: Der Spieler und das Spielzeug

Klub Circus, Ústí nad Labem

Zweiter deutsch-tschechischer Performanceabend. Auf dem Programm standen unter anderem: René Jahoda mit Slam Poetry, die Fotografin Klárka Žitňanská aus Ústí präsentierte ihre verspielten Fotos und es wurde ein deutscher Kurzfilm gezeigt.

Mit Unterstützung des Magistrats der Stadt Ústí nad Labem und des Goethe-Instituts Prag.

17. April 2009

Eňo nuňo – Ústí ústí

Klub Circus, Ústí nad Labem

Dritter deutsch-tschechischer Performanceabend.

Mit Unterstützung des Magistrats der Stadt Ústí nad Labem und des Goethe-Instituts Prag.

22. května 2009

Eño Ńuño – (Vir)tuální realita

Klub Circus, Ústí nad Labem

Čtvrtý česko-německý večer uměleckých chůvek. Hlavním tahákem akce bylo čtení spisovatele Jaroslava Rudiše.

Za podpory Magistrátu města Ústí nad Labem a Goethe-Institutu Praha.

19. června 2009

Eño Ńuño

Klub Circus, Ústí nad Labem

Pátý česko-německý večer uměleckých chůvek. Diváci zhlédli mj. pražskou improvizáční skupinu Imprologu nebo německý animovaný film *Our wonderful nature*. Ústeckou literární scénu zastoupil svým autorským čtením undergroundový všeučel Dan Černý.

Za podpory Magistrátu města Ústí nad Labem a Goethe-Institutu Praha.

9. a 13. října 2009

Pohlavní život migrantů

Činoherní studio, Ústí nad Labem

Českou premiéru komedie podle knihy Jaromíra Konečného *„Pohlavní život migrantů“* uvedlo berlínské SiDat! Simon Dach Projekttheater. Českoněmecké představení se odehrává na cizineckém úřadě.

Pořádáno ve spolupráci se SiDat!, Projekttheater Drážďany a Činoherním studiem.

Finančně podpořeno Česko-německého fondu budoucnosti, Nadačí Roberta Bosche a Magistrátem města Ústí nad Labem.

22. Mai 2009

Eño Ńuño – (Vir)tuelle Realität

Klub Circus, Ústí nad Labem

Vierter deutsch-tschechischer Performanceabend. Ein Publikumsmagnet war vor allem die Lesung des Schriftstellers Jaroslav Rudiš.

Mit Unterstützung des Magistrats der Stadt Ústí nad Labem und des Goethe-Instituts Prag.

19. Juni 2009

Eño Ńuño

Klub Circus, Ústí nad Labem

Fünfter deutsch-tschechischer Performanceabend. Die Zuschauer sahen u. a. die Prager Improvisationsgruppe Improloga und den deutschen Trickfilm *„Our Wonderful Nature“*. Die Aussiger Literaturszene war mit einer Lesung des vielseitigen Undergroundkünstlers Dan Černý vertreten.

Mit Unterstützung des Magistrats der Stadt Ústí nad Labem und des Goethe-Instituts Prag.

9. und 13. Oktober 2009

Geschlechtsleben der Migranten

Činoherní studio, Ústí nad Labem

Die tschechische Premiere der Komödie *„Geschlechtsleben der Migranten“* nach einem Buch von Jaromír Konečný wurde vom Berliner SiDat! Simon Dach Projekttheater dargeboten. Die deutsch-tschechische Aufführung spielt auf dem Ausländeramt. Die Vorstellung fand im Rahmen der 11. Deutsch-Tschechischen Kultur-tage statt.

Veranstaltet in Kooperation mit SiDat!, dem Projekttheater Dresden und Činoherní studio

V rámci 11. Dnů české a německé kultury. V roce 2009 bylo Collegium Bohemicum jejich hlavním koordinátorem na české straně.

Hudba

6. dubna 2009

Laptoporchester Endliche Automaten, DJ Aiko

Galerie Armaturka, Ústí nad Labem

Poprvé v Česku zahrál elektronický Laptoporchester Endliche Automaten z Berlína, který jako jeden z prvních uměleckých souborů ve světě použil notebook jako hudební nástroj. Ústí nad Labem bylo první zastávkou na cestě orchestru po střední a jihovýchodní Evropě.

Skladební turné podpořila Nadace Roberta Bosche, Goethe-Instituty navštívených zemí, ministerstvo zahraničních věcí SRN a Management Kulturhauptstadt Europas Pécs 2010.

im Rahmen der 11. Deutsch-Tschechischen Kultur-tage.

Finanziell gefördert durch den Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds, die Robert Bosch Stiftung und den Magistrat der Stadt Ústí nad Labem.

Hauptkoordinator von tschechischer Seite war 2009 das Collegium Bohemicum.

Musik

6. April 2009

Laptoporchester „Endliche Automaten“, DJ Aiko

Galerie „Armaturka“, Ústí nad Labem

Zum ersten Mal war in Tschechien das elektronische Laptoporchester „Endliche Automaten“ aus Berlin zu hören, das als eines der ersten Ensembles der Welt das Notebook als Musikinstrument einsetzte. Ústí nad Labem war die erste Station auf der Tournee des Orchesters durch Mittel- und Südosteuropa.

Die Kompositionsreise wurde von der Robert Bosch Stiftung, den Goethe-Instituten der besuchten Länder, dem Auswärtigen Amt der BRD und dem Management der Europäischen Kulturhauptstadt 2010 Pécs gefördert.

19. října 2009

Slavnostní zahájení 11. Dnů české a německé kultury v České republice

Severočeské divadlo Opery a baletu,
Ústí nad Labem

Koncertem souboru zaměřeného na autentickou interpretaci barokní hudby Musica Florea v Severočeském divadle opery a baletu za přítomnosti ministra vlády České republiky Štefana Füleho byly poprvé zahájeny Dny české a německé kultury kromě tradičních Drážďan také v Ústí nad Labem.

Dny české a německé kultury jsou přeshraničním mnohožánrovým festivalem a zároveň největší pravidelnou přehlídkou české kultury v zahraničí. Ve 14 saských a severočeských městech bylo od 30. října do 15. listopadu ke zhlédnutí více než 125 divadelních, hudebních, filmových, literárních, výtvarných a dalších akcí. U příležitosti dvaceti let od pádu Železné opony se festival věnoval především kritickému ohlednutí za událostmi na obou stranách hranice. Přehlídka sázela na pestrou nabídku profesionálních i poloprofesionálních umělců. Každá akce byla zároveň vyzváním k otevřenému a nezájatému dialogu, a tedy k požadovanému cíli Dnů české a německé kultury: prohloubení stávajících vztahů a navázání nových kontaktů mezi Českou republikou a Německem – dvěma zeměmi, které jsou spojeny ekonomicky, kulturně, historicky a turisticky.

19. Oktober 2009

Feierliche Eröffnung der 11. Deutsch-Tschechischen Kulturtage

Nordböhmisches Opern- und Balletttheater
Ústí nad Labem

Mit dem Konzert des Ensembles „Musica Florea“, das sich der authentischen Interpretation von Barockmusik verschrieben hat, wurden im Nordböhmisches Opern- und Balletttheater im Beisein von Regierungsminister Štefan Füle die Deutsch-Tschechischen Kulturtage eröffnet – neben Dresden erstmals auch in Ústí nad Labem.

Die Deutsch-Tschechischen Kulturtage sind ein grenzübergreifendes Festival, das die verschiedensten Genres umfasst. Gleichzeitig sind sie die größte regelmäßige Präsentation tschechischer Kultur im Ausland. In vierzehn sächsischen und nordböhmisches Städten konnte man vom 30. Oktober bis zum 15. November mehr als 125 Theater-, Musik-, Film-, Literatur- und Kunstveranstaltungen miterleben. Zwanzig Jahre nach dem Fall des Eisernen Vorhangs war das Festival vor allem dem kritischen Rückblick auf die damaligen Ereignisse diesseits und jenseits der Grenze gewidmet. Die Organisatoren setzten auf ein vielfältiges Angebot professioneller und semiprofessioneller Künstler. Jede Veranstaltung war gleichzeitig eine Aufforderung zum offenen, unvoreingenommenen Dialog, denn darin besteht das Ziel der Deutsch-Tschechischen Kulturtage: die bestehenden Beziehungen zu vertiefen und neue Kontakte zwischen Tschechien und Deutschland zuknüpfen – zwischen zwei Ländern, die durch ihre Wirtschaft, Kultur, Geschichte und durch den Tourismus stark miteinander verbunden sind.

20. listopadu 2009

Zwei Kessel Bunes 3

Činoherní studio, Ústí nad Labem

Koncert českých a německých skupin: Nauzea Orchestra, The Ritchie Success, The Sonic Boom Foundation, Mikrowelle.

Akce se konala v rámci 11. Dnů české a německé kultury. V roce 2009 bylo Collegium Bohemicum jejich hlavním koordinátorem na české straně.

Finančně podpořeno Magistrátem města Ústí nad Labem.

11. Česko-německé dny kultury zahájili ministr pro evropské záležitosti Štefan Füle a ředitelka Collegia Bohemica Blanka Mouralová. /

Die 11. Deutsch-Tschechischen Kulturtage wurden vom Minister für europäische Angelegenheiten Štefan Füle und von der Direktorin des Collegium Bohemicum Blanka Mouralová eröffnet.

Na zahajovací večer vystoupil soubor Musica Florea. /
Auftritt des Ensembles „Musica Florea“ beim Eröffnungsabend

20. November 2009

Zwei Kessel Bunes 3

Činoherní studio, Ústí nad Labem

Koncert mehrerer tschechischer und deutscher Bands: Nauzea Orchestra, The Ritchie Success, The Sonic Boom Foundation und Mikrowelle.

Die Veranstaltung fand im Rahmen der 11. Deutsch-Tschechischen Kulturtage statt. Hauptkoordinator von tschechischer Seite war 2009 das Collegium Bohemicum.

Finanziell gefördert vom Magistrat der Stadt Ústí nad Labem.

Výstavy

17. listopadu – 16. prosince 2009

Sametová revoluce aneb Historie událostí 17. listopadu 1989 – Ortszeit Local Time

kostel sv. Vojtěcha, Ústí nad Labem

Výstava se soustředila na průběh událostí roku 1989 v Ústí nad Labem v kontextu celostátního a středoevropského vývoje především na velkém souboru dobových fotografií. Německou paralelu k českému vývoji reprezentuje soubor fotografií Goethe-Institutu jménem Ortszeit/Local Time, kterou z Goethe-Institutu přivezlo Collegium Bohemicum. Berlínský fotograf a grafik Stefan Koppelkamm na nich zachytil pohledy na města a stavby na východě Německa ve dvou okamžicích – na začátku 90. let a o deset let později.

Výstavu organizovalo křesťanské sdružení YMCA v Ústí nad Labem ve spolupráci s Filozofickou fakultou UJEP, Collegium Bohemicum, s podporou Goethe-Institutu Praha, Muzeem města Ústí nad Labem a o.s. Porta Bohemica.

Finančně podpořeno Magistrátem města Ústí nad Labem.

V rámci 11. Dnů české a německé kultury. V roce 2009 bylo Collegium Bohemicum jejich hlavním koordinátorem na české straně.

Ausstellungen

17. November – 16. Dezember 2009

Die Samtene Revolution – der 17. November 1989 in Ústí nad Labem – Ortszeit/Local Time

St. Adalbertkirche (kostel sv. Vojtěcha), Ústí nad Labem

Die Ausstellung konzentrierte sich auf den Verlauf der Ereignisse im Jahr 1989 in Ústí nad Labem im Kontext der gesamttschechischen und mitteleuropäischen Entwicklung und veranschaulichte sie vor allem anhand zahlreicher zeitgenössischer Fotos. Die deutsche Parallele zur tschechischen Entwicklung repräsentierte eine Fotoserie des Goethe-Instituts unter dem Titel Ortszeit/Local Time, die dem Collegium Bohemicum vom Goethe-Institut zur Verfügung gestellt wurde. Der Berliner Fotograf und Grafiker Stefan Koppelkamm hielt auf diesen Bildern Städte und Gebäude in Ostdeutschland fest – einmal Anfang der neunziger Jahre und ein weiteres Mal zehn Jahre später.

Die Ausstellung wurde vom YMCA Ústí nad Labem in Zusammenarbeit mit der Philosophischen Fakultät der Jan-Evangelista-Purkyně-Universität, dem Collegium Bohemicum, dem Stadtmuseum Ústí, dem Verein Porta Bohemica und mit Unterstützung des Goethe-Instituts Prag organisiert.

Finanziell gefördert vom Magistrat der Stadt Ústí nad Labem.

Die Veranstaltung fand im Rahmen der 11. Deutsch-Tschechischen Kulturtag statt. Hauptkoordinator von tschechischer Seite war 2009 das Collegium Bohemicum.

AKCE PRO ŠKOLY

Škola v kině

Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

Výběrovou řadu německých filmů „Škola v kině“ pořádá Collegium Bohemicum pro žáky a studenty k doplnění výuky dějepisu a společenských věd. Filmová představení uvádějí žákům srozumitelnou formou historici. Filmy jsou promítány v němčině s českými titulky. V roce 2009 zajistilo Collegium Bohemicum promítání následujících snímků:

14. dubna 2009 – Söhne/Synové – dokument o turbulentním životě polsko-německé rodiny, která v roce 1945 uprchla před Rudou armádou.

18. května a 19. května 2009 – Das Leben der Anderen/Životy těch druhých – oceňovaný film z prostředí Stasi. Po promítání dne 19. května se studenti mohli zapojit do diskuze.

16. června 2009 – Napola – Sedmnáctiletý chudý hrdina dostává svou životní boxerskou šanci – na elitní nacistické škole.

20. října 2009 – Dvě nebo tři věci, které o něm vím – Malte Ludin, nejmladší ze šesti dětí, se odvážil filmově zpracovat příběh svého otce, v roce 1947 popraveného nacistického válečného zločince.

17. prosince 2009 – Zázrak z Bernu – kino Máj, Litoměřice – film o těžkém návratu německého válečného zajatce do života své vlastní roviny.

Promítání filmů pro školy podpořil Goethe-Institut Praha.

VERANSTALTUNGEN FÜR SCHULEN

Schule im Kino

Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

Die Veranstaltungsreihe „Schule im Kino“ mit ausgewählten deutschen Filmen veranstaltet das Collegium Bohemicum für Schüler/innen und Studenten/innen als Ergänzung zum Unterricht in den Fächern Geschichte und Gesellschaftswissenschaften. Vor dem Film geben Historiker den Schülern/innen jeweils eine verständliche Einführung zu dessen Inhalt. Die Filme werden auf Deutsch mit tschechischen Untertiteln gezeigt. 2009 organisierte das Collegium Bohemicum die Vorführung folgender Filme:

14. April 2009 – Söhne: Dokumentarfilm über das turbulente Leben einer deutsch-polnischen Familie, die 1945 vor der Roten Armee floh.

18. und 19. Mai 2009 – Das Leben der Anderen: preisgekrönter Film aus dem Stasimilieu, nach der Vorstellung am 19. Mai hatten die Schüler/innen Gelegenheit zur Diskussion.

16. Juni 2009 – Napola: der siebzehnjährige Held, ein begabter Boxer, der aus armen Verhältnissen stammt, bekommt die Chance seines Lebens – eine Eliteschule der Nazis zu besuchen.

20. Oktober 2009 – 2 oder 3 Dinge, die ich von ihm weiß: Malte Ludin, jüngstes von sechs Geschwistern, hatte den Mut, die Geschichte seines Vaters, eines 1947 hingerichteten Nazis und Kriegsverbrechers, filmisch zu verarbeiten.

17. Dezember 2009 – Das Wunder von Bern (Kino Máj, Litoměřice): Film über den schwierigen Weg eines deutschen Kriegsgefangenen zurück ins Leben seiner eigenen Familie.

Die Filmvorstellungen für Schulen wurden vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

II. 7. Další akce pořádané s podporou Collegia Bohemica /

Weitere Veranstaltungen mit Unterstützung des Collegium Bohemicum

11. května 2009

Film Baader Meinhof Komplex

Experimentální prostor Mumie,
Ústí nad Labem

Experimentální prostor MUMIE ve spolupráci s Collegiem Bohemicum uspořádaly promítání filmu Baader Meinhof Komplex, který popisuje příslušníky Frakce Rudé armády a jejich akce v Německu raných sedmdesátých let. Diváci se po představení mohli zapojit do diskuze na téma RAF.

11. Mai 2009

Film: Der Baader Meinhof Komplex

Experimentální prostor Mumie, Ústí nad
Labem

Im Kino MUMIE wurde in Kooperation mit dem Collegium Bohemicum der Film „Der Baader Meinhof Komplex“ über die Anhänger der Roten Armee Fraktion und ihre Aktionen im Deutschland der frühen siebziger Jahre gezeigt. Nach der Vorstellung hatten die Zuschauer die Gelegenheit, über das Thema RAF zu diskutieren.

II. 8. Veřejné prezentace Collegia Bohemica /

Öffentliche Präsentationen des Collegium Bohemicum

20. června 2009

Pražský literární dům autorů německého jazyka

Prezentace Collegia Bohemica a připravované expozice muzea německy mluvících obyvatel českých zemí pro novináře ze SRN (B. Mouralová).

Organizátor: Berlínský tiskový klub, Berlín

12. a 13. září 2009

„Das Regionale als Alternative“ / Regionální přístup jako alternativa

Postupim a Berlín

Prezentace Collegia Bohemica a připravované expozice muzea německy mluvících obyvatel českých zemí (B. Mouralová).

Organizátor: Deutsches Kulturforum östliches Europa, Postupim.

18.–20. září 2009

„Češi a Němci českých zemí – nová vzájemnost na evropské úrovni?“

Horní Planá

Prezentace Collegia Bohemica a připravované expozice muzea německy mluvících obyvatel českých zemí (B. Mouralová).

Organizátor: Centrum Adalberta Stiftera, Horní Planá.

20. Juni 2009

Prager Literaturhaus deutschsprachiger Autoren

Präsentation des Collegium Bohemicum und der geplanten Museumsausstellung über die deutschsprachige Bevölkerung in den böhmischen Ländern für deutsche Journalisten (B. Mouralová).

Organisator: Berliner Presseclub

12. und 13. September 2009

„Das Regionale als Alternative“

Potsdam und Berlin

Präsentation des Collegium Bohemicum und der geplanten Museumsausstellung über die deutschsprachige Bevölkerung in den böhmischen Ländern (B. Mouralová).

Organisator: Deutsches Kulturforum östliches Europa, Potsdam.

18.–20. September 2009

„Tschechen und Deutsche in den böhmischen Ländern – ein neues Miteinander auf europäischer Ebene?“

Horní Planá

Präsentation des Collegium Bohemicum und der geplanten Museumsausstellung über die deutschsprachige Bevölkerung in den böhmischen Ländern (B. Mouralová).

Organisator: Adalbert-Stifter-Zentrum, Horní Planá.

21. září 2009

„20 let pokojné revoluce. Šance i povinnost pro muzea“

18. konference bavorských, českých, hornorakouských a saských muzejních pracovníků, Budyšín.

Príspevek „Collegium Bohemicum – nové cesty v česko-německých vztazích“ (B. Mouralová).

Organizátor: Sächsische Landesstelle für Museumswesen, Chemnitz.

24. září 2009

Seminář „Setkání a porozumění“

Ústí nad Labem

Príspevek „Projekt expozice o dějinách Němců v českých zemích“ (B. Mouralová).

Organizátor: Deutsch-Europäisches Bildungswerk in Hessen e. V., Wiesbaden.

8.–10. října 2009

„Imateriální kulturní dědictví: hudba na pomezí života a monumentu“

Bonn

Prezentace CB a připravované expozice o dějinách německy mluvícího obyvatelstva v českých zemích (J. Šícha).

Organizátor: hudební oddělení, Univerzita v Bonnu v rámci projektu „Německá hudební kultura ve východní Evropě“.

17. října 2009

Evropský manuál

ČT 1

Společné projekty Čechů a Němců – prezentace CB a projektu expozice (P. Gandalovič, S. Vondra, J. Šícha, B. Mouralová).

21. September 2009

„20 Jahre friedliche Revolution. Chance und Verpflichtung für die Museen“

18. Konferenz bayerischer, tschechischer, oberösterreichischer und sächsischer Museumsfachleute, Bautzen.

Beitrag „Das Collegium Bohemicum – neue Wege in den deutsch-tschechischen Beziehungen“ (B. Mouralová).

Organisator: Sächsische Landesstelle für Museumswesen, Chemnitz.

24. September 2009

Seminar „Begegnung und Verständigung“

Ústí nad Labem

Beitrag „Das Projekt zur Ausstellung über die Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern“ (B. Mouralová).

Organisator: Deutsch-Europäisches Bildungswerk in Hessen e. V., Wiesbaden.

8.–10. Oktober 2009

„Das immaterielle Kulturgut Musik im Spannungsfeld von ‚Lebenswelt‘ und Monument“

Bonn

Präsentation des Collegium Bohemicum und der geplanten Museumsausstellung über die deutschsprachige Bevölkerung in den böhmischen Ländern (J. Šícha).

Organisator: Abteilung für Musikwissenschaft der Universität Bonn im Rahmen des Projekts „Deutsche Musikkultur im östlichen Europa“.

17. Oktober 2009

Fernsehsendung „Evropský manuál“ (Europäisches Handbuch)

Öffentlich-rechtlicher Fernsehsender ČT 1

Deutsch-tschechische Gemeinschaftsprojekte Präsentation des Collegium Bohemicum und des Projekts für die Ausstellung (P. Gandalovič, S. Vondra, J. Šícha, B. Mouralová).

19. října 2009

Středoevropský den

Ústí nad Labem

Prezentace vznikající expozice a sbírek k tématu dějin německy mluvícího obyvatelstva v českých zemích (J. Šícha).

Organizátor: Collegium Bohemicum, o.p.s.

Průběžně prezentace projektu muzea německy mluvícího obyvatelstva v českých zemích v muzeích (J. Šícha, B. Mouralová, P. Eichler):

Slezské muzeum v Opavě

Severočeské muzeum v Liberci

Regionální muzeum v Teplicích

Národní technické muzeum

Mezinárodní politika 10/2009

Článek „Partnerství s Německem v inspiracích a komunikaci“ (B. Mouralová, T. Šimůnková, J. Šícha).

Prezentace Collegia Bohemica a připravované expozice.

19. Oktober 2009

Mittel- und Osteuropatag

Ústí nad Labem

Präsentation der im Aufbau befindlichen Ausstellung und der Sammlung von Exponaten zum Thema Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern (J. Šícha).

Organisator: Collegium Bohemicum, o.p.s.

Präsentationen des Projekts für das Museum über die deutschsprachige Bevölkerung in verschiedenen Museen (J. Šícha, B. Mouralová, P. Eichler):

Schlesisches Museum Opava

Nordböhmisches Museum Liberec

Regionalmuseum Teplice

Technisches Nationalmuseum

Monatszeitschrift „Mezinárodní politika“ (Internationale Politik) 10/2009

Artikel „Die Partnerschaft zu Deutschland in Inspirationen und in der Kommunikation“ (B. Mouralová, T. Šimůnková, J. Šícha).

Präsentation des Collegium Bohemicum und der geplanten Ausstellung.

III. Mediální ohlasy a obraz na veřejnosti / Medienecho und Öffentlichkeitsbild

Počet mediálních ohlasů v tisku a médiích on-line /
Zahl der Presse- und Onlinebeiträge

119

Počet mediálních ohlasů v rozhlasu a TV /
Zahl der Beiträge in Rundfunk und Fernsehen

19

Počet mediálních ohlasů celkem /
Zahl der Medienbeiträge insgesamt

138

Počet mediálních ohlasů oproti roku 2008 vzrostl o 46, tj. o polovinu loňského počtu. Výstupy byly zejména zpravodajské – upozorňovaly na naše aktivity, především na kulturní akce v regionu. Zaznamenali jsme však také významné mediální výstupy, které Collegium Bohemicum vztahovaly k obecnější rovině česko-německých vztahů (např. článek v Mezinárodní politice, Evropský manuál na ČT1, komponované pořady na česko-německá témata na Českém rozhlasu). Daří se také spolupráce s německými novináři.

Největší zájem novinářů vzbudila první publikace Collegia Bohemica Anděl v kulichu. Od jeho křtu v listopadu do konce roku 2009 jsme zaznamenali 18 relevantních ohlasů: zprávy, recenze, rozhovory a komponované pořady na stanicích Českého rozhlasu.

Zejména v souvislosti s pokračující přípravou expozice se začala společnost aktivně starat o mediální propagaci. Byla vytvořena síť novinářských kontaktů v regionálních (zejména Ústecký deník, TV Lyra, Sächsische Zeitung) a celostátních médiích. V lednu byly spuštěny nové webové stránky Collegia Bohemica, stejně jako projektu Tragická místa paměti jednoho regionu. Byly oživeny novými formáty a jazykově i graficky upraveny k větší čtenářské vstřícnosti. Jsou pravidelně aktualizovány včetně tiskových zpráv a jsou dvojjazyčné. Pokračuje pravidelné půlroční vydávání dvojjazyčného newsletteru, v němž informujeme o projektech, přípravě expozice, kulturních akcích a představujeme stipendisty.

Situace instituce, která se zabývá kulturním dědictvím spoluvytvářené německy mluvícími obyvateli, však má svá specifika. Těmi jsou malá informovanost veřejnosti (proto „bílá místa“ jako motto na webových stránkách), pomalu se rozvíjející regionální identifikace a politická citlivost tématu. Vzhledem k nim jsme v roce

Die Zahl der Medienbeiträge ist gegenüber 2008 um 46, also um die Hälfte, gestiegen. Es handelte sich vor allem um Berichte – Hinweise auf unsere Aktivitäten, insbesondere auf kulturelle Veranstaltungen in der Region. Wir konnten aber auch ein deutliches Medienecho verzeichnen, bei dem das Collegium Bohemicum mit der allgemeineren Ebene der deutsch-tschechischen Beziehungen in Verbindung gebracht wurde (z. B. der Artikel in der Monatszeitschrift „Mezinárodní politika“, die Sendung „Evropský manuál“ beim Fernsehsender ČT1, die Features zu deutsch-tschechischen Themen beim Tschechischen Rundfunk). Auch die Zusammenarbeit mit deutschen Journalisten läuft gut.

Das größte Interesse bei den Journalisten weckte die erste eigene Publikation des Collegium Bohemicum, die tschechische Ausgabe des Buchs „Der Engel mit der Pudelmütze“. Von der Buchtaufe im November bis zum Ende des Jahres 2009 verzeichneten wir 18 relevante Beiträge: Berichte, Rezensionen, Interviews und Features bei den Sendern des Tschechischen Rundfunks.

Vor allem im Zusammenhang mit den Fortschritten bei den Vorbereitungen für die Ausstellung begann sich das Collegium Bohemicum aktiv um die Öffentlichkeitsarbeit zu bemühen. Es wurden Kontakte zu den regionalen (vor allem zum Aussiger Tageblatt „Ústecký deník“, zu TV Lyra und zur Sächsischen Zeitung) und überregionalen Medien aufgebaut. Seit Januar sind die neuen Internetseiten des Collegium Bohemicum und des Projekts „Tragische Erinnerungsorte einer Region“ online. Sie wurden sprachlich und grafisch leserfreundlicher gestaltet und durch neue Formate verjüngt. Sie sind zweisprachig und werden – einschließlich Pressemeldungen – regelmäßig aktualisiert. Der zweisprachige Newsletter, in dem wir über Projekte, geplante Ausstellungen und kulturelle Veranstaltungen

2009 na veřejnosti stále postupovali opatrněji v medializování dlouhodobých cílů instituce, jimiž jsou podpora česko-německých vztahů a zájem o společnou minulost.

informieren und unsere Stipendiaten vorstellen, wird weiterhin halbjährlich erscheinen.

Eine Institution, die sich mit dem kulturellen Erbe beschäftigt, das von der deutschsprachigen Bevölkerung mitgeprägt wurde, ist in einer ganz spezifischen Situation. Zu den Besonderheiten gehört, dass die Öffentlichkeit nur mangelhaft über dieses Thema informiert ist (daher das „unbekannte Geschichtskapitel“ als Motto auf unseren Internetseiten), dass sich die regionale Identifikation erst allmählich herausbildet und dass es sich um ein politisch sensibles Thema handelt. Aus diesem Grund haben wir auch 2009 in der Öffentlichkeit bei der Medialisierung der langfristigen Ziele unserer Institution, die in der Förderung der deutsch-tschechischen Beziehungen und dem Interesse an der gemeinsamen Vergangenheit bestehen, eher vorsichtig agiert.

deník | pondělí 16. února 2009

Festival Der Film opět v Ústí

Přehlídka nových německy mluvených filmů s titulky začne dnes v ústeckém klubu Mumie

RADEK STRNAD

Ústí nad Labem/ Po roce se dnes do Ústí vrací festival německy mluvených filmů Der Film – odnož stejnojmenné akce, která se odehrála loni na podzim v Praze. Jeho plusem oproti loňsku je fakt, že tentokrát uvidí návštěvníci ústeckého klubu Mumie všechny filmy s českými titulky. Platí to také o hudebním dokumentu Full Metal Village, jímž festival dnes ve 20.00 hodin začíná.

Sdružení Collegium Bohemicum, které akci opět pořádá, promítne v Mumii osm nových německých filmů na téma sprejeři (Wholetrain), prostituce a drogy (Smažky/Drifters), mezinárodní terorismus (hraná Vnitřní bezpečnost, dokument Černá skříňka srn), láska a její různé podoby (Hanani) či rasismus (Leroy) a střetu dvou rozdílných světů (Kovbojové a Komunisti).

Mnohé z nich jsou provokativní až kontroverzní, stejně jako to, co se v současnosti okolo mladých Němců – a také s nimi – děje.

Celkem se odehraje jedenáct projekcí včetně dopoledních promítání pro ústecké školy. Ty mají přitom největší zájem o temný dokument Smažky o třech mladých lidech, vydávajících si prostituci na drogy v Berlíně na Stanici Zoo, centru narkomanů.

První ze dvou koncertů, které na návštěvníky Mumie čekají, se odehraje už dnes poté, co zde skončí film Full Metal Village. A ne náhodou. Skupina Phoenix II, v níž hrají členové skupin vydávajících desky u nezávislého českého labelu Silver Rocket v čele s Bourkem, zpěvákem a mozkiem již zaniklé party Ememwoodoopóka, totiž po svém hraje ... heavy metal!

Prý tak, jako nikdo jiný na světě.

Součástí akce 2. Der Film bude také ve středu 18. února od 22.00 hodin beseda s novinářkou Šárkou Daňkovou, autorkou knihy o německé teroristické organizaci RAF (Frakce rudé armády), která byla v 70. a 80. letech minulého století velkou hrozbou pro Německo. A již budou také právě ve středu věnovány filmy Vnitřní bezpečnost (18.00) a dokument Černá skříňka srn (20.00).

„Proč festival pořádáme? Protože Collegium Bohemicum chce vést zpracování historie česko-německých vztahů zprostředkovat zájem také o současné Německo a jeho obyvatele. Právě film je k tomu ideální médium,“ vysvětlila Blanka Mouralová, ředitelka o. p. s. Collegium Bohemicum. Více o programu: www.prostormie.cz.

RADOST V BLÁTĚ. Fanošci heavy metalu dobře vědí, jak vypadá štěstí. Jezdí si pro něj každý rok do městečka Wacken na velký festival, o němž vypráví dokument Full Metal Village. Foto: Collegium Bohemicum

Sachsen zu Gast in Ústí: Der Mittel- und Osteuropatag

Zum sechsten Mal fand er schon statt, aber nun das erste Mal in Tschechien: der Mittel- und Osteuropatag. An diesem Tag Treffen sich Universitäten und Forschungseinrichtungen aus Sachsen, Polen und Tschechien, um eine langfristige Zusammenarbeit ins Leben zu rufen. Dieses Jahr hat die Universität in Ústí nad Labem dazu eingeladen und Iris Riedel hat sich unter die Gäste gemischt.

Wussten Sie, dass die Überwindung von Vorurteilen gegenüber den slawischen Nachbarn in Sachsen Verfassungsauftrag ist? Das ist einer von vielen Gründen, warum es den Mittel- und Osteuropatag gibt. Er soll sächsische sowie polnische und tschechische Hochschulen und Forschungseinrichtungen miteinander ins Gespräch bringen. Aus der Wiege gehoben hat ihn vor sechs Jahren das Kompetenzzentrum Mittel und Osteuropa der Universität Leipzig. Seitdem wurde der Tag jedes Jahr an einem anderen Hochschulstandort in Sachsen organisiert. Nun fand er das erste mal im Ausland statt, nämlich in Ústí nad Labem. Blanka Mouralová ist die Direktorin des dortigen Collegium Bohemicum, das den Tag mitorganisiert hat. Sie erklärt, warum die Wahl auf Ústí gefallen ist.

„Der Anstoß war, dass in den letzten zwei Jahren viele gemeinsame tschechisch-sächsische Projekte entwickelt worden sind. Das hängt auch mit den neuen Möglichkeiten der europäischen Förderung grenzüberschreitender Projekte zusammen.“

Beim Mittel- und Osteuropatag sollen die Hochschulen und Forschungseinrichtungen eigene Projekte vorstellen und Partner für neue, grenzüberschreitende Vorhaben suchen. Aber nicht nur das. Die Veranstaltung dient auch dem wissenschaftlichen Austausch in Form von Vorträgen. Themenschwerpunkt in diesem Jahr waren die sächsisch-tschechischen Beziehungen und das 600jährige Jubiläum der Universität Leipzig. Für ausgiebige Diskussionen und das Kontaktnähen blieb dabei wenig Zeit, meint die Teilnehmerin Anett Steinführer.

„Ich finde erst einmal die Absicht so einen Mitteleuropäischen Tag zu machen, eine gute. Ich bin mir nur nicht sicher, ob dieses fachübergreifende Konzept wirklich funktioniert, weil ich glaube, allein das regionale Interesse reicht nicht.“

Inzwischen gebe so viele verschiedene Forschungsgebiete, die sich mit Mittel- und Osteuropa beschäftigen, dass es sich anbiete den Mittel- und Osteuropatag thematisch aufzusplittern. Die Veranstalter jedoch sind zufrieden. Der Leipziger Prof. Stefan Troebst:

„In Ústí war ich sehr positiv überrascht über das große Publikumsecho. Unseren Partnern hier, dem Collegium Bohemicum und der Universität Ústí ist es offensichtlich gelungen das regionale Publikum zu interessieren.“

Über eine Fortsetzung denkt Troebst auch schon nach. Nächstes Jahr trifft man sich dann vielleicht in Polen.

Neues Leben für deutsches Erbe in Böhmen

Die Tschechisch-Deutschen Kulturtage erfreuen sich auch in Tschechien wachsender Beliebtheit.

Von Steffen Neumann

SZ.PRNA000-V.DE

Die elften Tschechisch-Deutschen Kulturtage am vergangenen Montag wurden im Opernhaus zu Ústí nad Labem (Aussig) eröffnet. Das Kulturereignis, das aus Dresden und Umgebung nicht mehr wegzudenken ist, ist auch bei unseren Nachbarn angekommen. Damit gibt es in diesem Jahr erstmals zwei Eröffnungsveranstaltungen. Der Auftakt der eigentlichen Festivalkernzeit wird am 30. Oktober in der Dresdner Dreikönigskirche begangen.

Neuer Rekord

„Wir sind und waren immer bestrebt, mit tschechischen Partnern zusammenzuarbeiten. Deshalb sind wir froh, dass wir mit dem Collegium Bohemicum nun einen kompetenten Partner als Mitveranstalter gewinnen konnten“, nennt Peter Baumann, Geschäftsführer der Brücke/Most-Stiftung, einen Hauptgrund, dass sich die Kulturtage inzwischen als wahrhaft grenzüberschreitendes Ereignis etabliert haben. 2006 begannen die Kulturtage im Gegenzug erstmals deutsche Kultur in Tschechien zu präsentieren. Damals wurde auch das Wörtchen „Deutsch“ in die „Tschechischen Kulturtage“ eingeschoben. Ein Jahr später war das Collegium Bohemicum im Boot. Und seitdem stieg die Zahl der Veranstaltungen in Ústí und Umgebung

stark an. In diesem Jahr sind es schon 30 von 125. Beides stellt einen Rekord dar.

„Diese beachtliche Zahl kommt nur zustande, weil viele Kooperationspartner und Spielstätten mitwirken. Wir sehen die Kulturtage nicht nur als Präsentation zeitgenössischer Kultur, sondern auch als Dialog zwischen Künstlern, Kulturinitiativen, Kulturschaffenden und Interessenten“, erklärt Baumann das Geheimnis des Erfolgs. Das gilt auch für die tschechische Seite.

Wichtige Partner

„In diesem Jahr findet erstmals das Filmfest ‚FeminaFilm‘ im Rahmen der Kulturtage statt. Zu den traditionellen Partnern gehört das Kulturzentrum in Rehlovice (Groß Tschochau), und wir suchen weitere Partner“, bestätigt Blanka Mouralova, Direktorin des Collegium Bohemicum. Diese Arbeit schlägt sich in einem wachsenden Zu-

spruch nieder. „Bei uns hat sich schon eine feste Stammbesucherschaft gebildet, die vor allem aus Studenten der Purkyně-Universität besteht“, so Mouralova weiter.

Das Collegium Bohemicum befasst sich mit dem Studium der Geschichte und Kultur des Lebens der Deutschen in Böhmen. Mit der Präsentation zeitgenössischer deutscher Kultur in Böhmen schlägt die Institution ganz bewusst einen Bogen von der Zeit vor 1945 in die Gegenwart. Auch für den tschechischen Europaminister Stefan Füle sind die Tschechisch-Deutschen Kulturtage eine Erinnerung an das gemeinsame Erbe der Tschechischen Republik und Deutschlands. „Zu diesem Erbe haben die deutschsprachigen Bewohner der böhmischen Länder beigetragen“, würdigte Füle anlässlich der Eröffnung der Kulturtage das Wirken der ehemaligen Landsleute.

Die enge Zusammenarbeit mit

tschechischen Partnern schlägt sich in einem qualitativ hochwertigen Programm nieder, von dem auch die Euroregion Elbe/Labe mit einer Vielzahl von Veranstaltungen profitiert. Mehr als nur ein Wermutstropfen ist da die drohende Schließung des Tschechischen Zentrums in Dresden. Grund sollen Sparpläne des tschechischen Außenministeriums sein. „Nicht nur Dresden, sondern ganz Sachsen würde eine wichtige kulturelle Anlaufstelle verlieren“, befürchtet Peter Baumann von der Brücke/Most-Stiftung.

Denn das Tschechische Zentrum ist auch außerhalb der Tschechisch-Deutschen Kulturtage aktiv, die es weiter geben wird, wie Baumann versichert. Am 30. Oktober eröffnet der tschechische Premierminister Jan Fischer die Kulturtage in Dresden. Eine gute Gelegenheit, ihn an die Bedeutung des Tschechischen Zentrums zu erinnern.

Das Festival in Dresden

- **Gegründet 1999**, zählt das Festival inzwischen jedes Jahr rund 12 000 Besucher.
  - **Thematischer Schwerpunkt** ist in diesem Jahr die Friedliche Revolution 1989.
  - **Ein besonderes Highlight** ist das Puppentheaterfestival, nicht nur für Kinder. Alle Aufführungen finden in deutscher Sprache statt.
  - **Kultur geht aber auch durch den Magen.** Die Neue Mensa Bergstraße veranstaltet vom 2.-6. November traditionell eine Tschechische Woche, diesmal mit Köchen der Prager Karls-Uni. (stn)
- www.tschechische-kulturtage.de

Im Rundkino ist am 6. November, 19.30 Uhr, „Tibet. Das Geheimnis der roten Schachtel“ der Theatergruppe „Buchtý a Louký“ zu sehen. Fotos: PR

Anděl v kulichu tůká na okno dětem z okolí Jizerských hor, Liberecký deník a www.denik.cz, 16. 12. 2009

http://liberecky.denik.cz/kultura_region/andel-v-kulichu-tuka-na-okno-detem-z-okoli-jizersk.html

Anděl v kulichu tůká na okno dětem z okolí Jizerských hor

Liberec – Je Štědrý večer a Felix z Kořenova už spí, když najednou zničehonic slyší, jak někdo zvenčí tůká na okno, jen zlehýnka, jakoby malíčkem. Ale na probuzení Felixe to stačilo. Felix tedy přistoupil k oknu a na okenní tabulce si mezi ledovými květy vydýchal kruhový pruhled.

A jak vykoukne ven, vidí před oknem stát malého andílka. Stojí tam bos, v bílém andělském rouše, a Felix se podivuje, jak to jen v té zimě, že by psa nevyhnal, venku na sněhu a ledu může vydržet. Jen na hlavě má ten andílek kulicha.

Kulicha z modré a červené vlny a s bílou bambulí. Felix ale nemá čas se tím zabývat. Ten andílek mu totiž dává znamení, aby za ním vyšel ven. Povídá to tichým hláskem, a přece mu Felix i přes zamrzlou okenní tabulku rozumí každé slovo. Marschnerovic Felix se tedy oblékl, rychle a tiše, aby tím nevyrušil rodiče ze spaní, a pak se nenápadně protáhl ven před chalupu.

Kniha si pohrává s nadreálnem

Právě tak vypráví Příběh o Felixi Marschnerovi z Kořenova v knížce Anděl v kulichu německý spisovatel Otfried Preussler. Narodil se v roce 1923 v Liberci. Vyrůstal v domě s velkou knihovnou, kde se scházeli známí spisovatelé a umělci. Není proto překvapením, že svou první povídku napsal už ve dvanácti letech. Ve stejné době posílal své ilustrace do místních novin.

Za své dílo získal Evropskou cenu za literaturu pro mládež a Státní cenu za literaturu pro děti. Mezi jeho nejslavnější romány patří dětské knížky Malá čarodějnice, Kouzelník Hotzenplotz a Čarodějův učeň. Jeho kniha Anděl v kulichu, kterou napsal v roce 1985, se letos dočkala českého překladu. O něj se postaral Jan Kvapil, germanista Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Otfried Preussler v knížce Anděl v kulichu staví do světa zimních Jizerských hor na přelomu 19. a 20. století nadpřirozené bytosti. Dělá tak nenásilně, s lehkostí a navíc na pozadí Vánoc. Anděl v Kořenově, Panna Marie v Hejnicích, tři králové na zasněžených pastvinách zkrátka patří k Vánočům na severu stejně jako vánoční stromek.

Autorovi čtenáři musejí věřit. Příběh Felixe by klidně mohl být zážitky a touhami malého Otfrieda Preusslera, kdy se tak bál jít domů, protože ztratil při sáňkování nádherný kulich, který dostal od Ježíška.

Preussler chce svým dílem vychovávat

Nakonec se však díky andělovi dostane do opravdového Betléma mezi Machnímem a Chrastavou, kam se přišli Ježíškovi poklonit všichni starostové z okresů Liberec, Jablonec nad Nisou a Turnov.

Dílu rozhodně nechybí dětská fantazie. Je neskutečné, že ho napsal Otfried Preussler ve svých šedesáti letech. Některým čtenářům však jistě neunikne autorova touha poučovat. Ano, autor chce knihou děti vychovávat. Na tom by nemuselo být nic špatného, ale někdy tak činí příliš okatě.

Je možné, že někteří dětská čtenáři nebudou chtít být poučováni i mimo školní lavice. Pokud se však dokážou přes toto přenést, pohltní je příběhy plné sněhu, ledu, vánočního cukroví a klukovských vylomenin.

Další spornou stránkou Preusslerovy knihy je oslava křesťanství. Je samozřejmé, že Vánoce jsou svátky biblického příběhu o narození Ježíše Krista, a krásné, jak tento příběh autor zasazuje do prostředí hraničních hor. Některá místa knihy však mohou být pro nevěřící špatně stravitelná. Není jich ale mnoho.

Lidé poznají místa vyprávění

Pro všechny obyvatele Libereckého kraje je vyprávění zajímavé tím, že určitě poznají všechna místa, kde se děj odehrává. Každý příběh má svůj vlastní betlém, který je možné najít na mapě Liberecka. Ovšem s jednou výjimkou.

A tou je povídání o pekařském učedníkovi Ferdovi Elgerovi. Z velké části se odehrává v Liberci a za ta dlouhá léta se některé názvy ulic natolik pozměnily, že by ti, co by šli po jeho stopách dnes, dočista zabloudili. Polní ulice se dnes jmenuje Zeyerova a Staroměstské náměstí se přejmenovalo na náměstí Dr. Edvarda Beneše.

Zdrojem Preusslerova vyprávění jsou jednak lidové příběhy, které slyšel po chalupách, jednak to, co sám zažil. Doba, kterou popisuje v knize *Anděl v kulichu*, ale ukazuje dětství jeho otce. Další román *Pan Klingsok* uměl trošičku čarovat vypráví o dětství Otfrieda Preusslera. Českého překladu se však zatím nedočkal.

Knihy *Anděl v kulichu* je milá kniha, která ctí české i německé tradice a vypráví betlémské příběhy ze strání a lesů Jizerských hor. Nedokáže však zastítn velkou Preusslerovu znalost Písma svatého.

Je z ní cítit vliv katolického učení. Pro věřící to bude jistě kladem. Pro ostatní však možná nikoliv, neboť jim to může zabránit v ponoření se do mistrně vyprávěných řádků, které zná ze svého dětství, či z dětství svých rodičů a prarodičů. Dětství, kdy vánoční stromček voněl perníkem a kousky sušených pomerančů a za okny se potichu k zemi snášely sněhové vločky, zatímco v kamnech hlasitě praskalo dřevo.

Pokud sháníte vánoční dárek pro své děti, máte rádi Ježíška a rozčiluje vás všudypřítomný Santa Claus, bude pro vás knížka *Anděl v kulichu* rozhodně tou správnou volbou.

IV. Partneři a spolupracující instituce /

Partner und zusammenarbeitende
Institutionen

Antikomplex, Praha
Bohemicum Regensburg-Passau, Univerzita v Řezně
Boltzmannův institut, Vídeň
Centrum pro východní Evropu na Univerzitě v Hohenheimu
Česko-německý fond budoucnosti, Praha
Činoherní studio Ústí nad Labem
Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
Fakulta umění a designu, Universita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Fakulta životního prostředí, Universita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Festival Jeden Svět
Filmfest Dresden, Drážďany
Filmový klub Aula, Ústí nad Labem
Filozofická Fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Galerie Emila Filly, Ústí nad Labem
Generální konzulát ČR, Drážďany
Goethe-Institut, Praha
Institut für Kinder- und Jugendbuchforschung, Goethe Universität Frankfurt am Main
Institut mezinárodních studií UK, Praha
Institut pro mezinárodní vztahy, Stuttgart
Institut pro saskou historii a etnografii, Drážďany
Institut pro zahraniční vztahy, Praha
Klub Circus, Ústí nad Labem
Klub pro mládež Relaks, Ústí nad Labem
Kulturní revue Pandora
MittelEuropazentrum TU Dresden, Drážďany
Muzeum města Ústí nad Labem
Nadace Brücke/Most, Drážďany
Nadace Roberta Bosche, Stuttgart
Německé historické muzeum, Berlín
Německé velvyslanectví v Praze
Pražský literární dům autorů německého jazyka
Přírodovědecká fakulta, Universita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Rakouské kulturní fórum, Praha

Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem
Severočeské divadlo opery a baletu, Ústí nad Labem
Společnost pro dějiny Němců v Čechách, Ústí nad Labem
Spolek Adalberta Stiftera, Mnichov
Statutární město Ústí nad Labem
Technická universita Chemnitz
TU Bergakademie Freiberg
TV Lyra, Ústí nad Labem
Ústav pro soudobé dějiny, Praha
Ústav slovansko-germánských studií FF UJEP, Ústí nad Labem
Saský zemský úřad pro muzejnictví, Saská Kamenice / Chemnitz
YMCA, Ústí nad Labem

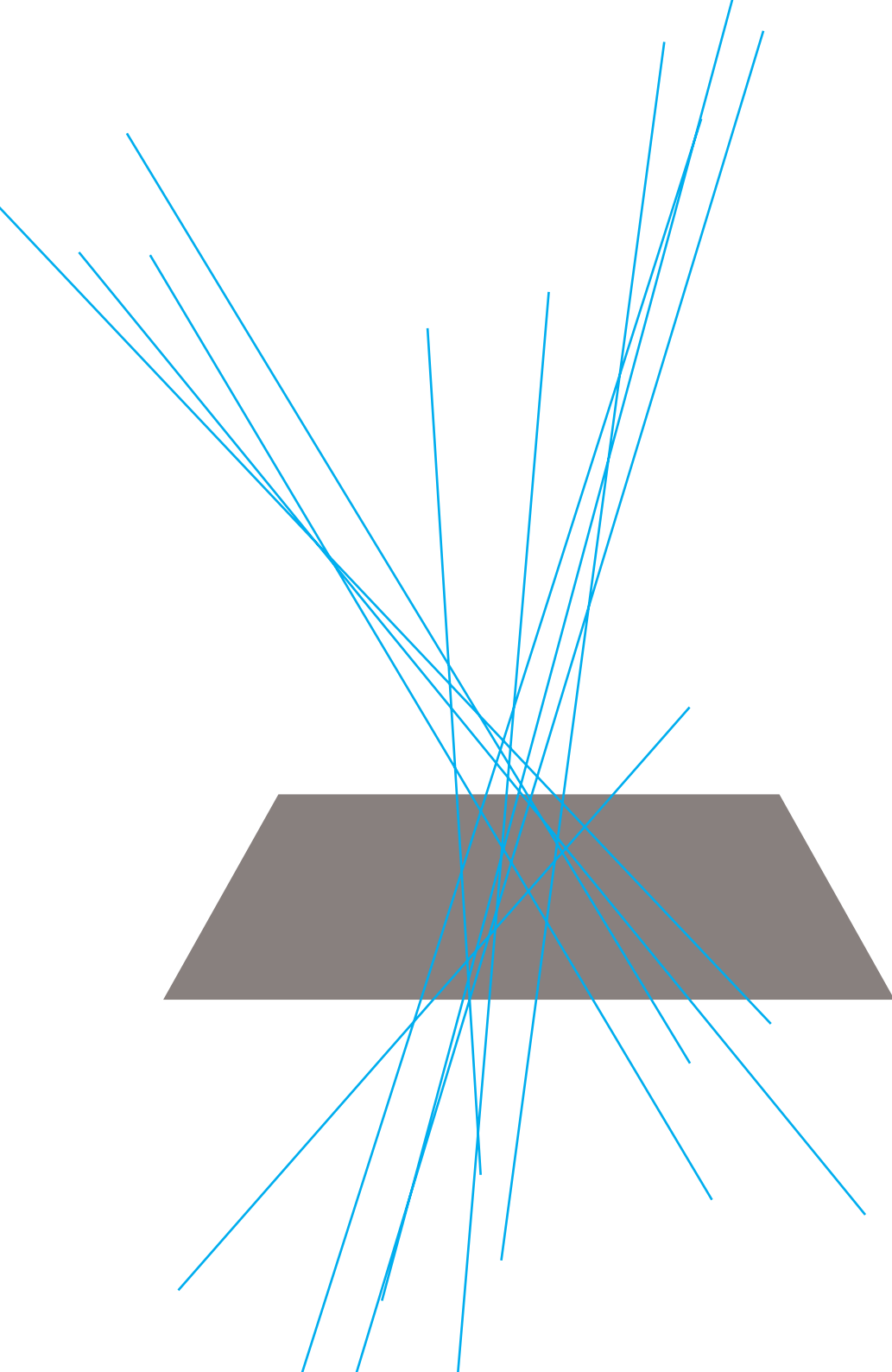
Děkujeme za výbornou spolupráci!

Adalbert Stifter Verein, München
AG Kurzfilm, Dresden
Antikomplex, Prag
Bohemicum Regensburg-Passau
Botschaft der Bundesrepublik Deutschland, Prag
Brücke / Most-Stiftung, Dresden
Deutsch-tschechisches Jugendforum
Deutsch-tschechischer Zukunftsfonds
Deutsches Historisches Museum, Berlin
Emil-Filla-Galerie, Ústí nad Labem
Experimentalraum Mumie, Ústí nad Labem
FeminaFilm, Usti nad Labem
Festival One World
Filmclub Aula, Ústí nad Labem
Filmfest Dresden
Gesellschaft für Geschichte der Deutschen in Böhmen, Ústí nad Labem
Goethe-Institut, Prag
Graffiti Museum Berlin
Institut für Auslandsbeziehungen, Prag
Institut für Auslandsbeziehungen, Stuttgart
Institut für internationale Studien der Karlsuniversität Prag
Institut für Kinder und Jugend Juchforschung, Goethe Universität, Frankfurt am Main
Institut für sächsische Geschichte und Volkskunde, e.V., Dresden
Institut für slawisch-germanische Studien, Ústí nad Labem
Institut für Zeitgeschichte, Prag
Jugendklub Relaks
Klub Circus, Ústí nad Labem
Kulturrevue Pandora
Kulturzentrum Rehlovice
Kunst- und Designfakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität in Ústí nad Labem
Mittelleurozentrum, Dresden
Museum der Stadt Ústí nad Labem YMCA, Ústí nad Labem
Nationalarchiv, Prag

Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem
Nordböhmisches Opern- und Ballettheater in Ústí nad Labem
Onlinemodule für grenzüberschreitenden Geschichtsunterricht, B
Österreichisches Kulturforum, Prag
Osteuropazentrum der Universität Hohenheim
Philosophische Fakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität in
Prager Literaturhaus deutschsprachiger Autoren
Robert Bosch Stiftung, Stuttgart
Sächsische Landesstelle für das Museumswesen, Chemnitz
Schauspielstudio Ústí nad Labem
Stadt Ústí nad Labem
Technische Universität Chemnitz
Tschechisches Zentrum, Dresden
TU Bergakademie Freiberg
TV Lyra
Zentrum für komunitäre Arbeit, Ústí nad Labem

Wir danken für die hervorragende Zusammenarbeit!

V. Hospodaření v roce 2009 / Haushalt im Jahre 2009

V. 1. Výsledky hospodaření Collegia Bohemica v roce 2009 / Finanzbericht für das Jahr 2009

Členění nákladů / Kostenaufstellung

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Nákupy (materiál a energie) / Verbrauchsmaterialien	278
Služby / Dienste	2 749
Osobní náklady / Personalausgaben	1 960
Daně a poplatky / Steuern und Gebühren	0
Ostatní náklady / Weitere Ausgaben	44
Odpisy / Abschreibungen	0
Poskytnuté příspěvky / Finanzbeiträge	744
Celkem / Insgesamt	5 775

Členění výnosů / Erlösgliederung

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Tržby za vlastní výkony (prodej služeb) / Dienstleistungserlöse	28
Ostatní výnosy (kursové zisky) / Andere Erlöse (Kursprofit)	3
Přijaté příspěvky celkem / Angenommene Zuschüsse insgesamt	4 050
Daně a poplatky / Steuern und Gebühren	0
Provozní dotace / Betriebliche Zuwendungen	1 305
Celkem / Insgesamt	5 386

Aktiva / Aktiva

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Dlouhodobý hmotný majetek celkem / Langfristiges Sachvermögen insgesamt	775
Pohledávky / Ausstehend	486
Krátkodobý finanční majetek celkem / Kurzzeitiges Finanzvermögen insgesamt	1 626
Jiná aktiva / Andere Aktiva	9
Celkem / Insgesamt	2 896

Pasiva / Passiva

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Vlastní zdroje celkem / eigene Mittel insgesamt	446
Cizí zdroje / fremde Quellen	2 450
Celkem / Insgesamt	2 896

Podrobnější informace k účetní uzávěrce Collegia Bohemica, o. p. s. za rok 2009 najdete v příloze k této výroční zprávě „Finanční zpráva Collegia Bohemica, o.p.s. za rok 2009“.

Eine ausführlichere Information zum Rechnungsabschluss des Collegium Bohemicum, o. p. s. für das Jahr 2009 entnehmen Sie dem Anhang zum Jahresbericht unter dem Titel „Finanzbericht des Collegium Bohemicum, o.p.s. für das Jahr 2009“.

V. 2. Collegium Bohemicum, o. p. s. v roce 2009 finančně podpořili

Česko-německý fond budoucnosti	2 331 495 Kč
Statutární město Ústí nad Labem	1 328 850 Kč
Nadace Roberta Bosche (RBSG)	1 277 443 Kč
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR	1 273 664 Kč
Goethe Institut Prag	503 472 Kč
Univerzita Hohenheim (kulturní manažer RBSG)	386 671 Kč
Ministerstvo kultury ČR	260 000 Kč
Kulturní středisko města Ústí nad Labem, příspěvková organizace	100 000 Kč
Severočeské doly, a. s.	100 000 Kč
Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s.	100 000 Kč
Nadace Brücke/ Most	67 483 Kč
RWE Energie, a. s.	50 000 Kč
Amt ASF-CZ, Servitus (kancelář)	32 990 Kč
Nadace Český literární fond	15 000 Kč

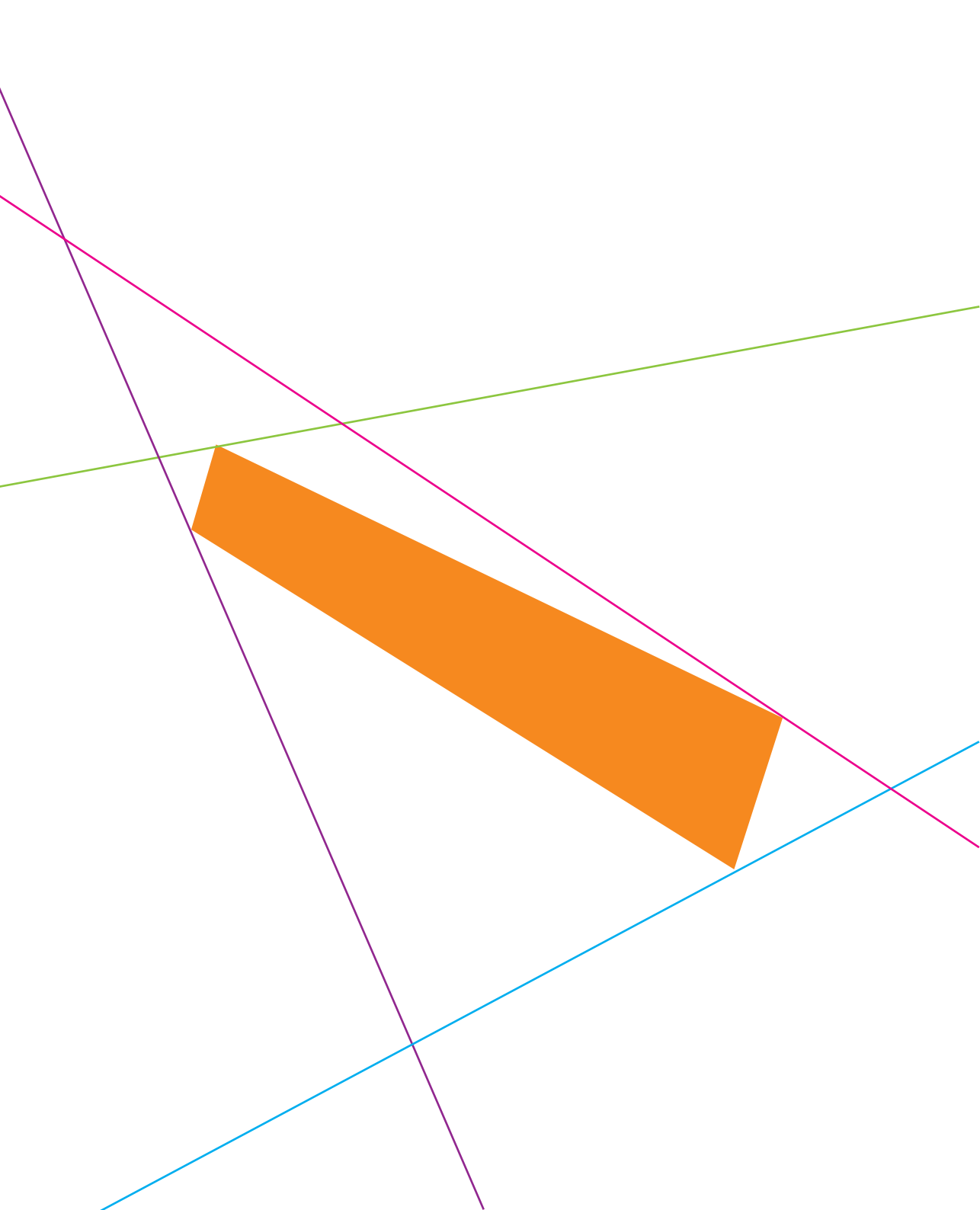
Děkujeme za svěřenou důvěru!

V. 2. Quellen der Finanzierung für das Jahr 2009

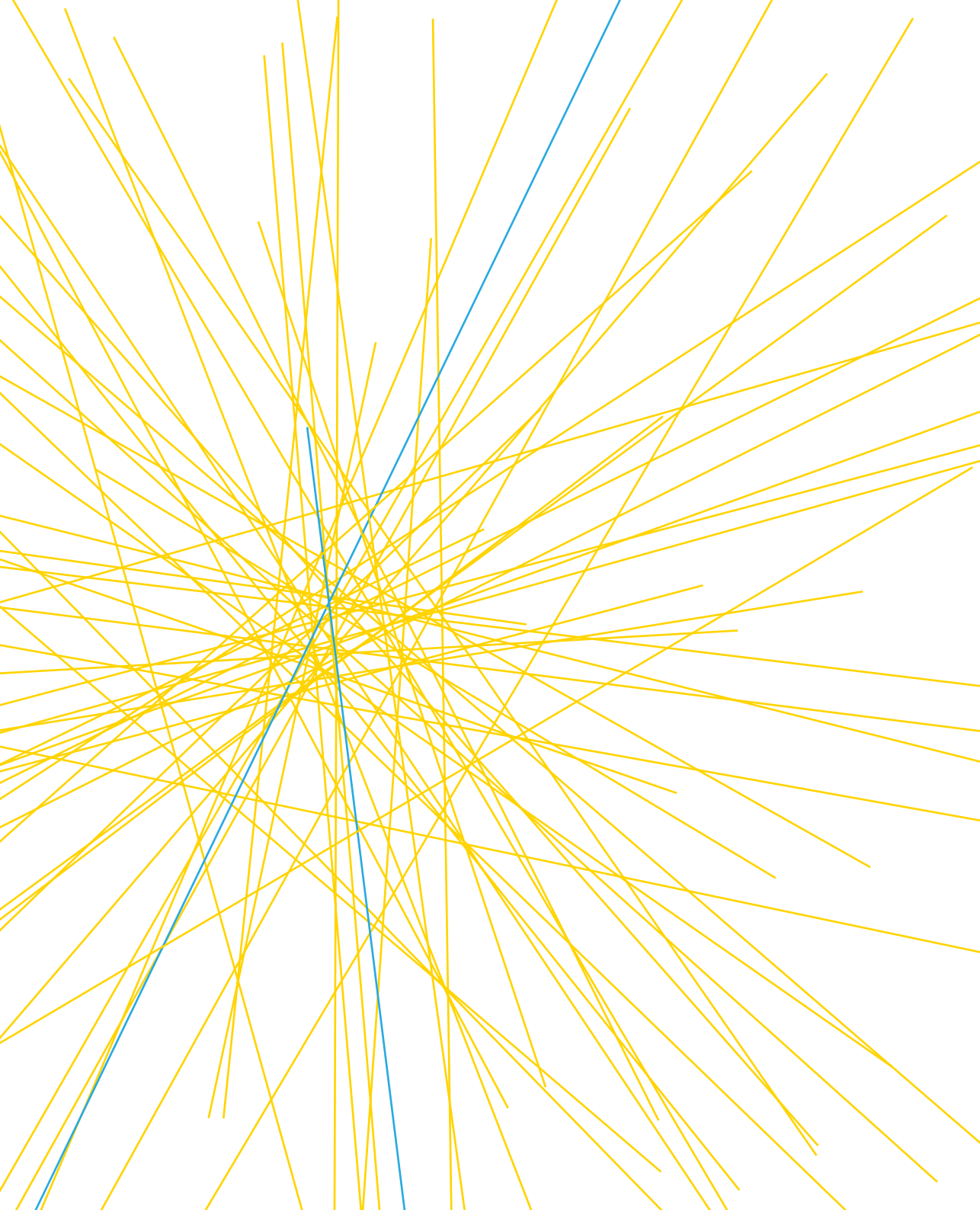
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds	2 331 495 Kč
Statutarische Stadt Ústí nad Labem	1 328 850 Kč
Robert Bosch Stiftung	1 277 443 Kč
Bildungsministerium der Tschechischen Republik	1 273 664 Kč
Goethe Institut Prag	503 472 Kč
Universität Hohenheim (Kulturmanagerin der RBSG)	386 671 Kč
Kulturministerium der Tschechischen Republik	260 000 Kč
Kulturzentrum der Stadt Ústí nad Labem	100 000 Kč
Severočeské doly GmbH	100 000 Kč
Spolek pro chemickou a hutní výrobu GmbH	100 000 Kč
Brücke/ Most-Stiftung	67 483 Kč
RWE Energie	50 000 Kč
Aktion Sühnezeichen Friedensdienste e.V., Servitus	32 990 Kč
Stiftung Tschechischer Literaturfonds	15 000 Kč

Wir bedanken uns für das uns geschenkte Vertrauen!

VI. Kontakty / Kontakte

Collegium Bohemicum o.p.s., Brněnská 2, 400 01 Ústí nad Labem
Tel.: 475 282 640, Fax: 475 282 646
E-mail: info@collegiumbohemicum.cz
www.collegiumbohemicum.cz

Sídlo a fakturační adresa

Collegium Bohemicum o.p.s., Masarykova 3, 400 01 Ústí nad Labem
IČ: 27309231

Bankovní spojení

Komerční banka a.s., Bílinská 2, 400 42 Ústí nad Labem
Korunový účet: 35-8520310287/0100
Eurový účet: 43-6312580267/0100

Collegium Bohemicum o.p.s., Brněnská 2, 400 01 Ústí nad Labem,
Tschechische Republik
Tel.: +420 475 282 640, Fax: +420 475 282 646
E-mail: info@collegiumbohemicum.cz
www.collegiumbohemicum.cz

Sitz und Rechnungsadresse

Collegium Bohemicum o.p.s., Masarykova 3, 400 01 Ústí nad Labem
Kennnummer: 27309231

Bankverbindung

Komerční banka s., Bílinská 2, 400 42 Ústí nad Labem
IBAN: CZ360100000358520310287
SWIFT (BIC): KOMBCZPPXXX

Fotografie a text © Collegium Bohemicum 2010
Grafický design © Garantia Catarsis 2010